

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 27 OCTOBRE 2022

Soir

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 27 OKTOBER 2022

Avond

La séance est ouverte à 18 h 56 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.

De vergadering wordt geopend om 18.56 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

Aucun/Geen.

Projets de loi et propositions

Wetsontwerpen en voorstellen

01 Proposition de loi modifiant la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances en vue d'étendre le droit à l'oubli (1639/1-6)

- Proposition de loi modifiant la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances en vue d'étendre le droit à l'oubli (2152/1-3)

- Proposition de loi modifiant la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances en vue d'étendre le droit à l'oubli (2505/1-3)

01 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen met het oog op het uitbreiden van het recht om vergeten te worden (1639/1-6)

- Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen met het oog op het uitbreiden van het recht om vergeten te worden (2152/1-3)

- Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, met het oog op de uitbreiding van het recht om te worden vergeten (2505/1-3)

Propositions déposées par:

Voorstellen ingediend door:

- 1639: Robby De Caluwé, Kathleen Verhelst, Patrick Prévot, Florence Reuter, Albert Vicaire, Leen Dierick, Melissa Depraetere, Barbara Creemers, Anneleen Van Bossuyt

- 2152: Anneleen Van Bossuyt, Frieda Gijbels, Katrien Houtmeyers, Michael Freilich, Valerie Van Peel, Björn Anseeuw, Kathleen Depoorter, Sophie De Wit, Yngvild Ingels

- 2505: Patrick Prévot, Leslie Leoni, Christophe Lacroix, Hervé Rigot, Laurence Zanchetta, Melissa Depraetere.

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Mme Leen Dierick et M. Albert Vicaire, rapporteurs, se réfèrent au rapport écrit.

Voorzitter: Valerie Van Peel, ondervoorzitster.
Président: Valerie Van Peel, vice-présidente.

01.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mevrouw de voorzitter, vorige week droegen we allemaal een geel lintje op de Dag tegen Kanker. Op die ene dag staan we allemaal even stil bij alle mensen die geconfronteerd worden met kanker. We kennen allemaal wel iemand in onze omgeving die de ziekte heeft of al aan de ziekte gestorven is. Jammer genoeg is het voor veel mensen bijna een stempel die ze voor de rest van hun leven meedragen.

Veel mensen die op heel jonge leeftijd met die ziekte geconfronteerd zijn, ondervinden daardoor problemen. Die hebben geen zorgeloze jeugd gekend. Wanneer ze dan eindelijk zijn genezen van die zware ziekte en hun leven opnieuw willen opbouwen, komen ze evenwel voor veel hindernissen te staan. Ze willen bijvoorbeeld een huis kopen, gaan naar de bank en willen een schuldsaldoverzekering onderschrijven. Omdat ze in het verleden kanker hebben gehad, krijgen ze evenwel te horen dat ze ofwel geen schuldsaldoverzekering kunnen krijgen, waardoor het voor hen onmogelijk wordt om een huis te bouwen, ofwel een veel hogere premie moeten betalen. Met andere woorden, op die manier wordt het hen nog steeds verhinderd om hun toekomst uit te bouwen.

We wilden die jongeren dan ook de kans geven om ondanks hun zware jeugd toch een toekomst te kunnen uitbouwen. We wilden dat doen via het recht om vergeten te worden, dat momenteel al bestaat in onze wetgeving.

Het recht om vergeten te worden houdt vandaag in dat een verzekeraar bij de toekenning van de schuldsaldoverzekering geen rekening meer mag houden met het feit dat men kanker heeft gehad indien men al langer dan tien jaar geleden genezen werd verklaard. In het wetsvoorstel werden delen van het recht om vergeten te worden aangepast. Het eerste voorstel breidde het recht om vergeten te worden uit naar andere verzekeringen, onder andere de verzekering voor het gewaarborgd inkomen en de arbeidsongeschiktheidsverzekering. Een ander voorstel ging over de uitbreiding naar de reisannulatieverzekering. Dat eerste voorstel zal er komen als een meerderheid van de Kamerleden er vandaag voor stemt. De reisannulatieverzekering heeft het definitieve wetsvoorstel niet gehaald.

Een tweede belangrijke element is de inkorting van de tienjarige periode tot vijf jaar voor jongeren die voor hun eenentwintigste verjaardag gediagnosticeerd werden met die vreselijke ziekte, kanker. Dat komt dus neer op een halvering van die periode, wat op die jonge leeftijd niet onbelangrijk is. Men wil juist dan immers opnieuw zijn leven uitbouwen. Voor sommige vormen van kanker, zoals bepaalde vormen van borstkanker, zal er zelfs een nog kortere periode mogelijk zijn in de toekomst. Voor jongeren zal die verkorting onmiddellijk gelden, voor anderen zal die in werking treden vanaf 2025. Wij zijn bijzonder blij dat die mogelijkheden rond het recht om vergeten te worden er komen.

Er is daarrond al meer gewerkt in onze commissie. Het voorstel van collega Dierick om chronisch zieken in die groep op te nemen werd hier ook al goedgekeurd. Dat was al een stap vooruit en ongetwijfeld zal wat hier vandaag ter stemming voorligt opnieuw een grote stap vooruit zijn voor die jongeren en voor ex-kankerpatiënten.

Ik ben dus heel blij dat we die stap vandaag zullen zetten, maar ik ben ook heel blij met de manier waarop we daaraan hebben gewerkt in de commissie. Zoals ik al zei, is dit een voorstel dat de N-VA-fractie op tafel had gelegd. De meerderheid zag daar ook de meerwaarde van in en diende een gelijkaardig voorstel in.

We hebben daarover in de commissie gedebatteerd en amendementen ingediend, en het resultaat is een gezamenlijk resultaat van de meerderheidspartijen en onze fractie. Voor de buitenwereld moet het heel raar lijken dat we blij zijn dat we dat mee kunnen ondertekenen en onderschrijven aangezien we dat voorstel zelf hadden ingediend, maar de politieke wereld werkt anders dan de buitenwereld, dus dat is niet zo vanzelfsprekend. Ik wil de meerderheidspartijen dan ook bedanken voor de constructieve samenwerking in dit

dossier.

Ik ben ervan overtuigd dat dit voor heel veel mensen een grote stap vooruit zal betekenen en ik hoop dat dit een voorbeeld mag zijn van hoe het in de politiek ook anders kan.

01.02 Patrick Prévot (PS): Madame la présidente, madame la ministre, chers collègues, permettez-moi d'amorcer mon introduction par un des nombreux témoignages qui nous sont parvenus lors de la discussion et de l'élaboration du texte qui nous anime aujourd'hui. Le voici: "Ma compagne a eu un cancer et est en rémission depuis neuf ans déjà. Nous venons d'acheter une nouvelle maison. Nous sommes tombés des nues: l'assurance nous fait payer une surprime énorme pour l'assurance solde restant dû, car elle considère que ma compagne est une personne à risque élevé. Elle est guérie. C'est dès lors une double peine pour elle."

Comme je l'ai dit, nous avons reçu énormément de témoignages de ce type lors de l'élaboration de ce texte. Ils montrent combien les assureurs tendent à oublier que le principe même de l'assurance, c'est la solidarité, le partage du risque et la protection de toutes et tous.

Spontanément, les assureurs acceptent les "bons risques" dans leur portefeuille d'assurance. Malheureusement, ils excluent trop souvent encore les "mauvais risques" ou imposent des conditions beaucoup trop sévères.

Nous devons évidemment nous interroger – c'est d'ailleurs ce que nous avons fait – sur le fondement scientifique de ces exclusions. Nous avons aussi voulu tenir compte, notamment, du rapport de la Fondation contre le cancer; ce rapport estime qu'aujourd'hui, les guérisons de cancer sont beaucoup plus fréquentes, de par l'évolution scientifique, et que le risque de récurrence est bien moindre.

Dès lors, nous avons voulu coller à ces évolutions scientifiques. Mais surtout, nous avons également trouvé qu'il était tout à fait anormal, du point de vue de la solidarité, que des personnes guéries ne puissent pas définitivement tourner la page de leur maladie pour pouvoir se lancer dans un nouveau projet de vie dans des conditions normales.

On voulait mettre fin à cette double peine que les personnes qui ont malheureusement dû combattre un cancer devaient subir lorsque, guéries, elles se retrouvaient face au secteur assurantiel.

Cela fait des années que le parti socialiste lutte contre les discriminations liées à l'état de santé, notamment pour ce qui concerne l'accès aux assurances.

Je ne vais pas faire l'historique parlementaire, mais je voudrais quand même rappeler qu'en 2010, nous avons voté la loi Partyka-Lalieux, qu'en 2018, le PS a été le premier parti à déposer une proposition de loi visant à mettre en place un droit à l'oubli et, qu'il y a quelques mois, avec d'autres collègues et Vooruit, j'ai déposé une proposition de loi visant à baisser de dix à cinq ans le délai standard pour exercer son droit à l'oubli. La France l'a fait, il y a quelques mois. Nous avons estimé que le *momentum* était propice pour revenir avec ce texte.

Aujourd'hui, comme Mme Van Bossuyt l'a dit, nous sommes ici devant vous pour vous proposer et voter dans quelques heures – le plus tôt sera le mieux, madame la présidente –, un texte sur lequel les membres de la majorité et la N-VA ont pu travailler pour aboutir à un texte consensuel, mais qui va dans le bon sens.

Dans le cadre de l'élaboration de ce texte, nous avons évidemment consulté les associations de patients, mais aussi les associations de consommateurs. Le gouvernement a également été d'une grande d'aide puisque le ministre Pierre-Yves Dermagne et la secrétaire d'État Eva De Bleeker ont contribué au travail d'amélioration de la législation sur le droit à l'oubli, conformément, d'ailleurs, à ce qui est prévu dans l'accord de gouvernement.

Je me réjouis, en tout cas, du texte, qui nous occupe aujourd'hui, qui contient trois avancées.

Première avancée, on va élargir le champ d'application du droit à l'oubli.

Aujourd'hui, le mécanisme du droit à l'oubli ne concerne que l'assurance solde restant dû. Demain, changement majeur, il couvrira également les assurances incapacité de travail et revenu garanti, et ce, pour

tous les travailleurs, qu'ils soient indépendants, salariés ou encore fonctionnaires.

La deuxième avancée est la réduction progressive du délai standard pour exercer son droit à l'oubli. Dans le texte que nous avons déposé initialement, nous voulions passer directement de dix ans à cinq ans. Avec le texte qui nous est proposé aujourd'hui, nous arriverons à ce délai de cinq ans à l'horizon du 1er janvier 2025. Il y aura une étape, à savoir huit ans, dès la promulgation de la loi. Dès lors, dans quelques semaines, ce délai passera directement de dix ans à huit ans, et il sera raccourci à cinq ans le 1er janvier 2025.

La troisième avancée est l'attention particulière accordée aux personnes qui ont contracté un cancer avant l'âge de 21 ans. Pour ce public en particulier, nous avons voulu directement abaisser le recours au droit à l'oubli de dix ans à cinq ans dès la promulgation de la loi.

Chers collègues, je ne serai pas beaucoup plus long. Il s'agit bien évidemment là d'avancées importantes, attendues par les patients, par les associations de défense des patients et les associations de protection des consommateurs. Pour revenir au témoignage que je vous ai lu, il y a quelques instants, je pense évidemment à cette dame qui restera à jamais marquée par le combat qu'elle a dû mener pour s'en sortir, pour combattre cette maladie qu'est le cancer, et qui peut à nouveau aujourd'hui avoir des perspectives d'avenir, qui peut s'engager dans un projet d'achat d'une maison et qui, demain, aura peut-être moins de risques de se prendre ce fameux coup de massue, avec un assureur qui lui imposera une surprime pour son assurance solde restant dû.

Ces surprimes sont parfois augmentées de 1 000 % notamment parce que ces personnes ont eu la malchance d'avoir un accident de santé, n'ont pas eu la chance de bénéficier d'une bonne santé et doivent encore aujourd'hui malheureusement subir cette double peine. Le secteur des assurances leur rappelle les heures pénibles qu'a été leur combat contre le cancer.

C'est une véritable avancée que d'obliger les assureurs à ne plus tenir compte des risques liés à l'ancienne maladie de leurs clients. C'est l'objectif de cette loi. C'est la victoire des personnes qui ont vaincu le cancer et qui souhaitent vivre comme tout le monde.

01.03 Reccino Van Lommel (VB): Mevrouw de voorzitter, collega's, we kennen allemaal mensen in onze familie of vriendenkring die op de een of andere manier met kanker worden geconfronteerd. Vaak loopt dat goed af. Soms loopt dat minder goed af. Wie uiteindelijk die vreselijke ziekte overleeft, moet op een gegeven moment ook de bladzijde kunnen omslaan. Het is bijzonder frustrerend om die ziekte te moeten blijven meedragen wanneer men genezen is. Daardoor is het in een aantal gevallen onmogelijk om een verzekering te krijgen, zoals een schuldsaldoverzekering. Dat moet bijzonder erg zijn. Dit wetsvoorstel wil, door die periode van tien jaar te verminderen naar vijf jaar, ervoor zorgen dat die mensen deze bladzijde kunnen omslaan.

Dit onderwerp heeft in onze commissie al een bijzonder lang traject afgelegd omdat we al eerdere wetgeving in die zin hebben besproken en goedgekeurd. Het was dan ook heel duidelijk in de debatten die wij daarover hebben gevoerd, dat wij het er allemaal over eens zijn dat er vandaag een Kamerbrede meerderheid zal worden gehaald.

Daar ben ik bijzonder blij mee. Immers, hoe men het ook draait of keert, voor dit type wetgeving doen we het uiteindelijk. Daarom zitten we in dit Parlement. Het kan nooit de bedoeling zijn dat mensen die pech hebben gehad dat voor de rest van hun leven moeten blijven meedragen.

Ik begrijp dat de adviezen verdeeld zijn. Ik heb altijd begrip voor verschillende kanten van het verhaal en voor het feit dat men zegt dat een beslissing op wetenschappelijke elementen moet zijn gebaseerd. Ik denk echter dat we in dezen onze maatschappelijke functie als politici moeten vervullen. Dat betekent dat we die mensen moeten beschermen. Dat is onze taak en onze plicht.

Mevrouw Van Bossuyt heeft er reeds op gewezen dat we er nog niet zijn. Er zijn nog andere elementen die we in toekomstige wetgeving kunnen implementeren. Ik hoop dat we dat ook zullen doen en dat dit vandaag niet het sluitstuk is. Er zijn immers nog heel wat mogelijkheden.

Ik dank alle indieners van deze voorstellen. Veel mensen zullen ons dankbaar zijn als we straks dit wetsvoorstel goedkeuren.

01.04 Florence Reuter (MR): Madame la présidente, madame Van Bossuyt, vous avez raison, ce texte mérite bien une intervention à la tribune. Je suis vraiment heureuse d'intervenir une nouvelle fois sur ce sujet essentiel qu'est le droit à l'oubli pour les personnes ayant été malades. Il s'agit ici d'une mesure concrète qui corrige une injustice profonde qui frappe celles et ceux qui ont pourtant déjà dû faire face à l'injustice de la maladie.

Le Parlement s'est exprimé à plusieurs reprises sur le sujet, et le texte dont nous débattons aujourd'hui vient apporter une nouvelle pierre à l'édifice. La loi de 2014 permettait de faciliter l'accès aux assurances crédits hypothécaires et crédits professionnels pour les personnes ayant souffert par le passé de pathologies cancéreuses ou chroniques spécifiques. Si, aujourd'hui, cette idée est, je l'espère, sortie de tous les esprits, à l'époque les personnes ayant par exemple souffert d'un cancer subissaient l'affront de se voir attribuer un refus d'assurance ou une surprime importante. Non seulement, ils avaient été malades, mais parce qu'ils avaient été malades, ils étaient pénalisés. Quelle injustice!

Le travail devait donc continuer, s'étendre pour mettre fin à cette injustice de la façon la plus large possible. Il y a un an, nous votions à l'unanimité la proposition de résolution de Mme Dierick qui visait déjà à étendre le droit à l'oubli à d'autres maladies chroniques. Aujourd'hui, nous allons plus loin, et je remercie Robby De Caluwé d'avoir pu cosigner ce texte, mais je remercie aussi l'ensemble des commissaires qui ont mené un travail constructif sur cette proposition de loi.

Le texte prévoit deux choses. Il élargit le champ d'application du droit à l'oubli aux assurances incapacité de travail, mais surtout, en l'absence de rechute, les personnes qui ont vaincu la maladie pourront tourner la page puisque après cinq ans de rémission ils n'auront plus à en informer leur assureur. C'est fondamental de leur permettre d'avancer, de passer à autre chose, d'oublier cette étape douloureuse de leur vie et de ne pas en garder les stigmates sur le plan administratif et juridique. Et ça l'est encore plus pour les plus jeunes, qui ont déjà perdu une partie de leur enfance, de leur adolescence à lutter contre la maladie, alors qu'à 20 ans, on devrait tous pouvoir être insouciant. C'est pourquoi le délai d'information passera directement à cinq ans pour ceux qui ont contracté un cancer avant l'âge de 21 ans.

Je tiens à insister sur ce point car c'est à nous d'aider ces jeunes à regarder l'avenir avec confiance. Ce texte vous permet, chers collègues, d'offrir à ces jeunes la possibilité de redémarrer d'une page blanche et de regarder l'avenir avec confiance.

Le groupe MR soutiendra avec force ce texte, et je ne doute pas du bon sens de l'Assemblée.

01.05 Leen Dierick (cd&v): Mevrouw de voorzitter, collega's, wie getroffen wordt door kanker, gaat sowieso door een zeer zware periode. Gelukkig kunnen velen van hen rekenen op heel wat steun en voor velen is de behandeling succesvol. Desondanks krijgen zij achteraf vaak af te rekenen met negatieve financiële gevolgen. Ex-kankerpatiënten hebben het nog steeds moeilijk om, ondanks dat ze succesvol behandeld werden, een betaalbare verzekering af te sluiten.

Inzake de schuldsaldoverzekering, die nodig is voor de aankoop van bijvoorbeeld een woning, heeft cd&v met de wet-Partyka al belangrijke stappen gezet. In 2019 hebben wij met de invoering van het recht om vergeten te worden ervoor gezorgd dat die verzekering niet meer geweigerd kan worden en dat de verzekeringnemers geen bijkomende premies moeten betalen. Dat was alvast een eerste, belangrijke stap vooruit.

Die problematiek is er niet alleen bij een schuldsaldoverzekering. Wij zien bijvoorbeeld dat zelfstandigen die in het verleden kanker kregen worden geweigerd voor een verzekering gewaarborgd inkomen. Zij worden dus eigenlijk twee keer geraakt, eerst door de ziekte en daarna door de verzekering. Collega's, wij delen daarover ongetwijfeld hetzelfde gevoel van verontwaardiging. Vanuit die verontwaardiging over die oneerlijke gang van zaken hebben we samen werk gemaakt van een oplossing voor de getroffen zelfstandigen.

In mijn resolutie, die bijna een jaar geleden werd goedgekeurd en waarnaar verschillende collega's al verwezen hebben, had ik het verzoek opgenomen om het recht om vergeten te worden ook bij verzekeringen gewaarborgd inkomen, juridisch te verankeren. Met onderhavig voorstel wordt dat verzoek uitgewerkt. Het is eens te meer een stap vooruit.

Een ander punt dat wij wensten te herbekijken, was de standaardtermijn van tien jaar. Ex-patiënten moeten dus na een succesvolle behandeling tien jaar wachten eer zij opnieuw aan dezelfde voorwaarden als voordien een verzekering kunnen aangaan. Dat is zeer lang en heeft een grote impact, des te meer op wie op zeer jonge leeftijd getroffen wordt door kanker. Vandaar dat wij het verbod inschrijven voor verzekeringsondernemingen om de kankeraandoening acht jaar na het succesvol beëindigen van de behandeling ertegen nog in rekening te brengen.

Bovendien gaat het om een overgangsfase, want vanaf 1 januari 2025 zal de termijn nog korter worden, vijf jaar. Met het referentierooster zal, zoals nu voor bepaalde kankeraandoeningen, een nog kortere termijn gelden. Voor jonge mensen voorzien wij meteen in een algemene termijn van vijf jaar.

Ook dat zijn belangrijke stappen vooruit. Het recht vergeten te worden ligt mij, mijn fractie en onze partij zeer na aan het hart. Wij zijn zeer tevreden dat er opnieuw stappen vooruit gedaan zijn om de toegang tot schuldsaldoverzekeringen en verzekeringen gewaarborgd inkomen te verbeteren voor wie getroffen wordt door kanker.

Het is heel fijn om vast te stellen dat we over de partijgrenzen heen hebben samengewerkt om onderhavige wettekst te kunnen realiseren. Ook dat hebben collega's al terecht onderstreept. We hebben een mooi bewijs geleverd dat er wel degelijk nog kan worden samengewerkt in de politiek, ook over zeer belangrijke thema's. Ik wil dan ook mijn oprechte dank uitspreken voor de initiatiefnemers, de indieners, maar ook aan alle collega's van de commissie voor Economie voor de zeer fijne en constructieve samenwerking. Dat zouden we allemaal veel vaker moeten doen.

Mijn betoog afrondend, vraag ik met aandrang dat de regering ook snel werk maakt van de uitvoering van de andere verzoeken in mijn goedgekeurde resolutie. Niet enkel ex-kankerpatiënten worden immers geconfronteerd met een weigering van een schuldsaldoverzekering of van een verzekering gewaarborgd inkomen, ook heel wat mensen die aan een chronische ziekte lijden botsen helaas op diezelfde muur. Ook dat raakt ons en ook daarvoor moeten we een oplossing proberen te vinden. Een chronische ziekte raakt iemand vaak in vele aspecten van zijn of haar leven; het mag hem of haar ook niet financieel raken. Ik doe dus een warme oproep aan de regering om het referentierooster uit te breiden naar chronisch zieken, zodat ook zij een betaalbare schuldsaldoverzekering of verzekering gewaarborgd inkomen kunnen krijgen. Ondertussen steunen wij alvast onderhavig wetsvoorstel.

01.06 Robby De Caluwé (Open Vld): Beste collega's, wij zitten in het halfrond met een overtuiging, met een visie, althans daar ga ik van uit, en heel vaak spelen er persoonlijke drijfveren om een bepaald onrecht of een bepaalde onrechtvaardigheid de wereld uit te willen helpen. Voor mij is een van die drijfveren mijn zus Kelly.

Kelly kreeg op haar twaalf jaar de diagnose diabetes type 1. Jaren later wilde ze zelfstandige worden. Mijn zus leeft heel gezond, heeft dankzij de technologie haar ziekte perfect onder controle en is waarschijnlijk veel gezonder dan ik. Toch botste zij op een muur om een verzekering gewaarborgd inkomen als zelfstandige te krijgen. Een verzekeringsagent vergeleek haar zelfs met een huis dat in brand staat, en een brandend huis kan men niet verzekeren. In 2018 nam ze het initiatief om toenmalig minister Kris Peeters een open brief te sturen waarin ze haar verhaal deed. Ik hoef u niet te vertellen dat, toen ik vervolgens in 2019 zelf in het Parlement kwam, de druk op mijn schouders groot werd om dat probleem en die onrechtvaardigheid aan te pakken.

We zitten uiteraard niet in de politiek voor onszelf of onze eigen familie. Onderhavig voorstel is vanzelfsprekend ook bedoeld voor de vele chronische patiënten, ex-kankerpatiënten en vele anderen die op dezelfde muur botsen. Dit voorstel is voor al die duizenden patiënten die het ongeluk hebben geboren te zijn met een ziekte of een chronische ziekte te hebben gekregen, waardoor ze, hoewel ze die ziekte perfect onder controle hebben, toch problemen ondervinden om bepaalde verzekeringen af te sluiten.

Dit voorstel is niet alleen voor zelfstandigen van toepassing, maar ook voor werknemers. Er zijn heel wat werknemers die een verzekering gewaarborgd inkomen hebben die hiervoor voortaan ook in aanmerking zullen kunnen komen wanneer dit voorstel wordt goedgekeurd.

Een aantal collega's verwees naar vorige week, naar de Dag tegen Kanker. Dat is inderdaad ook een belangrijk element. Er zijn heel veel kankerpatiënten, ook jonge kankerpatiënten, die vandaag op diezelfde muur botsen

wanneer zij een schuldsaldoverzekering willen afsluiten of wanneer zij aankloppen bij een verzekeringsmaatschappij voor de verzekering gewaarborgd inkomen.

Het voorstel dat ik indiende ging initieel uit van het uitbreiden naar de verzekering gewaarborgd inkomen. Ik ben zeker en vast blij met de initiatieven over partijgrenzen heen om daaraan een vervolg te breien, om ook die termijnen te verlagen naar vijf jaar. Dat is een goede zaak, want mensen die ziek zijn mogen daarvoor inderdaad niet gestraft worden.

Ik kijk ook heel hard uit naar uitbreidingen naar andere chronische ziektes, zoals hiv, hepatitis C en mucoviscidose. Ik sluit mij aan bij de oproep van collega Dierick om ook werk te maken van een uitbreiding van het referentiekader, onder andere met diabetes. Het KCE maakt een studie daarover. Ik hoop dat wij daarvan snel resultaat zullen zien, zodat wij ook die ziekte kunnen toevoegen aan het recht om vergeten te worden.

Ik sluit mij ook aan bij alle dankwoorden die reeds zijn gedaan. Ik wil mijn collega Kathleen Verhelst vernoemen. Ik ben lid van de commissie voor Gezondheid, maar ben met mijn collega overeengekomen om dit voorstel samen in te dienen. Ik was ook heel erg verheugd te kunnen vaststellen dat op een heel constructieve manier, over de partijgrenzen heen, is samengewerkt om te komen tot het mooie voorstel dat hier vandaag voorligt.

Ik ben er ook van overtuigd dat wij in de toekomst nog een aantal stappen kunnen en moeten zetten. Ik heb echter ook geleerd in de drie jaar dat ik in dit Parlement zetel, dat men af en toe blij moet zijn met kleine stappen. Het is op die manier dat wij de wereld kunnen veranderen. En daarvoor zit ik hier.

Ik dank alle collega's en alle kabinetten die hebben meegewerkt aan het tot stand komen van dit voorstel.

01.07 Melissa Depraetere (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, zoals al is vermeld, is het ten eerste een belangrijke stap vooruit voor de jongeren die vóór de leeftijd van 21 jaar met kanker werden geconfronteerd. Dat vind ik zeer belangrijk, omdat juist die groep op zoek is naar een woning en er vaak mee geconfronteerd werd dat een woning voor hen gewoon niet mogelijk was. Het gaat niet enkel om een duurdere premie, maar de schuldsaldoverzekering werd vaak ook gewoon geweigerd.

Zoals de heer Van Lommel al even heeft vermeld, moeten er natuurlijk wetenschappelijke gegevens zijn en is het belangrijk dat daar onderzoek naar gebeurt. Wel moeten we erkennen dat dat veel werk vergt en bijzonder lang duurt. Dat mag ons evenwel niet tegenhouden om stappen vooruit te zetten waar dat mogelijk is. Uit onderzoek bleek bijvoorbeeld dat bij deze groep de overlevingskansen na vijf jaar niet zoveel verschillen van die na tien jaar. Het verschil is heel klein. Er houdt ons dus niets tegen om die stap al te zetten. Ik ben dus heel blij dat we dat vanaf 1 januari al kunnen doen. Ook in Nederland en Frankrijk is die beslissing trouwens al lang genomen.

Ten tweede zijn er een aantal samenwerkingsverbanden over de partijgrenzen heen, zoals dat ook het geval was voor het voorstel inzake de droogte en verzekeringen. Voor dit thema is dat belangrijk, omdat de verzekeringsmarkt een zeer vastgeroeste markt is. Voor die markt zijn er in de wetgeving veel minder wijzigingen doorgevoerd dan voor de energiemarkt en de telecommarkt. Dat zorgt ervoor dat mensen vasthouden aan hun contract en vaak veel te veel betalen. Bijvoorbeeld zijn er bij het recht om vergeten te worden te weinig stappen gezet, omdat het veel tijd vergt om dat te onderzoeken. Ik ben blij dat er schot in de zaak komt en dat we ervoor zorgen dat nieuwe stappen worden gezet. Zoals gezegd zijn er nog veel zaken waarin vooruitgang moet worden geboekt.

Mevrouw Dierick, ik zou ook graag willen dat de verzoeken uit uw resolutie worden uitgevoerd. Het gaat niet alleen om chronisch zieken; ook mensen met bijvoorbeeld een zeer laag of een zeer hoge BMI worden vaak geweigerd of betalen een hoge extra premie. Dat is hallucinant, omdat er geen sprake is van overlevingskansen of grote risico's. Dat is pure winst voor de verzekeringssector. We zullen op dat vlak, ook in dit Parlement, zeker nog stappen kunnen zetten.

01.08 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, chers collègues, cette proposition de loi est positive et nous la soutiendrons très volontiers. Siégeant dans de nombreuses commissions, je n'ai pas eu la possibilité d'intervenir en commission de l'Économie. Je me permettrai donc modestement d'attirer votre

attention sur quelques points.

Tout d'abord, s'agissant du droit à l'oubli, on focalise souvent l'attention sur des personnes qui ont un cancer alors que d'autres pathologies non cancéreuses chroniques devraient, sur une base scientifique, être prises en compte. Il suffit de voir ce qui se passe dans les pays qui nous entourent. En France, par exemple, le droit à l'oubli est fixé à cinq ans pour tous les cancers, quel que soit l'âge, ainsi que pour l'hépatite C dont l'évolution a été extrêmement positive ces dernières années. Il y a donc encore du chemin à parcourir.

Le deuxième point que je souhaite mettre en évidence est le suivant. Aujourd'hui, les assurances ne traitent pas ces personnes comme les autres personnes sans pathologie médicale alors qu'elles ont une espérance de vie similaire. Appliquer deux poids, deux mesures pour une même espérance de vie moyenne démontrée – même si tout le monde peut avoir un accident et mourir précocement – est injuste et inéquitable.

Le troisième volet que je veux évoquer, comme d'autres l'ont fait, concerne le crédit immobilier. Reconnaissons que la moyenne des candidats à un crédit immobilier se situe au-delà de trente ans. En pratique, cette mesure d'oubli est utile pour un cancer diagnostiqué avant 21 ans. Cependant, il faut constater que pour les personnes ayant un cancer ainsi que pour les malades chroniques qui ont une espérance de vie identique à celles des personnes ne souffrant pas de maladie, du travail reste à faire.

Il me paraît que les assurances sont beaucoup plus restrictives en Belgique que dans d'autres pays. L'image que cela renvoie permettra, je l'espère, de faire bouger les lignes, un peu plus fort et un peu plus vite. Il s'agit d'abord et avant tout d'être juste et équitable, dans des chemins de vie parfois difficiles, où l'espérance de vie n'est pas nécessairement mise à mal. Ce deux poids, deux mesures ne se justifie donc pas.

01.09 Sophie Rohonyi (DéFI): Madame la présidente, chers collègues, je tenais tout d'abord à remercier mes collègues, tant de la majorité que de l'opposition, qui ont défendu cette proposition de loi commune visant à étendre le droit à l'oubli.

Son extension à l'assurance incapacité de travail, autrement dit l'assurance revenu garanti, constitue une avancée sociale qui met fin à une profonde injustice. Encore aujourd'hui, des personnes qui ont lutté contre un cancer ou une pathologie chronique sont pénalisées dans leur reconstruction après leur guérison, puisqu'on leur impose un coût prohibitif pour leur assurance incapacité de travail ou même, on la leur refuse carrément.

La réparation de cette injustice s'inscrit dans le cadre plus global de notre lutte commune contre les discriminations en matière de santé. En effet, et ce fut voté voici quelques mois, ce critère protégé ne vise plus l'état de santé actuel ou futur, mais l'état de santé tout court. Cela implique que les personnes qui ont un passé médical – qu'il s'agisse d'une maladie, d'un accident, de complications ou encore d'une greffe – sont désormais clairement protégées contre des discriminations qui seraient basées sur ce passé médical. Notre pays devient ainsi le premier à inscrire le droit à l'oubli pour l'assurance incapacité de travail en prévoyant, par ailleurs, la possibilité de réduire – comme le prévoit le texte, par arrêté royal – le délai du droit à l'oubli pour certaines pathologies. C'est donc sans réserve et avec énormément de conviction que mon groupe soutiendra cette proposition de loi. Je vous remercie de votre attention.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) (**1639/6**)

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) (**1639/6**)

La proposition de loi compte 18 articles.

Het wetsvoorstel telt 18 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

*Les articles 1 à 18 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 18 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

02 Proposition de résolution renforçant la transparence et la comparaison de prix objective sur le marché des assurances (2225/1-4)

02 Voorstel van resolutie ter versterking van de transparantie en de objectieve prijsvergelijking in de verzekeringsmarkt (2225/1-4)

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:
Melissa Depraetere.

Discussion Bespreking

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2225/4)**
De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2225/4)**

La discussion est ouverte.
De bespreking is geopend.

De heer Albert Vicaire, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Ik wil iedereen eraan herinneren dat iedere fractie maximaal vijf minuten heeft voor de bespreking van de resolutie.

02.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik vermeld kort in een aantal punten waarom onze fractie zich bij dit voorstel van resolutie zal onthouden.

De doelstelling van het voorstel is om meer transparantie te krijgen bij verzekeringsproducten. Dat is nodig en die doelstelling kunnen wij steunen. Er zal worden gewerkt met prijsvergelijking. Zoals in de commissie reeds is aangegeven, is dat een moeilijke oefening omdat er rekening zal moeten worden gehouden met heel veel verschillende elementen. Op het vlak van verzekeringen moet men niet alleen focussen op de prijs, maar ook nagaan wat allemaal in de prijs is inbegrepen. Vaak gaat het ook niet over een definitieve prijs. Het moet duidelijk worden gemaakt dat dat bij de consumenten foute verwachtingen zou kunnen scheppen.

Een tweede element is dat het voorstel heel sterk focust op onlineverkoop van verzekeringen, waar voor sommige mensen het advies van een fysiek iemand een meerwaarde kan betekenen.

Ten slotte zal er ook worden gewerkt met een kwaliteitslabel voor objectieve prijsvergelijkers in de verzekeringssector. Er zou een misverstand kunnen ontstaan over het hebben van dat label, alsof wie over dat label beschikt beter zou zijn. Dat kan niet de bedoeling van het voorstel zijn.

Omwille van deze redenen zal onze fractie zich onthouden.

02.02 Patrick Prévot (PS): Madame la présidente, j'ai constaté, la semaine dernière, que vous pouviez vous fâcher très fort. Je vous promets donc de respecter mon temps de parole.

Monsieur le ministre, chers collègues, force est de constater que les Belges paient beaucoup trop cher leur assureur. Un récent rapport de l'Observatoire des prix sur le coût de l'assurance incendie vient encore de le

démontrer.

Il faut permettre aux citoyens de comparer plus facilement les produits d'assurance et de changer, le cas échéant, de compagnie d'assurance beaucoup plus aisément. En prévoyant des mesures visant une plus grande transparence et une plus grande comparabilité des offres, la proposition de résolution à l'examen va évidemment dans ce sens.

C'est la raison pour laquelle elle reçoit tout le soutien de mon parti, à l'instar des mesures qui permettent de développer la concurrence sur le marché des assurances, de faciliter, conformément à la demande des associations de consommateurs, la mobilité des contrats, d'augmenter le rapport qualité-prix des offres sur le marché et de réduire les marges bénéficiaires mais également les profits des entreprises d'assurance.

Vous l'aurez donc compris, madame la présidente, nous voterons en faveur de cette proposition de résolution.

02.03 Reccino Van Lommel (VB): Mevrouw de voorzitter, verzekeringspolissen sluit men in principe af in de hoop ze nooit nodig te hebben. Wie ze uiteindelijk toch gebruikt, doet dat vanwege een probleem. De verzekeringspolissen zijn in een aantal gevallen duurder in ons land en ik begrijp dat daar iets aan moet worden gedaan. Ook ben ik het eens met het feit dat ze transparanter kunnen. Ik begrijp dan ook de achtergrond van dit initiatief en ik weet dat er voorbeelden bestaan uit het buitenland.

We hebben wel wat ervaringen met vergelijkingstools. Daarbij denk ik aan energiecontracten of telecomcontracten. Dat is een goede zaak. Zulke producten vallen immers vrij gemakkelijk te vergelijken. Voor verzekeringen ligt dat naar mijn mening iets moeilijker, omdat we heel vaak te maken hebben met een aantal bijzondere polisvoorwaarden.

Collega's, u weet dat ik altijd streef naar een balans tussen de verschillende stakeholders. De consumentenkant ben ik bijzonder genegen. Ik bekijk echter ook de andere kant, de kant van de aanbieders. Daarbij vind ik het belangrijk om de verschillende adviezen ter zake te bekijken. Die adviezen komen voor een stuk overeen met de bezorgdheden die ik van meet af aan heb vermeld. De prijs is uiteraard een voornaam aspect, maar is niet altijd recht evenredig met de beste polisvoorwaarden.

De indieners, leden van de meerderheid, hebben een aantal amendementen ingediend die zeker een stap in de goede richting waren, maar ik vind dat we te veel voorbijgaan aan onder meer de omvang van de dekkingen, de noden van de specifieke consument en bijzondere polisvoorwaarden die bij een andere verzekeraar misschien net interessanter kunnen zijn. Ik denk dat we juist moeten vermijden dat mensen, als zij een vergelijkingstool toepassen, zich blindstaren op die tool. Soms is het goed om een klein beetje meer te betalen om een veel bredere dekking te hebben. Ook denk ik dat wij moeten waken over het risico dat verzekeraars hun polissen gaan uitkleden om in een vergelijkingstool de goedkoopste te zijn.

In dit voorstel van resolutie gaat het enkel om de online verzekeringsactiviteiten, maar ik vind dat wij niet mogen voorbijgaan aan de belangrijke rol die de verzekeringsmakelaar tegenwoordig nog altijd heeft. Vaak gaat het om een vertrouwensband. De reden waarom consumenten voor een bepaalde makelaar kiezen, is omdat zij in die makelaar vertrouwen hebben, los van de verzekeringsmaatschappij wier producten hij verdeelt. Daar mogen we niet aan voorbijgaan. Het is ook de verzekeringsmakelaar die er uiteindelijk voor moet zorgen dat er kan worden gezocht naar de beste optie op maat van de klant.

Het risico bestaat dat dat minder te vinden is met zo'n vergelijkingstool. Test Aankoop zegt dat we dat alleen kunnen realiseren als we naar een soort standaardisering gaan. Dat is ook de enige manier om zo'n vergelijkingstool te kunnen aanbieden. Dat is echter niet altijd wenselijk. Zo'n standaardisering is immers heel moeilijk te bereiken omwille van de redenen die ik juist heb aangegeven. Een gediversifieerd aanbod van verzekeraars kan soms echt nuttig zijn.

Er zijn nog andere parameters, zoals de franchise. Bij de ene is die hoger, bij de andere is die lager. Als een verzekeraar in een vergelijkingstool de goedkoopste wil zijn, trekt hij uiteraard zijn franchise op. We moeten vermijden dat de consument in de toekomst geconfronteerd wordt met dergelijke trucs.

Wij begrijpen de achtergrond van dit initiatief wel en het is ook noodzakelijk om meer transparantie op de markt te krijgen. Gelet op alle bezorgdheden die wij daarover hebben, hebben wij ons bij de stemming in de

commissie echter onthouden en zullen wij dat vandaag ook doen hier.

02.04 Roberto D'Amico (PVDA-PTB): Madame la présidente, comme vous le savez, les Belges dépensent beaucoup d'argent pour s'assurer: 2 000 euros par an et par ménage en moyenne. C'est bien plus que dans les pays voisins. Il faut surtout y voir un lien avec les bénéfices qui sont générés dans le secteur.

Les quatre compagnies d'assurance les plus touchées par les inondations - donc les années les plus dures - ont tout de même réalisé 1,2 milliard de profit net en 2021. De 2012 à 2019, c'est près de 15 milliards que les assurances ont engrangés. Il y a donc un lien clair et direct entre l'argent qui quitte les poches de la classe travailleuse et les profits générés par les compagnies d'assurance.

La cause des prix élevés n'est pas le manque de concurrence ou le manque de connaissance des consommateurs. Non! La vraie cause, c'est la soif de profit.

À l'heure où l'on voit que le marché et la concurrence ont échoué à garantir la promesse des prix bas dans le secteur de l'énergie, la majorité nous propose les mêmes recettes libérales pour les assurances. Avec le PTB, nous ne pensons pas que le marché et la concurrence soient de bonnes solutions pour faire baisser les prix. Au contraire, il faut des solutions alternatives, avec une prise en main par le public et la fixation du prix.

Avec l'augmentation des catastrophes naturelles, à l'avenir, on peut craindre que le coût des assurances privées continue à augmenter. Ce n'est même pas une crainte; c'est une annonce qui a été faite par le secteur des assurances.

En Suisse, il y a dans certains cantons un système de monopole public pour l'assurance contre les catastrophes naturelles. Ce modèle est considéré par les Nations Unies – et pas par le PTB – comme étant le plus protecteur et cela coûte beaucoup moins cher que dans les cantons où les assureurs privés sont mis en concurrence. Il n'y a pas de frais de publicité, de représentation, d'acquisition. Ce sont des économies qui permettent de proposer des prix plus bas. Les consommateurs ne doivent même pas perdre leur temps pour choisir l'assurance qui va les plumer.

La première demande de la résolution a été atténuée par un amendement de la majorité. On ne parle même plus d'obligation pour les assureurs à fournir les tarifs, mais plutôt d'encouragement à les fournir. Vous avez même édulcoré un texte qui n'était pourtant pas ambitieux.

Vous l'aurez donc compris, comme ce texte ne correspond pas à la problématique des prix élevés pour les gens, nous nous abstiendrons.

02.05 Melissa Depraetere (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, ik beloof ook kort te zijn. U zult niet anders kunnen dan aan het eind van de vergadering vast te stellen dat de commissie voor Economie de efficiëntste is in het Parlement, maar goed.

Ik wil graag nog op een aantal zaken reageren.

Ten eerste, het hele idee achter de resolutie is de prijs en het gebrek aan transparantie en mobiliteit op de markt. Wij zijn het derde duurste land in Europa als het op verzekeringen aankomt. Die prijzen zijn echt wel hoog, omdat de hele markt vastzit. Dan moet men nagaan wat men daaraan kan doen. In het verleden zijn er voor energie en telecom vergelijkingen gemaakt en maatregelen doorgevoerd om makkelijker te kunnen switchen van contract. Dat werd ooit nog doorgevoerd door sp.a-ministers en die filosofie vind ik nog altijd, ook in dezen, heel belangrijk. Het moet mogelijk en makkelijker zijn om te veranderen van contract en op die manier de prijs te drukken.

De opmerkingen van de oppositie zijn terecht. Als men een energiecontract heeft, betaalt men voor zijn energie, als men een telecomcontract heeft, betaalt men voor zijn telecom. Daar kan men niet bijzonder verrast door zijn, behalve dat men soms te veel betaalt. Dat is een feit, maar men betaalt wel voor hetgeen men krijgt. Dat is een heel ander principe dan wat hier voorligt. Hier is het niet enkel de prijs die van tel is, maar uiteraard ook de dekking en de kwaliteit. Het is net daarom dat ook een reeks amendementen werd aanvaard om ervoor te zorgen dat dat wordt meegenomen en dat daaromtrent een aantal garanties bestaat. Dat bestaat al in ons land. Wij stellen niets nieuws voor. Er zijn al heel veel prijsvergelijkingen, maar die bieden vandaag geen enkele

garantie. Het lijkt ons dus goed om daar een keurmerk en controle aan toe te voegen en ervoor te zorgen dat mensen die daar graag een beroep op willen doen – uiteraard zal dat niet iedereen zijn – dat minstens op een veilige manier kunnen doen. In een aantal van onze buurlanden bestaan dergelijke online tools al en daar heeft dat een heel duidelijk effect gehad op de prijzen, die fors gedaald zijn. Dat is uiteraard ook hier de bedoeling.

Er zijn inderdaad mensen die graag fysiek bij iemand langsgaan en een vertrouwensband met een makelaar willen. Dat verdwijnt hiermee natuurlijk niet. Iedereen heeft nog die mogelijkheid, maar mensen die dat niet doen of die hun hele leven lang bij dezelfde verzekeraar blijven zonder er op zich en band mee hebben, kunnen op deze manier makkelijker contracten vergelijken. Aan de websites die vandaag al bestaan zijn ook makelaars verbonden. Men kan telefonisch, via Zoom of eender hoe met hen contact opnemen en zij geven ook live advies, dus het is absoluut niet zo dat dit helemaal wegvalt, integendeel.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.
De bespreking is gesloten.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Le vote sur la proposition aura lieu ultérieurement.
De stemming over het voorstel zal later plaatsvinden.

03 **Projet de loi portant modification de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes, et de la loi du 16 décembre 2002 portant création de l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes (2813/1-8)**

03 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en van de wet van 16 december 2002 houdende oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (2813/1-8)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De rapporteurs, mevrouw Eva Platteau, mevrouw Laurence Hennuy en mevrouw Els Van Hoof, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

03.01 **Kathleen Depoorter** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, het behoort kennelijk tot de geplogenheden om de urgentie voor een omzetting te vragen, terwijl er voordien voldoende tijd was. Ook voor onderhavig wetsontwerp heeft men de urgentie gevraagd terwijl men meer dan twee jaar de tijd had om de omzetting van de Europese richtlijn voor te bereiden. De omzetting had moeten gebeuren voor 2 augustus 2022. Het is vandaag 27 oktober en eindelijk zullen we in de plenaire vergadering over de tekst stemmen.

De tekst moest vooral de kloof tussen de verschillende geslachten inzake arbeidsparticipatie dichten. Ik heb bij de bespreking van de tekst dan ook meteen gewezen op het feit dat er in ons land heel wat werk aan de winkel is wat de arbeidskloof betreft. Op het vlak van arbeidsparticipatie van mannen en vrouwen bedraagt de kloof in Vlaanderen 6,5 %, in Brussel ruim 9 % en in Wallonië ruim 10 %, terwijl er ook een groot verschil is wat de werkgelegenheid in haar geheel betreft tussen Wallonië, Brussel en Vlaanderen. Als we het probleem van de arbeidsparticipatie echt willen aanpakken, dan moeten we praten met de deelstaten en mannen en vrouwen stimuleren om meer te participeren in de arbeidsmarkt. Dan kunnen we meteen ook het gat in de begroting aanpakken.

De tekst stelt inhoudelijk echter teleur. Waarover gaat het in heel wat artikelen? Het gaat daarin over woorden

en de manier waarop bepaalde zaken benoemd zullen worden. Zo wordt bijvoorbeeld het woord 'geslacht' veranderd tot 'beschermde criterium'. Dat zal niet het echte verschil maken bij een arbeidskloof, dat zal niet echt het verschil maken wat de gelijkheid tussen mannen en vrouwen betreft.

Men brengt ook een nieuwe term in de teksten, namelijk 'gezinsverantwoordelijkheden'. Eigenlijk was het al voldoende geweest om de term 'ouderschap' toe te voegen, maar om de een of andere reden stroomde dat voor het kabinet en de vivaldiregering niet met de bedoeling van de tekst. Men wilde veel meer een statement maken en kreeg daarover zelfs opmerkingen van de Raad van State.

De Raad van State stelde dat er rechtsonzekerheid wordt gecreëerd door het inbrengen van een aantal symbooltermen in de wetgeving. Blijkbaar is het voor de staatssecretaris, en bij uitbreiding de vivaldiregering, belangrijker om het moraliserende vingertje te gebruiken en om de juiste termen in te brengen in een wetgeving, dan om echt actie te ondernemen en ervoor te zorgen dat de arbeidskloof effectief wordt aangepakt en vrouwen, maar ook mannen, kansen krijgen op de arbeidsmarkt.

U hebt het zelfs zo ver gedreven dat de Raad van State oordeelt dat uw genderinclusief taalgebruik de tekst moeilijk leesbaar maakt. Waar staat u voor? Staat u voor duidelijke wetgeving, die rechtszekerheid biedt, of staat u voor symboolwetgeving? Ik heb de indruk dat het de tweede optie is. De Raad van State stelt bovendien dat het contraproductief is. U zult het beoogde doel dan ook niet bereiken.

Ik was bijzonder teleurgesteld dat ons amendement voor pleegouderverlof het niet heeft gehaald. Volgens de uitleg van de collega van Groen – ik heb die ook gelezen in het verslag – is dat omdat men in de commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen al beraadslaagt over de verloven en het pleegverlof dus niet in onderhavig wetsontwerp moet worden opgenomen. Kennelijk zijn pleegouders, die dag in, dag uit voor kinderen zorgen, volgens de regering het niet waard te worden vermeld in een toch wel belangrijke tekst. De N-VA-fractie vond dat die groep mensen absoluut wel in het wetsontwerp moesten worden opgenomen, maar het mocht niet zijn.

Een aantal artikelen handelt over de bevoegdheid van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen om in rechtsgeschillen op te treden. Ik heb in de commissie de kans gegrepen om u erop te wijzen dat de transparantie bij het IGVM over de juridische aktes en de beslissing om zich burgerlijke partij te stellen, bijstand te leveren en op te komen voor de slachtoffers, toch wel gebrekkig is. U wierp op dat het niet paste om in het wetsontwerp transparantie rond juridische bijstand te behandelen. Ik vind dat echt een gemiste kans. Wanneer men wetgeving over een belangrijk instituut, dat er voor alle slachtoffers zou moeten zijn, aanpast, dan is het belangrijk dat de transparantie over het besteden van middelen daarin wordt meegenomen. Men zou die beslissingsboom rond juridische dossiers moeten formaliseren.

Als ik er vragen over stel in de commissie, krijg ik van u te horen dat het een autonome organisatie betreft en dat u die vragen niet zult beantwoorden. Maar, mevrouw de staatssecretaris, u hebt wel iemand van uw kabinet in de raad van bestuur zitten! Met onderhavig wetsontwerp had u de gelegenheid om te controleren of alle slachtoffers die een beroep wensen te doen op het IGVM, dat inderdaad kunnen. U kon van het wetsontwerp gebruikmaken om aan te geven dat transparantie noodzakelijk is voor juridische dossiers, zowel in betaling als in beslissingsboom. U hebt die kans niet gegrepen. Wij betreuren dat ten zeerste en scharen ons niet achter het wetsontwerp.

03.02 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je vais prendre quelques minutes pour rappeler clairement ce qu'on nous propose aujourd'hui. Les éléments évoqués par Mme Depoorter nous font en quelque sorte perdre la perspective générale de ce texte.

On nous demande ici de transposer la directive européenne relative à l'équilibre entre la vie professionnelle et la vie privée des parents et des personnes aidantes. Certes, l'Europe a reconnu, il y a quelques années déjà, que l'équilibre entre la vie professionnelle et la vie privée reste un défi considérable à relever pour de nombreux parents travailleurs, des personnes qui non seulement s'occupent de leurs enfants mais aussi travaillent, et doivent dès lors jongler avec différentes casquettes.

L'Europe reconnaît ainsi, à travers cette directive, que cette pression sur les parents travailleurs a des conséquences négatives tout particulièrement sur l'emploi des femmes et, partant, sur leur pension. Ce qui est intéressant dans cette logique, c'est que l'Europe – et désormais la Belgique – nous amène à réfléchir sur

le fait que travailler à un meilleur équilibre entre les charges parentales et le travail est l'un des meilleurs leviers pour travailler au partage des responsabilités familiales et lutter réellement en faveur de l'égalité entre les femmes et les hommes.

On nous propose de réfléchir non seulement à ce que représente le rôle de parent, mais aussi à ce qu'est le travail. Je pense que nous sommes une grande majorité dans cette assemblée à savoir ce que cela représente de devoir jongler avec les deux. Certains l'ont fait peut-être plus facilement que d'autres, parce qu'ils avaient plus de ressources ou qu'ils bénéficiaient de davantage d'aide dans leur famille, mais d'autres ont dû soit s'occuper d'enfants en bas âge, soit s'occuper d'enfants en grande difficulté, soit parfois même s'occuper de leurs parents ou d'autres proches dépendants.

Ce qu'il nous paraît important de prendre en considération, c'est qu'en Belgique, les faits sont encore très clairement significatifs pour ce qui concerne l'inégalité entre les femmes et les hommes quand il s'agit de prendre à bras-le-corps les enjeux de prise en charge de la famille. En 2020, le taux d'emploi des femmes est toujours moindre que celui des hommes. Les femmes salariées travaillent à plus de 40 % à temps partiel, contre 12 % pour les hommes. La même répartition inégale entre les femmes et les hommes se retrouve au niveau de l'utilisation du congé parental. On est sous un ratio de 2/3-1/3, ce qui signifie que ce sont essentiellement les femmes qui diminuent leur temps de travail. On sait que cela va compter tout au long de leur carrière, y compris pour leur pension. On garde aussi à l'esprit qu'il n'y a pas si longtemps, le congé parental corona a eu un ratio encore plus mauvais.

Quant aux raisons invoquées pour le temps partiel, les femmes soulignent davantage que les hommes les soins apportés aux enfants ou à d'autres personnes dépendantes. Les chiffres montrent néanmoins une tendance à la hausse dans la volonté des hommes à mieux combiner leur vie familiale et leur vie professionnelle. On ne peut que s'en réjouir. C'est l'objectif même de ce projet de loi qu'on nous propose. Il s'agit de mieux protéger les femmes qui vont sacrifier un petit bout de leur carrière à la prise en charge des membres de leur famille mais aussi les hommes car on sait qu'ils sont aussi discriminés dans le milieu du travail quand ils décident de prendre leur famille en charge.

La Belgique transpose ce soir cette directive importante. Cela passe aussi par une adaptation du droit du travail, ce qui a été fait dans d'autres commissions et qui a déjà été voté en plénière voici quelques jours. Mais cela doit également passer par une réforme de notre législation qui concerne la lutte contre les discriminations. Comme je viens de le dire, une femme ou un homme qui informe son employeur qu'elle/il va s'arrêter un certain temps pour prendre en charge ses enfants ou d'autres membres de sa famille est parfois discriminé(e).

C'est cela qui doit être amélioré dans notre loi contre les discriminations.

Concrètement, on nous propose aujourd'hui de reconnaître les responsabilités familiales comme source possible de discriminations. On nous propose d'étendre la protection contre les traitements défavorables et les discriminations, qui existait déjà sur la base du sexe et des critères assimilés, comme la grossesse, la procréation médicalement assistée, l'accouchement, la maternité, l'allaitement, l'identité de genre, l'expression de genre, les caractéristiques sexuelles et les changements de sexe, à toutes les formes de congés et de régimes qui existent en droit belge dans le secteur public, et pour les indépendants et les travailleurs du secteur privé.

On parle donc bien de protéger tous les congés de naissance (de maternité, de co-maternité, de paternité et d'adoption), tous les congés thématiques liés à la prise en charge de membres de la famille (donc des congés parentaux, des congés d'aidants proches, des congés d'assistance médicale pour les personnes de la famille) et tous les types de crédits-temps qui sont en lien avec les soins donnés à la famille.

C'est vrai que nous avons eu un important débat en commission. Je me doute qu'il ne sera pas fini et que d'autres reviendront avec ce sujet: le concept de responsabilité familiale. Ce concept est-il réellement plus inclusif et nous permet-il de ne pas en permanence devoir changer la loi chaque fois qu'un nouveau concept surgirait en droit? Nous sommes arrivés à une conclusion. En tout cas, c'est notre position et je pense que c'est celle qui nous est proposée par le gouvernement ce soir. Le concept de responsabilité familiale couvre les différentes réalités auxquelles sont confrontés aujourd'hui tant les femmes que les hommes lorsque les personnes choisissent de prendre du temps pour leur famille. Le critère de la responsabilité familiale est, nous semble-t-il, celui qui recouvre le mieux ces différentes réalités.

Nous avons entendu objecter qu'on ne parlait alors pas du congé d'adoption, ou que nous avons oublié les congés spécifiques de co-mères. Je suis sûre que Mme Fonck y reviendra tout à l'heure.

La **présidente**: La parole est à Mme Fonck.

03.03 Catherine Fonck (Les Engagés): C'est un point important et si nous y revenons tout à l'heure, ce sera quelque peu décousu.

Le concept de responsabilité familiale est positif. J'ai d'ailleurs déposé une proposition loi, il y a déjà un certain nombre d'années, qui visait à ajouter ce concept aux différentes dénominations actuelles (maternité, co-maternité, paternité, adoption, etc.).

Le problème qui se pose ici, avec le choix du gouvernement et de la majorité, c'est qu'on retire une série de dénominations dans certains articles du texte pour les remplacer par les termes "responsabilité familiale", et que, dans d'autres articles, on ajoute ces termes aux autres dénominations. Cela génère, en fait, une forme de flou. En effet, ce n'est pas nous qui, demain, interpréterons la loi, si une femme ou un homme fait l'objet d'une discrimination dans son milieu de travail. C'est évidemment la justice qui le fera.

Je crains très clairement qu'un juge interprète ce texte d'une manière extrêmement large et estime, par exemple, qu'un cas concerne l'adoption alors qu'un autre juge l'interprétera en estimant le contraire. Il en va de même pour les aidants proches. À partir du moment où il n'y a pas de lien familial, le juge pourra estimer que le concept d'aidant proche ne peut pas être retenu. C'est en tout cas le juge qui statuera en fonction de ce que nous écrivons dans la loi.

Cela me pose donc un problème, parce que je crains que ce flou et ce choix n'entraînent demain un risque de recul dans plusieurs situations. Or j'ose espérer que ce n'est l'objectif de personne. Reconnaissons que c'est l'essentiel de ce projet de loi. En pratique, il ne va pas faire avancer des droits, puisqu'il s'agit simplement de reformuler la législation en vigueur. Il n'y aura pas de droits supplémentaires pour les femmes ou à propos de la conciliation avec le travail ou quoi que ce soit d'autre.

Nous sommes plus avancés en Belgique que dans le reste de l'Union européenne, mais il est bon que la directive existe pour faire progresser d'autres pays – et c'est tant mieux. En tout cas, nous estimons que vous choisissiez une voie à risque qui pourrait pénaliser certaines femmes ou, du reste, certains hommes – tout est possible.

Je tenais à intervenir maintenant, chère collègue, pour que ce débat ait lieu. Vous insistez toujours sur ces responsabilités familiales. J'aurais trouvé ce point extrêmement positif, si vous l'aviez ajouté aux dispositions actuelles, au lieu d'en retrancher certaines pour en ajouter d'autres. Je crains que cela ne provoque un flou majeur.

03.04 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame Fonck, nous en avons déjà débattu en commission. Le choix qui nous est proposé aujourd'hui et auquel nous adhérons est justement de ne pas devoir modifier la loi contre les discriminations à chaque fois que de nouveaux droits sont ouverts. Le principe de responsabilité familiale comme base de discrimination possible - car nous sommes tous d'accord que ces discriminations existent -, c'est de pouvoir être le plus inclusif possible et de pouvoir parer à toutes les situations, que vous soyez une mère de famille qui demande un congé, un père de famille, une mère adoptante, un père adoptant, une co-maman, un parent d'accueil. Tout ce qui est consacré par la loi est ici regroupé dans un concept qui fait l'économie d'une future inflation. C'est la meilleure façon de protéger toutes les personnes qui sont directement concernées.

Voici la définition reprise dans l'exposé des motifs: "Le critère de responsabilité familiale est la situation qui se présente lorsque des personnes ont des responsabilités à l'égard des enfants à charge ou d'enfants domiciliés avec elles ou ont des proches qui ont besoin d'une forme d'assistance ou de soins de type social, familial ou émotionnel. Ceci recouvre donc le congé de naissance, le congé d'adoption, le congé parental, le congé d'aidant, le congé pour raison impérieuse et les formules souples de travail."

Ce concept nous permet de ne pas devoir changer à chaque fois la loi et de reconnaître toutes ces réalités

comme sources potentielles de discriminations, parce que c'est bien de cela dont on parle dans ce texte. Effectivement, ce texte n'ouvre pas spécifiquement de nouveaux droits, mais il permet que chaque personne qui travaille ait la garantie de ne pas subir de discrimination si elle fait le choix de s'occuper d'un membre de sa famille.

Travailler sur ce point ouvre, on le sait, des garanties aux femmes de pouvoir mieux jongler mais aussi pour les hommes. Tout ce qu'on fait pour faciliter la lutte contre les discriminations pour les hommes est un gain pour les femmes.

En conclusion, nous nous réjouissons, comme écologistes, de voir qu'à travers la transposition de la directive européenne, nous pouvons avoir une base légale forte pour combattre les discriminations liées aux responsabilités familiales. C'est bon pour les femmes, c'est bon pour les hommes et donc c'est bon pour l'ensemble de la société.

03.05 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame de Laveleye, je pourrais entendre et comprendre votre raisonnement. Le problème c'est que ce n'est pas du tout ce qui est écrit dans le texte. En effet, le texte prévoit spécifiquement dans son article 4 qu'on met "responsabilité familiale" comme critère protégé pour les femmes, pour les pères, peu importe, tous ceux qu'on a évoqués avant mais là, le critère protégé, ce n'est pas uniquement la responsabilité familiale. On liste chaque situation (sexe, grossesse, procréation médicalement assistée, accouchement, allaitement, maternité, responsabilité familiale, identité de genre, expression de genre, caractéristiques sexuelles, changement de sexe) sauf certaines qui ne sont pas reprises. Ce n'est pas comme si vous aviez pris un terme générique large qui recouvrait tout. Non, c'est parfois "responsabilité familiale", pour on ne sait pas très bien quoi puisque les autres situations sont listées. Un certain nombre de situations, et je pense singulièrement à l'adoption, aux parents d'accueil et aux aidants proches, sont véritablement entourées d'un flou. Parfois, elles sont citées, parfois pas. Parfois, c'est sous la responsabilité familiale, parfois pas. Demain, pour nous, cela risque de ne pas être pris en considération de la même manière que le reste.

C'est vraiment dommage parce qu'au fond, quand on crée du flou dans une législation, c'est alors qu'il y a des risques, alors que ce n'était pas du tout l'objectif - je l'espère en tout cas.

03.06 Patrick Prévot (PS): Madame la présidente, madame la secrétaire d'État, chers collègues, ce projet vient donc compléter l'important projet de loi qui était porté par le ministre Dermagne, et qui a d'ailleurs été voté voici peu par cette assemblée. Il vise justement la transposition de la directive européenne concernant l'équilibre entre vie professionnelle et vie privée des parents et des aidants.

Ce texte – on l'a dit – n'ouvre pas de nouveaux droits. Il s'agit surtout de modifications à la "loi genre" au niveau de la terminologie et des sanctions applicables. Notre groupe soutiendra évidemment, comme il l'a fait en commission, ce projet qui permet désormais une transposition complète de la directive.

Je ne ferai pas l'économie de revenir sur un élément de terminologie. Mme de Laveleye en a parlé, Mme Fonck l'a rappelé également. Il s'agit d'un élément de terminologie qui me tient à cœur et dont j'ai eu l'occasion de parler en commission. En effet, madame la secrétaire d'État, dans le cadre des critères protégés par la "loi genre", vous avez décidé d'englober les critères d'adoption, de paternité et de co-maternité dans un nouveau critère dit "responsabilité familiale". Cela a été dit.

Comme vous le savez aussi, c'est à notre initiative et à celle du cd&v qu'avaient justement été introduits ces critères protégés supplémentaires de paternité et de co-maternité, tout comme d'ailleurs ceux de l'allaitement, de la procréation médicalement assistée et des caractéristiques sexuelles. Mme Van Hoof s'en souviendra, elle était, en effet, pour beaucoup dans ce travail. Cela a eu lieu en janvier 2020.

C'était d'ailleurs en janvier 2020. Comme on l'a dit en commission et dans un souci de cohérence, nous regrettons de voir aujourd'hui se fondre ces critères de paternité et de co-maternité sous un vocable beaucoup plus large et global de responsabilité familiale. Un arrêt de la Cour de cassation a en effet jugé que la maternité est limitée à la période qui suit immédiatement l'accouchement et pendant laquelle la condition biologique de la femme et la relation spéciale avec l'enfant sont protégées.

Pour mon groupe politique, c'est une évidence, la relation spéciale entre l'enfant et l'autre parent doit être

protégée de la même manière avec une parentalité qui, fort heureusement, a beaucoup évolué ces dernières années. Il nous paraissait indispensable de protéger au mieux les pères et les co-mères qui veulent tout simplement exercer leurs droits. Je pense par exemple tout simplement au fait de pouvoir prendre leurs congés de naissance.

Pour nous, ces critères de co-paternité et de co-maternité devaient continuer à se trouver au même niveau que les critères de maternité sous peine – je l'avais d'ailleurs déjà dit – d'invisibiliser ces notions et d'avoir dès lors des conséquences négatives sur la protection des pères et des co-mères dans le rôle de parent qu'ils souhaitent assumer et cela dans le cadre de leurs relations de travail.

En commission, madame la secrétaire d'État, vous avez pu quelque peu nous rassurer et je vous en remercie. Vous avez en effet garanti que vous feriez le nécessaire auprès de l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes afin qu'il y ait une véritable visibilité de ces critères spécifiques, une véritable distinction opérée concernant les signalements et les plaintes relatifs à la paternité et à la co-maternité, notamment dans le rapport annuel de l'Institut. La paternité et la co-maternité doivent, pour nous, continuer à retenir une attention spécifique dans le cadre de la lutte contre les discriminations. C'est bien cela l'essentiel et nous ne manquerons évidemment pas d'y être attentif à l'avenir.

03.07 Nathalie Dewulf (VB): Mevrouw de voorzitter, met dit ontwerp worden voor de EU-lidstaten een aantal minimumvoorwaarden gesteld om ouders toe te laten werk en gezin te combineren en vaders te motiveren om van de bestaande verlofstelsels gebruik te maken. Dat is vanzelfsprekend een nobel doel en onze fractie kan zich daar natuurlijk in vinden. Wie kan daar immers tegen zijn?

Dat neemt evenwel niet weg dat wij toch een aantal kritische bedenkingen hebben, vooral bij de manier waarop de omzetting van de EU-richtlijn gebeurt. Onze kritische bedenkingen worden ook gedeeld door de Raad van State. De minimale verduidelijking in de toelichting van een term als 'gezinsverantwoordelijkheid' heeft juridisch weinig of geen gewicht. Dat weet u zelf ook wel. In uw ontwerp slaagt u er ook niet in om de kritiek van de Raad van State te counteren. Een en ander zorgt voor rechtsonzekerheid. Waarom bepaalt dit ontwerp niet welke verlofstelsels worden bedoeld? De Raad van State vermeldt immers expliciet dat de niet-vermelding ervan het risico op een onderscheid op het vlak van beschermingsgraad vergroot.

We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat de introductie van bepaalde termen in dit ontwerp een of andere woke-oefening is, zeker als we de toelichting van dit ontwerp lezen. Wie denkt bij de term 'werknemer' enkel aan mannen? U misschien wel, maar wij niet. Wij denken dan, zoals het gros van de bevolking, aan mensen die werken, ongeacht hun geslacht. Zelfs de Raad van State is het daarmee eens. Als u dat zagezegd inclusieve taalgebruik wilt implementeren voor alle wetgeving in dit land, zal dat nog wel enige tijd duren. Of is het zo dat elke bepaling met de term 'werknemer' enkel nog van toepassing is op mannen? We hopen van niet.

Zoek dus geen problemen waar er geen zijn, mevrouw de staatssecretaris. Hou het woke-taalgebruik uit de wetgeving. Het kan de leesbaarheid van de wetten alleen maar ten goede komen. De Raad van State zegt trouwens ook met zoveel woorden dat een gecoördineerde aanpak te verkiezen valt boven wat ad-hocinitiatieven, die eerder als bezigheidstherapie zouden kunnen worden gedefinieerd. Niemand ligt daarvan wakker. Ook niet bij de gemeenschappen die u hiermee tracht te paaien.

Mevrouw de staatssecretaris, collega's, niemand kan tegen de intentie van dit ontwerp zijn. De intentie en het doel zijn nobel. Alleen is de uitvoering volgens de Raad van State niet wat zij moet zijn, en niet alleen volgens de Raad van State. Ze zorgt voor rechtsonzekerheid en dat kan toch niet de bedoeling is.

Daarom zullen wij ons onthouden.

03.08 Els Van Hoof (cd&v): Wij staan uiteraard achter dit wetsontwerp. Concreet heeft deze omzetting van de richtlijn als doel vrouwen meer te doen deelnemen aan de arbeidsmarkt en mannen meer gebruik te doen maken van verlof om gezinsredenen, alsook meer flexibele werkregelingen mogelijk te maken. Daar kan men uiteraard niet tegen zijn.

Zoals reeds aangegeven is, vonden wij het in het begin ook vreemd dat de criteria van vaderschap en meemoederschap uit het wetsontwerp werden gehaald. Die waren nochtans ingevoerd bij de genderwet. Nu

zijn die termen vervangen door de overkoepelende term 'gezinsverantwoordelijkheden'.

Nochtans is het van belang voor de zichtbaarheid en de bekendheid van deze criteria dat zij benoemd worden en dat zij kunnen worden bijgehouden in statistieken. Vandaar dat wij destijds een wet hebben doen goedkeuren waarin vaderschap, meemoederschap, medisch begeleide voortplanting en borstvoeding opgenomen werden, omdat het een belangrijke doelstelling was de *work-life balance* te organiseren. Dat is ook de bedoeling van deze richtlijn. Het is de bedoeling ook mannen middelen te geven om zich tegen seksisme en discriminatie te verzetten.

Na overleg met de staatssecretaris in de commissie werd duidelijk dat uit het arrest van de Raad van State voortvloeide dat 'moederschap' werd beperkt tot de biologische functie tot na de zwangerschap, waardoor men de sociale functie moest opnemen in een ander criterium. Dat is het criterium van de gezinsverantwoordelijkheden, waaronder ook vaders vallen, maar ook moeders en meemoeders die deze sociale functie innemen. Op die manier werd duidelijk gemaakt dat het gaat om alle gezinsverantwoordelijken die vandaag genoemd werden en dat ook adoptieouders en pleegouders daaronder vallen.

Wij hebben wel de bezorgdheid dat er sensibilisering nodig is voor de overkoepelende term 'gezinsverantwoordelijkheden'. Wij zijn daar nu al mee vertrouwd, maar iedereen die adoptieouder, pleegouder, vader of moeder en dergelijke is, moet wel weten dat zij vallen onder het thema 'gezinsverantwoordelijkheden'. Het is belangrijk dat als mensen gediscrimineerd worden en rechtsbescherming willen, zij daarvoor erkenning kunnen krijgen en beseffen dat zij vallen onder het beschermd criterium 'gezinsverantwoordelijkheden'.

Het positieve en belangrijke punt in dit wetsontwerp is dat alle werknemers bescherming krijgen tegen mogelijke negatieve gevolgen van het opnemen van verloven in het kader van gezinsverantwoordelijkheden. Er wordt toch wel bijna maandelijks een nieuw verlof toegevoegd. Als die wet telkens opnieuw moet worden gewijzigd, zijn we heel lang bezig. Vandaar komt de overkoepelende term 'gezinsverantwoordelijkheden'. Dat ontslaat ons en de minister echter niet van de taak om daar goed rond te sensibiliseren, zodat werknemers beseffen dat ze daaronder vallen.

Een ander positief punt in dit wetsontwerp is een betere bescherming van getuigen van discriminatie. Die waren vandaag namelijk niet beschermd. Ook andere personen die het slachtoffer kunnen bijstaan tegen represailles vanwege de werkgever, worden uiteindelijk beschermd.

Voor een effectieve afdwinging van het nieuwe beschermde criterium is de uitbreiding van de bevoegdheden van het Instituut nodig. Die worden ook heel goed uitgebreid in dit wetsontwerp. Het probleem van de transparantie moeten we op een ander moment aanpakken. In de vorige regering werd dat probleem niet aangekaart door de verantwoordelijke staatssecretaris, mevrouw Sleurs of mevrouw Demir. Zij hadden ook vertegenwoordigers in de raad van bestuur. Mevrouw Demir heeft vermoedelijk wel een instituut naast zich gemist bij haar escapade rond wat er in de universiteit van Leuven is gebeurd.

Ik steun het Instituut. Het doet heel waardevol werk. Ik heb het Instituut van bij de oprichting gevolgd. Het is heel sterk geëvolueerd in de manier waarop het zaken van discriminatie en seksisme aanpakt. Het is vrij uniek. We moeten dat ten volle ondersteunen, niet alleen met de uitbreiding van bevoegdheden, maar ook met middelen en personeel.

Wij zullen dit wetsontwerp uiteraard volmondig ondersteunen.

03.09 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Madame la présidente, nous sommes ici face à la transcription d'une directive européenne concernant un projet de loi qui a pour titre "Lutte contre les discriminations entre les hommes et les femmes". Il présente différents buts:

- promouvoir la participation des femmes au marché du travail;
- prévoir plus d'équilibre par rapport à la "responsabilité familiale". Nous sommes évidemment pour cet élargissement de la notion de responsabilité familiale;
- réduire l'écart salarial entre les hommes et les femmes, qui est encore de 24 %;
- réduire l'écart entre les pensions.

Évidemment, on ne peut qu'être d'accord avec cette transcription qui arrive un peu tard, comme cela a été dit. Mais elle est là.

Cette transcription est positive pour un gouvernement qui s'est toujours dit féministe, avec une présidente et une vice-présidente de la Chambre. Nous avons même eu une femme au poste de premier ministre. Nous avons surtout, pour la première fois, une femme secrétaire d'État. C'était un des points positifs que nous avons soutenus dans l'accord de gouvernement. Il n'y en avait pas beaucoup, mais il y avait celui-là.

Mais il y a évidemment un problème. Lorsqu'il faut passer à l'acte, cela pose problème. Nous l'avons vu entre autres dans le budget et dans toutes les mesures de l'*arbeidsdeal*. Le budget, selon nous, ne va pas du tout dans le sens d'une meilleure égalité et ne contre pas du tout les discriminations entre les hommes et les femmes. Nous ne sommes pas les seuls à critiquer cela. Les mouvements féministes et les syndicats critiquent aussi. Les syndicats, comme vous le savez, appellent l'ensemble des travailleurs de ce pays à une grève le 9 novembre pour bloquer les prix, augmenter le pouvoir d'achat en revoyant la loi de 1996, et aussi pour défendre les droits des femmes. Ils ont bien raison. Pourquoi?

Si on reprend ce qu'il y avait dans l'*arbeidsdeal*, on a instauré officiellement la journée des dix heures. S'agissant de la discrimination entre les hommes et les femmes, il faudra quand même m'expliquer comment une femme qui a des enfants et qui travaille dix heures par jour va pouvoir concilier sa vie de femme au travail et sa vie de femme comme mère de famille. Il y a donc un petit "stuut".

Toujours dans l'*arbeidsdeal*, on instaure une plus grande flexibilité, comme si le monde du travail ne l'était pas encore suffisamment. Maria Vindevoghel a rappelé tout à l'heure le manque de budget dans les chemins de fer. Elle me racontait tout à l'heure que si un cheminot ou plutôt une cheminote – puisque nous parlons surtout des femmes, en l'occurrence – veut obtenir un jour de congé, parce qu'elle en a besoin pour s'occuper de ses enfants, elle doit introduire la demande trois mois avant. Elle ne doit pas poser un congé, mais bien en exprimer la demande trois mois à l'avance, sans être sûre de l'obtenir. Donc, l'hyperflexibilité existe déjà. Pour nous, ce n'est pas du tout une mesure féministe.

Vient ensuite l'extension des flexijobs. Comme les syndicats la critiquent, je vais les citer: "Quand on multiplie les sous-statuts (flexijobs, recours effréné aux étudiants) qui viennent, du coup, concurrencer les temps partiels, on est machiste. Quel est l'employeur qui donnera des heures en plus à une collaboratrice qui travaille à temps partiel et qui souhaiterait avoir un temps plein, alors que ce même employeur peut faire appel simplement à un flexijob bon marché?" C'est une attaque contre les femmes et, surtout, contre celles qui ont un contrat à temps partiel. Et elles sont encore majoritaires dans ce cas. Par conséquent, le flexijob n'est pas du tout une mesure féministe.

Dans le budget, les périodes assimilées ont été limitées. Je cite toujours la déclaration syndicale: "La limitation des périodes assimilées est également surtout une mauvaise nouvelle pour les femmes."

Ensuite, il y a eu la fameuse réforme des pensions. La réforme des pensions exclut en fait toute une série de femmes, parce que, pour obtenir une pension minimum, il faut pouvoir prouver 20 années de prestations effectives, alors qu'on sait que de nombreuses femmes n'atteindront pas ce chiffre. D'un côté, c'est bien de dire qu'on va augmenter la pension minimum mais si, de l'autre côté, on rend l'accès plus difficile, il ne s'agit pas du tout, selon nous, d'une mesure féministe.

Ensuite, il y a l'écart salarial, dont il est question dans le projet. Il faut résoudre ce problème d'écart salarial, mais on ne trouve dans la politique de la Vivaldi aucune mesure visant, par exemple, à rehausser les salaires à 14 euros de l'heure. Aujourd'hui, il y a encore des centaines et des centaines de femmes qui gagnent beaucoup moins que cela. C'est notamment le cas des femmes qui travaillent dans le secteur des titres-services, qui ne gagnent même pas 11 euros de l'heure. Rien à ce sujet! Comment peut-on prétendre vouloir atteindre une plus grande égalité entre les hommes et les femmes lorsque la politique ne contient aucune mesure sur cette question?

En outre, il n'y a rien non plus sur la suppression du statut de cohabitant. Là aussi, il y a quand même un gros problème, surtout pour les femmes.

Enfin, je terminerai par le meilleur, à savoir cette affaire de restriction des conditions d'accès et de la durée des crédits-temps. Nous n'avons toujours pas réussi à obtenir une réponse cohérente de qui que ce soit dans ce gouvernement. Pourquoi s'en être pris aux crédits-temps? Cette mesure, qui a été analysée par les

syndicats, par les mouvements féministes, et même par certains partis de ce gouvernement qui se disent de gauche, comme une mesure nécessaire pour concilier vie de famille et vie professionnelle, on l'a encore rabaissée! Vraiment, je ne comprends pas...

Pour être sûr d'être correct, comme dirait l'autre, c'est vrai qu'il y a eu la suppression de la dégressivité pour les femmes enceintes. Il y a eu cette petite mesure.

Mais globalement, on ne peut pas dire que le fil rouge de ce gouvernement soit la lutte contre la discrimination entre les hommes et les femmes.

En conclusion, les travailleurs, mais surtout les travailleuses, mobilisées au niveau de leurs propres organisations, appellent à la grève le 9 novembre, dans la rue, pour bloquer les prix. Elles disent qu'il faut bloquer les prix et pas les salaires, revoir la loi de 1996, et surtout continuer la lutte sur le terrain, pour que les droits des femmes soient une réalité et pas uniquement une directive européenne transposée dans ce projet de loi.

03.10 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, il semblerait qu'il y ait quelque chose d'amusant là-bas.

03.11 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): Je vais lui demander (...) sur le texte.

03.12 Catherine Fonck (Les Engagés): Il y a le texte et les actes.

03.13 Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen): (...)

03.14 Catherine Fonck (Les Engagés): On ne va peut-être pas parler de tout. Il y a le texte et les actes. Dans le fond, c'est peut-être le plus important, surtout avec ce gouvernement-ci. Chers collègues, y compris d'Ecolo, vous vous souviendrez de ce qui s'est dit voici quinze jours. Redire aujourd'hui haut et fort combien ce texte est important; il est peut-être important dans les mots mais il ne va pas donner de droits complémentaires à qui que ce soit. Va-t-il permettre que, demain, des femmes ou des hommes concilient mieux le travail et leur vie familiale? En réalité, c'est non! Soyons honnêtes! Va-t-il permettre de faire avancer les lignes sur certains aspects? Non! Quels sont les actes? En pratique, c'est un crédit-temps dont vous venez de décider de durcir l'accès et les conditions et de diminuer les droits. Vous me dites que non. Dans ce cas, je serai la première à vous soutenir pour qu'on ne modifie pas un crédit-temps pour des enfants malades, des enfants porteurs de handicap ou des enfants à difficultés majeures au sein d'une famille. Sans doute, me direz-vous "oh là là!, etc." Mais le permettre que jusque l'âge de cinq ans plutôt que huit ans, cela empêchera certaines femmes surtout – vous rappeliez à raison les chiffres tout à l'heure – d'y avoir accès. Oui, le fait de devoir travailler au moins trois ans, plutôt que deux, pour pouvoir en bénéficier, cela va effectivement diminuer le droit de certaines femmes.

Pour être cash avec vous, j'aurais clairement préféré qu'on laisse les textes existants, car en l'occurrence la transposition de la directive européenne ne change rien pour les gens. J'aurais préféré qu'on ne touche pas au crédit-temps et qu'on ne fasse pas ce texte-ci.

Ceci étant, peut-être ce texte permettra-t-il de ne pas revenir en arrière pour le crédit-temps en cas d'enfant malade, d'enfant porteur de handicap et d'enfant en difficulté majeure. Peut-être que ce texte-ci devra vous obliger, chers collègues de la majorité, à ne pas voter quand le gouvernement vous demandera d'adopter un recul pour le crédit-temps. Vous invoquerez alors ce texte-ci et la directive européenne pour ne pas l'adopter. Et alors je vous soutiendrai et ferai tout pour vous aider.

Nous sommes ici dans des modifications de vocabulaire. Je garde, vous l'aurez compris, des points d'interrogation. Certains évoquaient la co-maternité et la co-paternité, à raison. Récemment, il y a eu des modifications afin de tout ramener au congé de naissance. Cela fonctionne pour la co-maternité et la co-paternité, où il y a une naissance. Mais dans le cas de l'adoption, il n'y en a pas, ni quand on est parent d'accueil.

Quant aux aidants proches, pour nous, même s'il n'y a pas de lien de sang, ni de cohabitation ou de parenté avec la personne soignée, ils restent des aidants proches, car c'est la mission et la fonction qu'ils exercent et

non le lien qui importe. À ce sujet, nous avons également des interrogations sur ce que pourra donner l'application concrète de ces modifications de législation que vous apportez aujourd'hui.

C'est pourquoi, madame la présidente, notre groupe soutiendra le texte, avec une abstention afin d'attirer votre attention et de vous dire combien nous serons vigilants sur le fait que, demain, certaines situations ne soient pas discriminées parce qu'on aura introduit ce flou dans le texte plutôt que de nommer les différentes situations, auxquelles on aurait ajouté les responsabilités familiales.

03.15 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame la présidente, le débat entre les collègues du PTB et ceux des Engagés sur un grand nombre d'autres considérations liées à la lutte pour l'égalité entre les femmes et les hommes était très intéressant. C'était tentant, mais cela crée une grande confusion.

De plus, et surtout, la façon dont Mme Fonck décrédibilise un texte qui constitue un outil supplémentaire pour lutter en faveur de l'égalité entre les hommes et les femmes me pose question.

Transposer une directive européenne n'est pas un acte anodin. Il ne s'agit pas de dire qu'on aurait préféré autre chose. Se donner les outils pour lutter contre les discriminations auxquelles sont confrontés les hommes et les femmes qui choisissent de s'occuper de leur famille me paraît un peu préoccupant.

Cela dit, je suis ravie d'entendre que le groupe de Mme Fonck soutiendra ce texte.

03.16 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, madame de Laveleye, pouvez-vous me préciser l'article de la directive européenne qui vise à demander de supprimer une série de situations pour les remplacer par les termes "responsabilité familiale"?

N'hésitez pas à me répondre. Mais je crois que cela vous prendra un certain temps parce qu'en pratique, la directive ne le demande pas.

03.17 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Madame la présidente, je ne me suis peut-être pas bien fait comprendre car je ne fais pas partie de ceux ou de celles qui disent que voter une directive qui donne une certaine orientation politique ne sert à rien. Je suis nouvelle ici mais je n'irai pas jusque-là. Dans l'histoire sociale, certaines orientations définies ici ont pu être appliquées dans la pratique parce que sur le terrain, on a encouragé le Parlement à aller plus loin. Dans ce sens-là, je n'ai pas tellement de problème avec cela.

Cela ne nous a pas été reproché mais on trouve bizarre que nous fassions le lien entre une orientation politique qui doit lutter contre une discrimination et le fait que nous la jugions, en tant que parti d'opposition de terrain, au regard de la réalité vécue et que nous y voyions une certaine contradiction. J'y vois même une certaine contradiction avec la déclaration de la secrétaire générale en la matière. On se doit, en tout cas comme parti, de relever cette contradiction qui n'est quand même pas anodine. En effet, j'ai donné l'exemple de la cheminote mais je pourrais donner de nombreux autres exemples de femmes de la classe travailleuse dans des secteurs qui emploient des femmes peu qualifiées et où les salaires sont très bas. La plupart d'entre elles ne peuvent pas prendre ces magnifiques crédits-temps thématiques parce qu'elles n'ont pas les moyens de le faire. On les rend plus dépendantes, et plus dépendantes également de leur mari. Ce n'est pas cela que l'on veut, quand on veut défendre l'indépendance des femmes.

03.18 Sophie Rohonyi (DéFI): Madame la présidente, madame la secrétaire d'État, chers collègues, la directive européenne que votre projet de loi transpose fixe des objectifs qui sont tout à fait louables et nécessaires en vue, notamment, de réduire l'écart salarial, par une répartition plus équilibrée des responsabilités familiales. Il était plus que temps de transposer cette directive. Elle a en effet été adoptée en 2019, dans un contexte, où les femmes, qui sont généralement plus diplômées, ne connaissent pourtant un taux d'emploi que de 66 %, contre 73,8 % pour les hommes.

Ce contexte veut aussi que si les parents sont protégés contre les discriminations, essentiellement sur leur lieu de travail ou encore au moment de leur embauche, cette discrimination, malheureusement, reste malgré tout une réalité, pour ne pas dire un fléau, qui casse la vocation professionnelle de ces mêmes parents. C'est la raison pour laquelle je me réjouis que la protection accordée par la loi Genre puisse ainsi être étendue à toutes les formes de congés de naissance, de congés d'aidants, de congés parentaux, d'absences au travail pour raisons de force majeure et de formules souples de travail, auxquelles les femmes recourent beaucoup

plus que les hommes.

Je me réjouis également que lorsque des discriminations ont lieu malgré tout, sur cette base, les sanctions consistent en des dommages et intérêts forfaitaires qui pourront être cumulés avec les indemnités de protection versées à la suite de la rupture d'une relation de travail. Pour toutes ces raisons, nous soutiendrons votre projet de loi.

Toutefois, je me dois aussi de vous dire que nous regrettons que ces mesures n'interviennent qu'en aval de discriminations que nous devons absolument éviter en amont. Nous regrettons également qu'elles s'accompagnent de mesures qui compliquent la tâche des travailleuses et qui vont donc totalement à contre-courant de ce qu'ambitionne ce projet de loi. Je citerai, sans être exhaustive, la réduction de la durée de la rémunération des congés parentaux et des crédits-temps ou encore cette fameuse semaine de travail qui peut être ramenée à quatre jours.

Mme de Laveleye nous expliquait que, ce faisant, malgré cela, l'objectif est de lutter contre les discriminations. C'est vrai. Je pense qu'il faut être de bon compte: notre discours n'a jamais été de dire que ce gouvernement ne fait rien contre les discriminations à l'encontre des femmes. Par contre, je pense qu'il faut aussi pouvoir relever des incohérences par rapport à cela.

Pas plus tard qu'il y a deux semaines, votre déclaration de politique gouvernementale contenait des mesures qui vont à l'encontre de cette émancipation des femmes, qui est censée être l'objectif que nous poursuivons tous et toutes. À un moment donné, nous pouvons accueillir des mesures, mais nous pouvons regretter qu'elles ne s'accompagnent pas de mesures ambitieuses, qui soutiennent les femmes dans leur réalité de travailleuses et de mamans, elles qui jonglent avec deux boulots à temps plein.

C'est la raison pour laquelle notre soutien à votre projet de loi ne constitue pas un chèque en blanc, mais plutôt une invitation à aller plus loin, beaucoup plus loin que cette simple transposition de directive, avec des mesures fortes visant à permettre aux parents de mieux concilier vie privée et vie professionnelle sans qu'ils ne fassent les frais d'une ou de plusieurs discriminations.

Nous y travaillons d'ailleurs ensemble au sein du Comité pour l'émancipation sociale. Pour DÉFI, il est par exemple plus que temps de revaloriser les secteurs dans lesquels les femmes sont surreprésentées, comme les titres-services, les crèches ou encore les soins de santé.

Or, c'est un autre exemple, à l'inverse, le ministre de la Santé préfère appeler à la rescousse des étudiants et des retraités, faute de plan de revalorisation de la profession infirmière. C'est un projet dont nous avons débattu il y a quelques heures à peine.

Il convient aussi d'assouplir les conditions d'accès aux congés parentaux et aux crédits-temps, à l'inverse de ce qui a été réalisé pas plus tard qu'il y a deux semaines, comme je l'ai dit. Il convient d'assurer le droit à la déconnexion des travailleurs et des travailleuses, de supprimer progressivement le statut de cohabitant – et Soralia a d'ailleurs publié aujourd'hui un communiqué en ce sens –, de concrétiser l'égalité salariale, notamment par la création d'un label "égalité salariale", ou encore d'instituer un congé de conciliation destiné à gérer les imprévus. Il s'agit d'une demande qui est d'ailleurs constamment réitérée par la Ligue des familles.

Dès lors, ce n'est qu'avec un ensemble de mesures telles que celles que je viens d'énumérer de manière non exhaustive que les parents s'épanouiront vraiment dans leur double rôle de parent et de travailleur, et que, par voie de conséquence, chaque enfant trouvera sa juste place dans notre société.

03.19 Sarah Schlitz, secrétaire d'État: Madame la présidente, chers collègues, je vous remercie tout d'abord de l'intérêt que vous réservez à ce projet de loi.

Je réagirai à quelques points, sans pour autant répéter tout ce que j'ai pu dire lors des deux passages en commission. Une grande majorité des questions ayant déjà été abordées en commission en première et deuxième lectures, je ne vais pas à nouveau approfondir ces thèmes en séance plénière.

Mevrouw Depoorter, geslacht blijft een criterium op basis waarvan discriminatie verboden is. Het criterium 'geslacht' wordt niet geschrapt. Het staat in artikel 4 van de genderwet. Daarentegen zullen we de notie

'beschermd criterium' gebruiken, dat verschillende criteria bevat, waaronder geslacht.

Madame Fonck, comme j'ai déjà eu l'occasion de l'expliquer longuement en commission, le concept de responsabilité familiale présente de multiples avantages. Il est précis et concis, et reçoit une définition claire dans l'exposé des motifs et pas dans la loi, comme toutes les définitions de critères protégés d'ailleurs. Il recouvre l'ensemble des congés existants, en ce compris ceux pour les aidants proches, qui existeront dans leur amplitude actuelle et future sans nécessité de modification ultérieure de la loi. Il reprend l'ensemble des protections déjà existantes dans la loi, les étend à celles contenues dans la directive et les précise aussi, comme pour la maternité qui, dans sa définition, s'est trouvée amputée des responsabilités familiales par la Cour de cassation.

Comme je l'ai déjà expliqué, entre le moment où les critères de paternité et de co-maternité d'adoptants ont été introduits et l'adoption de la directive, la Cour de cassation a rendu un arrêt le 4 avril 2022, qui a fondamentalement changé la donne pour la maternité. Il a considéré, à titre d'exemple, que le critère de maternité protégé par l'article 4 de la "loi genre" ne couvre pas la situation de garde d'enfant. Si on maintenait donc les choses en l'état, la maternité se trouverait moins protégée que la co-maternité et la paternité ou l'adoption. Ce n'est, évidemment, pas ce que nous voulons ici.

Ce que nous voulons, c'est une protection complète, pour tout le monde, quel que soit le genre ou le sexe. En effet, la protection de la maternité ne couvre plus les responsabilités familiales selon les définitions de la Cour de cassation, tandis que la paternité et la co-maternité ne couvrent que les responsabilités familiales. En supprimant la référence explicite à ces dernières, on met la maternité, l'adoption, la co-maternité et la paternité sur un pied d'égalité au regard du critère de responsabilité familiale. C'est très exactement l'objectif de la directive work life balance ainsi que le vôtre et le nôtre sans doute aussi. Plus que le symbole donc, nous cherchons la protection pleine et entière de tout le monde. Nous améliorons ainsi aussi la sécurité de tout un chacun.

Outre les responsabilités familiales, sont comprises également toutes formes de soins ou de soutien aux membres de la famille qui ont besoin d'une assistance sociale, familiale ou émotionnelle. Une personne peut prendre un congé à cette fin. Elle doit être protégée de tout traitement défavorable en raison de ces soins ou de cette aide.

Mevrouw Depoorter, ouderschap zou dus niet voldoende zijn, zoals u suggereert. Immers, gezinsverantwoordelijkheden slaan inderdaad op alle soorten ouders, maar ook op zij die familieleden hebben die enige vorm van sociale, familiale of emotionele bijstand of verzorging nodig hebben. U wenst toch ook dat zij beschermd worden tegen discriminatie?

Madame Fonck, comme cela est écrit dans l'exposé des motifs, les responsabilités familiales couvrent l'adoption. Ceci est d'autant plus vrai que la directive work life balance exige elle-même que l'on protège les adoptants contre la discrimination, ce que nous avons bien entendu fait en ouvrant la voie à une protection pour discrimination directe à l'égard des pères, des co-mères et des adoptants, ce qui n'était pas le cas auparavant.

Madame Fonck, vous m'avez donc habitué à davantage de bonne foi. Vous ne pouvez pas dire que cette situation pourrait ne pas être couverte puisque le terme est cité explicitement dans le nouvel article 19/1 de la loi genre. Vous ne pouvez donc pas dire que cela sera laissé à la libre interprétation du juge. Si vous lisez l'article 11 de ce projet de loi, il est écrit: "À l'issue du congé de maternité, du congé de naissance, du congé d'adoption ou d'un autre congé dans le cadre des responsabilités familiales, le travailleur a le droit de retrouver la même fonction. En cas d'impossibilité, l'employeur doit lui attribuer une fonction équivalente ou similaire, qui est conforme à son contrat de travail ou à sa relation de travail".

Wat betreft het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, mevrouw Depoorter, ons ontwerp dient ter omzetting van de richtlijn. Het is dan ook niet de plaats of het moment om de transparantie van het Instituut hier in vraag te stellen.

En ce qui concerne la suppression des termes "paternité" et "co-maternité", monsieur Prévot, madame van Hoof, je salue évidemment le travail que vous avez accompli en 2020 pour inscrire ces critères. Et je vous confirme, comme je l'ai fait en commission, que la paternité et la co-maternité figurent bien dans les

responsabilités familiales. L'objectif n'est en rien de les invisibiliser. Cela permet de trouver plus facilement une personne de référence pour établir la discrimination et donc de mieux protéger les droits de ces travailleurs. Vous l'avez rappelé dans votre intervention, monsieur Prévot, je m'assurerai auprès de l'Institut de la visibilisation des signalements et plaintes sur les questions de paternité et de co-maternité, notamment dans les rapports annuels.

S'agissant de l'impact immédiat de cette directive, parce qu'on semble dire que ce travail ne sert pas à grand-chose, j'insiste sur l'avancée dans la protection des droits et, partant, dans l'accès à ceux-ci. Ce n'est pas rien. Par exemple, ce projet de loi encourage les hommes à assurer une part égale des responsabilités liées à la prise en charge des enfants. L'absence de ces dispositifs peut constituer l'une des raisons pour lesquelles les pères prennent peu leurs congés. Dorénavant, un père qui prend un congé parental sera mieux protégé contre un licenciement, une dégradation de son poste, une perte de responsabilité, la perte d'une promotion ou d'une prime.

Madame Rohonyi, oui, ce projet intervient en aval. C'est un signal fort que nous envoyons aux employeurs. Par exemple, le cumul possible et non obligatoire de sanctions constitue une manière d'atteindre cet objectif et de dissuader les employeurs de discriminer. Bien entendu, nous serions tous très heureux d'habiter une société sans aucune discrimination, mais au vu de la situation, il est essentiel de bénéficier de dispositifs fort étendus tels que ceux-ci pour protéger les personnes discriminées et leur accorder des droits.

Enfin, j'ai trouvé vos commentaires sur le conclave très intéressants et passionnants. Je ne vous donnerai pas ici de cours sur le fonctionnement d'un gouvernement. Ce n'est pas nécessaire et ce n'est ni le lieu ni le moment.

Het door mij ingediende wetsontwerp gaat duidelijk in de richting van een beter evenwicht tussen gezinsleven en beroepsleven en een nieuw evenwicht tussen de gezinsverantwoordelijkheden van mannen en vrouwen.

Ik dank u voor uw steun voor deze belangrijke kwestie.

Je remercie les groupes politiques de l'opposition qui vont, malgré tout et malgré leurs craintes, soutenir ce texte.

03.20 Kathleen Depoorter (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, u geeft exact hetzelfde antwoord als in de commissie, namelijk dat deze omzetting niet het moment is om de transparantie en verantwoording van het IGVM te analyseren. Wanneer is het dan wel het moment daarvoor?

Reeds maanden vraag ik u hoe het zit, door middel van ettelijke vragen. Eigenlijk gaat het niet om mij noch om u, maar gaat het om de belastingbetaler. Die heeft recht op verdediging indien nodig en moet heel duidelijk en transparant kunnen controleren waar de middelen naartoe gaan, waarvoor ze besteed worden en hoe ze besteed worden. Daarover gaat het.

En dat is uw taak. Het is uw taak om transparantie te geven en ervoor te zorgen dat die slachtoffers correct kunnen worden bijgestaan. Er zijn immers heel wat voorbeelden, wij hebben het daarover reeds een paar keer gehad en we zullen het er nog over hebben. Er zijn mensen die duidelijk aangeven dat ze niet werden geholpen door dat instituut en dat ze geen uitleg hebben gekregen waarom ze niet werden geholpen.

Het is dan toch wel aan u, als bevoegd staatssecretaris, om duiding te geven over de beslissingsboom op basis waarvan men beslist of iemand juridische bijstand krijgt of niet, over de beslissingsboom op basis waarvan men beslist welke advocaat men voor welk proces gebruikt. En niet omgekeerd, eerst de advocaat kiezen en dan het slachtoffer. Wij zullen het er nog over hebben, mevrouw de staatssecretaris. Wees daar maar zeker van.

Dan kom ik nog even terug op de feiten. Het gaat hier telkens over die verlofstelsels en het feit dat bijvoorbeeld het pleegouderverlof geïncorporeerd is. Ik lees echter letterlijk in het advies van de Raad van State dat indien het de bedoeling is dat het begrip 'gezinsverantwoordelijkheden' samenvalt met het toepassingsgebied van bepaalde verlofstelsels die daarmee verband houden, het uitdrukkelijk moet worden opgenomen in de bepaling en dat het raadzaam is om die verlofstelsels op te sommen. Dat weigert u nu net.

U zegt dat het erin vervat zit, maar de Raad van State zegt dat het beter gespecificeerd wordt. Een probleem zal zich voordoen wanneer het ontaardt in een juridische discussie. U zult dan geen gelijk krijgen en ik evenmin, maar het slachtoffer zal dan wel in de miserie zitten, de persoon die in de juridische procedure moet bewijzen wel recht te hebben op de bepalingen die u hierin opneemt. Het is dus uw verantwoordelijkheid, mevrouw de staatssecretaris. Wij hebben u verwittigd en we hopen dat u gelijk hebt.

03.21 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je constate qu'à chaque fois qu'on parle de lutte contre les discriminations, Mme Depoorter, au nom de son groupe, se permet d'attaquer ouvertement les organes qui nous permettent de lutter effectivement contre lesdites discriminations. Si ce n'est pas Unia, c'est l'IEFH qui est mise en cause.

En tant qu'écologiste, j'estime qu'il est extrêmement préoccupant de constater qu'on attaque systématiquement les structures qui sont là pour garantir nos droits. Il faut en être collectivement conscient parce que, ce faisant, un doute est jeté de façon systématique, ce qui ne nous permet pas d'avancer sereinement dans notre combat collectif contre les discriminations.

Je terminerai mon intervention en disant que le large débat que nous avons aujourd'hui nous donne beaucoup d'énergie pour continuer à lutter collectivement en faveur de l'égalité entre les hommes et les femmes et contre les discriminations, et que je suis certaine que nous aurons encore de très beaux débats dans les mois et les années à venir à ce sujet.

03.22 Kathleen Depoorter (N-VA): Mevrouw de Laveleye, het groene vingertje gaat nu wel heel ver. Discriminatie in welke vorm dan ook moet uiteraard worden bestreden. Het is evenwel fout om mist te spuien over financiële constructies voor om het even welk nobel doel. Elke financiële constructie betaald door de belastingbetaler moet transparant zijn. Daarmee zult u het ongetwijfeld eens zijn. Dan is het wel bijzonder goedkoop om iemand die de taak van een parlements lid uitvoert met de vinger te wijzen. Die taak bestaat erin te controleren waar de financiën van de belastingbetaler naartoe gaan. Het zou zeer jammer zijn als er bepaalde geldstromen worden ontdekt die bijvoorbeeld niet zo heel goed besteed zijn. U zou dan toch ook op de barricaden staan?

03.23 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, je vais répondre à Mme la secrétaire d'État sur deux ou trois points, puisque le Parlement a quand même le dernier mot.

Madame la secrétaire d'État, premier point, vous nous dites que nous pouvons être rassurés, notamment pour ce qui concerne l'adoption, un point qui figure à l'article 19. Il y est précisé "à l'issue du congé d'adoption". Chaque mot est important. Par contre, là où le cœur est défini - déjà, vous avez fait le choix de ne pas le définir, alors qu'il devrait l'être - l'exposé des motifs, ce n'est pas la loi, alors que cela devrait être dans la loi.

Par ailleurs, à l'article 4, qui énumère ce qui est visé, on ne trouve aucune trace de l'adoption, alors qu'on en trouve une à l'article 19. Dès lors, je pense qu'il y a vraiment un problème à cet égard, et vous ne pouvez pas le justifier car c'est clairement injustifiable. Je ne sais pas si c'est un choix volontaire ou plutôt une erreur que vous ne voulez pas corriger, mais le fait est que l'adoption n'est pas reprise en tant que critère protégé, et il n'est question que d'une protection à l'issue du congé d'adoption. Je pense qu'il s'agit vraiment de situations qu'il faut pouvoir prendre en considération.

Deuxième point, en ce qui concerne l'aidant proche, j'ai bien écouté ce que vous disiez, et vous ne l'avez évoqué que dans le cadre d'une situation familiale. Or, nous étions tous d'accord ici pour dire que l'aidant proche n'est pas nécessairement un membre de la famille.

Troisième point, faut-il transposer cette directive? Oui, il le faut. En fait, la Belgique appliquait déjà cette directive au travers de ses différentes législations, et c'est tant mieux. J'attendais surtout de votre réponse que vous nous annonciez que vous alliez vous battre pour que les conditions du crédit-temps pour les enfants malades, porteurs de handicap ou à grande difficulté et l'accès à ce crédit-temps ne soient pas durcis comme vous venez de le décider.

Je vous relance donc à ce sujet, car votre fonction au sein de ce gouvernement est quand même de protéger ces femmes qui ont des enfants connaissant des situations extrêmement difficiles. Ces femmes se retrouvent, à leur tour, dans des situations très compliquées sur le plan professionnel. Il me semble que telle est votre

fonction, mais, malheureusement, vous venez de fermer la porte. Je le regrette.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2813/7)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2813/7)**

Le projet de loi compte 24 articles.
Het wetsontwerp telt 24 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:
Art. 3 à/tot 10, 13 à/tot 18, 22
• 11 – Kathleen Depoorter cs (2813/8)
Art. 4
• 15 – Catherine Fonck (2813/8)
Art. 11
• 12 – Kathleen Depoorter cs (2813/8)
Art. 23
• 13 – Kathleen Depoorter cs (2813/8)
Art. 23/1(n)
• 14 – Kathleen Depoorter cs (2813/8)
* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:
Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: les amendements et les articles 3 à 11, 13 à 18, 22 et 23.
Aangehouden: de amendementen en de artikelen 3 tot 11, 13 tot 18, 22 en 23.

Adoptés article par article: 1, 2, 12, 19 à 21 et 24.
Artikel per artikel aangenomen: 1, 2, 12, 19 tot 21 en 24.
* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, de aangehouden artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

04 **Projet de loi contenant le quatrième ajustement du Budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2022 (2883/1-4)**
04 **Wetsontwerp houdende de vierde aanpassing van de Algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2022 (2883/1-4)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

De rapporteur, de heer Laaouej, verwijst naar het schriftelijk verslag.

04.01 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de voorzitter, komt de staatssecretaris van Begroting?

De **voorzitter**: Er zouden antwoorden op vragen die nog niet gesteld zijn aan haar collega-minister bezorgd zijn.

04.02 Sander Loones (N-VA): Ik heb respect voor de agenda van iedereen, maar ik weet dat mevrouw De Bleeker er meestal aan houdt om aanwezig te kunnen zijn. Als ze er niet is, zal daar wel een gegronde reden voor zijn, maar ik wil haar niet de kans ontnemen om het debat te volgen. We zullen mevrouw De Bleeker de volgende weken en maanden trouwens nog vaak zien, want we zullen het hier nog vaak over de begroting hebben.

Beste collega's, dat dit dossier op de agenda staat, is eigenlijk geen goed nieuws. Er worden opnieuw voor 1,8 miljard euro extra uitgaven voorzien. Dat is een bewijs van het feit dat corona nog niet voorbij is. Het is het bewijs dat we met een crisis in Oekraïne zitten. Het is het bewijs dat er een energiecrisis is. Dat is geen goed nieuws, want het gaat bij die 1,8 miljard euro niet om uitgaven die wij willen doen, maar om uitgaven die wij moeten doen, omdat er nu eenmaal op een crisissituatie moet worden geantwoord. Dat is dus geen goed nieuws.

Toch moet ik zeggen dat ik zelf wel enigszins tevreden ben, om persoonlijke redenen. Ik heb gezien dat er zes mensen op de sprekerslijst zijn ingeschreven. Het is ooit anders geweest. We zitten inmiddels aan de vierde aanpassing. Ik herinner mij discussies waarbij ik de enige spreker was, soms met de heer Vermeersch. Ik ben tevreden te zien dat er vandaag zes sprekers zijn ingeschreven. Ik hoop daaruit te mogen concluderen dat het besef in het Parlement groeit dat de begroting relevant is, dat die best wel wat aandacht verdient en dat daarover wel enkele woorden mogen worden gezegd. Ik denk dat het vorige debat met mevrouw Depoorter dat ook duidelijk heeft gemaakt. We hebben het hier over zuurverdiende centen die door de belastingbetaler worden betaald. Het is onze taak om ervoor te zorgen dat die zo efficiënt mogelijk worden uitgegeven en als steunmechanisme worden ingezet, los van elke politieke discussie die daarover kan worden gevoerd.

Het is dus niet de eerste keer voor dit jaar, we zitten inmiddels aan het vierde aanpassingsblad. Dat gebeurt bijna nooit. De eerste keer toen jullie naar mij mochten luisteren ging het over 220 miljoen euro aan extra uitgaven. De tweede keer had ik het over 900 miljoen euro aan extra uitgaven. De derde keer ging het over 4,7 miljard euro aan extra uitgaven bij de begrotingscontrole. Vandaag komt daar nog eens 1,8 miljard euro aan extra uitgaven bij. Ik wens u proficiat. U had een begroting die al gigantisch in de rode cijfers draaide en u doet er nog eens een extra tekort van 7,6 miljard euro bovenop.

Ik herhaal dat heel wat van die uitgaven echt noodzakelijk zijn. Wij betwisten ze ook niet, omdat er een coronacrisis is geweest, omdat er de oorlog in Oekraïne is en omdat er een energiecrisis is alsook inflatie en een koopkrachtdaling. Heel wat van die uitgaven moesten dus gebeuren. In totaal gaat het in 2022 al om 7,6 miljard euro extra boven op het reeds becijferde tekort.

Het probleem is niet zozeer dat die uitgaven er komen, het probleem schuilt vooral in het feit dat nu eindelijk iemand eens duidelijk zou moeten maken hoe de regering dat alles plant te betalen. Mevrouw Lahbib, in uw hoedanigheid van vertegenwoordiger van de regering zou ik u die vraag graag nog eens expliciet willen stellen. Plant de huidige regering dit jaar effectief nog iets te doen op het vlak van hervormingen? Plant de regering alleen maar met extra uitgaven te komen of zal zij eindelijk ook werken aan een verstandig hervormingsbeleid, zodat wij de mensen de zekerheid kunnen bieden dat zij niet alleen vandaag steun krijgen, maar zij die ook morgen zullen krijgen, omdat er een begroting is die toch enigszins meer op het juiste pad wordt gezet? Dat is mijn eerste vraag.

Mijn tweede vraag aan de regering is of het de laatste keer is dat wij hier samenzitten voor een aanpassingsblad. Ik heb het daarnet opgesomd, het is intussen al de vierde keer. Opnieuw is er voor 1,8 miljard euro aan extra uitgaven. Het is nu eind oktober 2022. Het zou mij evenwel niet verbazen als de regering ons nogmaals zou verrassen met eigenaardigheden. Ik zou mijn vraag dus expliciet beantwoord willen horen. Betreft het hier het laatste aanpassingsblad?

Wij gaan straks een begrotingsdiscussie aan. Die gaat echter over de begroting voor 2023, dus voor het komende jaar, en potentieel ook over de begroting voor 2024 als de regering die tabellen op tafel zou leggen. Ze belooft immers met een traject voor twee jaar naar het Parlement te komen. Intrinsiek gaat het dus niet meer over het jaar 2022.

Mevrouw de minister, mijn vraag aan u is dus of het om de laatste keer gaat in 2022 dat de regering naar het Parlement moet komen om extra uitgaven te bepleiten.

Collega's, ik stel die vraag omdat er gerechtvaardigde vrees is. Ik overloop heel kort een aantal dossiers. Ten eerste is er een Europees coronaherstelfonds, dat aanvankelijk betekende dat er voor 5,9 miljard euro aan Europese steun aan België zou worden toegewezen. Dat is geen Europese steun, maar geld dat wij aan Europa hebben betaald en in mindere mate terugkrijgen. Eigenlijk hadden we 12 miljard moeten krijgen. Men heeft echter gezegd: u krijgt 5,9 miljard, slechts de helft. Intussen blijkt dat we maar 4,5 miljard krijgen. De Europese Commissie zegt zelfs dat het misschien nog minder zal zijn. Omdat deze regering niet met voldoende pensioenhervormingen komt, riskeert ook die Belgische enveloppe te dalen. Dat zou een impact kunnen hebben op dit begrotingsjaar.

Hetzelfde voor een nieuw Europees mechanisme dat eraan komt, REPowerEU. Dat gaat over middelen in het kader van de verduurzaming van de economie. Volgens de berekening hadden wij eigenlijk 500 miljoen moeten krijgen. De regering is er echter in geslaagd om zo slecht te onderhandelen dat we maar 280 miljoen krijgen, amper de helft. Dat zou opnieuw een budgettaire impact kunnen hebben op dit jaar en de volgende.

De Nationale Bank heeft aangekondigd onvoldoende geld in kas te hebben om een aantal dividenden te betalen. Heeft dat alleen impact in de volgende jaren of dreigt dat ook partieel een impact te hebben op dit jaar?

Vandaag kwam het nieuws dat de effectentaks deels werd vernietigd door de rechters. Ook zulke zaken hebben per definitie een potentiële budgettaire impact. Ook daar meen ik dat onze vraag terecht is, mevrouw de minister.

Kunt u garanderen dat het hier stopt en dat uw begroting, die dit jaar al voor 23 miljard in het rood gaat, boven op de 7,1 miljard die er via de aanpassingsbladen is bij gekomen, nu wel klopt?

04.03 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de voorzitter, minister Lahbib, ik wil u een aantal ernstige vragen stellen over deze begroting.

Zoals aangehaald worden de uitgaven ondertussen voor de vierde keer aangepast. In december vorig jaar hebben we in dit Parlement de begroting van 2022 goedgekeurd, waarbij er voor de gezamenlijke overheid een tekort zou zijn van ongeveer 25 miljard euro. Ondertussen is dat tekort gestegen met bijna 5 miljard euro, tot 30 miljard euro voor dit jaar, een tekort van ongeveer 5 % van het bbp. Dat betekent dat de overheidsschuld in dit land oploopt tot 105 % van het bbp, wat neerkomt op ongeveer 600 miljard euro.

Dat hoeft niet te verwonderen, want nagenoeg elk paars-groen akkoord of elke paars-groene beslissing gaat gepaard met extra uitgaven. Dat hebben we ook vastgesteld bij het afgelopen begrotingsconclaaf. Er werd een koehandel georganiseerd tussen zeven partijen, met uiteindelijk meer uitgaven zonder enige echte grondige hervorming. Deze regering lijkt een permanente crisisregering te zijn geworden, waar geld uitgeven het enige beleidsinstrument lijkt te zijn. Aangezien staatssecretaris De Bleeker niet aanwezig is, wat we uiteraard betreuren voor begrotingsbesprekingen, richt ik mijn vragen aan u.

Hoelang zal deze paars-groene regering nog op deze manier voortwerken? Hoelang zal uw regering nog doen alsof elke financiële en budgettaire discussie ten gronde overbodig is. Zult u werkelijk wachten tot de internationale context – de stijgende rentes en *spreads* – dit land uiteindelijk het mes op de keel zet om in te grijpen? Hoelang zult u nog doorgaan met paars-groene facturen door te sturen naar de volgende regeringen en generaties? Dat is hetgeen wat u doet. De inflatie stijgt tot meer dan 10 %. Het begrotingstekort stijgt tot bijna 30 miljard euro. Er is een ongeziene koopkrachtcrisis en er staat een recessie voor de deur. Waaruit blijkt de ernst van deze regering? Ik heb die nog niet gezien en andere instellingen evenmin. Het Planbureau, de Nationale Bank van België, de OESO, het IMF en de Europese Commissie gaan er allemaal van uit dat het

begrotingstekort ook de komende jaren ongeveer 5 % van het bbp zal bedragen.

Men kan dus helemaal niet beweren dat de slechte begrotingstoestand enkel het gevolg is van corona of van de Oekraïne-crisis. Neen, ook als alle tijdelijke crisismaatregelen uitdoven, dan nog blijft het begrotingstekort in dit land onhoudbaar. Ondertussen komt de vergrijzing op toerental, stijgen de rentes op de staatsschuld en liggen er nog heel wat facturen te wachten voor broodnodige investeringen in onze koopkracht en in de politie en Defensie. De uitdagingen zijn enorm. Wij beleven op dit eigenste moment ook een door het beleid van de regering uitgelokte asielcrisis. Wij merken ook ongezien drugsgeweld in onze straten en door het jarenlange non-beleid inzake onze energievoorziening gaat het licht binnenkort misschien uit in dit land. Tegen deze achtergrond stijgt de overheidsschuld bij ongewijzigd beleid naar 130 % van het bbp in 2030 en volgens risicoscenario's zelfs naar 140 %. Op die manier is dit land budgettair ongewapend voor nieuwe tegenslagen. De vele crisissen zouden niet mogen verhinderen dat de staatssecretaris voor Begroting de structurele gezondheid van onze overheidsfinanciën blijft bewaken, maar dat doet zij niet. Dat kan zij ook niet, toch niet binnen deze regering.

Ik heb nog eens het verslag nagelezen, want er was een opmerkelijke uitspraak van de heer Leysen. Ik lees die even voor: "De heer Christian Leysen onderstreept dat hij uitermate bezorgd is over de toestand van de publieke financiën gezien de economische crisis die België te wachten staat." Het blijft echter bij zulke holle praatjes. Dat is populisme van een Kamerlid dat deel uitmaakt van de meerderheid en van wie de partij zelfs de eerste minister en de staatssecretaris voor Begroting levert. De woorden van collega Leysen zijn helemaal niet in overeenstemming met de daden van zijn regering, een door Wallonië en links gedomineerde regering die maar al te graag de facturen doorschuift naar de hardwerkende Vlaming. Dat is de realiteit met deze regering.

Het ontbreekt de regering ook aan een echt plan om bijvoorbeeld de werkzaamheidsgraad op te krikken tot 80 %, zeker in Wallonië en Brussel. Het ontbreekt de regering ook aan een plan om onze pensioenen structureel betaalbaar te houden en om de verstikkende belastingdruk in het land onder de knoet te krijgen. Het ontbreekt de regering ook aan een geloofwaardig meerjarentraject om de financiën van ons land weer op orde te brengen.

En daarvoor is Open Vld en haar staatssecretaris medeverantwoordelijk. Het beleid van deze regering is dan ook onverantwoord voor deze en komende generaties.

Het is gewoon een kwestie van tijd voor de financiële markten en de internationale context dit land het mes op de keel zullen zetten en de regeringen van dit land zullen dwingen om pijnlijke saneringen door te voeren ten nadele van de eigen bevolking. Dat zullen wij als Vlaams Belang blijven aanklaarten. Wij vrezen dat scenario en zullen het blijven bekampen.

We kunnen de begrotingen van deze regering dan ook onmogelijk goedkeuren.

04.04 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la présidente, chers collègues, vous connaissez l'expression "jamais deux sans trois". En matière budgétaire, c'est plutôt "jamais trois sans quatre", puisqu'on est ici au quatrième ajustement budgétaire. C'est l'ajustement qui nous est soumis aujourd'hui. L'essentiel de celui-ci, c'est de traduire budgétairement l'accord Énergie que le gouvernement avait annoncé le 16 septembre dernier.

Il faut dire qu'il s'agit de mesures particulièrement décevantes puisqu'elles reviennent à dire aux gens "débrouillez-vous", "ne comptez pas sur nous" face à la crise énergétique. Le gouvernement avait annoncé une réduction de 135 euros par mois sur la facture de gaz et de 61 euros sur la facture d'électricité en novembre et en décembre. Entre-temps, lors du conclave budgétaire, le gouvernement a décidé de prolonger cette réduction temporaire jusqu'au mois de mars 2023. Mais ce chèque hiver de 196 euros pendant seulement cinq mois ne va pas permettre aux ménages de passer l'hiver au chaud, alors qu'un ménage moyen paie environ 5 000 euros de plus pour l'énergie qu'avant la crise. Au total, cela représente pour les ménages 980 euros de moins sur les factures annuelles d'un montant moyen de 6 800 euros. Vous voyez ainsi l'écart entre ces petits chèques qui sont donnés et l'explosion de la facture énergétique. C'est totalement insuffisant.

Si on veut vraiment protéger les ménages, les indépendants et les PME, il faut bloquer les prix de l'énergie à un prix inférieur à celui d'aujourd'hui, comme cela se fait dans d'autres pays.

Le PTB n'est pas le seul à dire cela et à considérer que les mesures du gouvernement sont largement insuffisantes. Et je m'adresse aux collègues socialistes, il y a d'abord les syndicats. Parmi les revendications de la grève générale du 9 novembre, il y a le blocage des prix et la liberté de négocier les augmentations de salaires. Or le gouvernement Vivaldi fait finalement l'inverse. Il bloque les salaires mais il ne bloque pas les prix. Il suffirait de renverser les choses pour être dans le droit chemin. Ce n'est en fait pas si compliqué.

Le résultat, ce sont des marges bénéficiaires record pour les grandes entreprises. À deux jours d'intervalle, *L'Écho* disait "des marges bénéficiaires record pour les entreprises" et, deux jours plus tard, "marge salariale négative pour les deux voire quatre ou six ans à venir."

Voilà ce qu'on lit sur le site de la FGTB: "Des mesures ont été adoptées lors du conclave budgétaire par le gouvernement fédéral. Insuffisantes et temporaires, elles ne permettront pas d'enrayer la précarité qui touche de plus en plus de travailleurs, travailleuses et allocataires sociaux."

Que revendiquent les syndicats? Je cite à nouveau le site de la FGTB: "La libéralisation de l'énergie est un échec total pour les ménages. La FGTB demande que ce secteur stratégique soit à nouveau sous contrôle de l'État. Elle revendique aussi un plafonnement des prix de l'énergie." C'est exactement ce que nous défendons. Ce sont les deux revendications prioritaires pour le PTB: bloquer les prix et nationaliser le secteur de l'énergie.

Il n'y a pas que les syndicats. Je me tourne plutôt du côté du MR. Les organisations représentatives des indépendants et des PME trouvent aussi que les mesures prises par le gouvernement sont totalement insuffisantes. Là, je cite l'Union des Classes Moyennes (UCM): "Pour l'UCM, les mesures et les aides énergie ne suffisent pas. Nous le clamons avec ce slogan: 'Indépendants et PME sous haute tension'. Il en va de la survie de nos entreprises, mais aussi des emplois qui en découlent, qui sont autant de familles menacées."

J'ai l'impression que de part et d'autre, les oreilles sont un peu bouchées. Oui, Bouchez! Surtout au MR, les oreilles sont bouchées.

Nous espérons que la grève générale du 9 novembre va déboucher quelques oreilles. C'est en tout cas à cela que cela sert.

C'était le point principal. Vous comprendrez que nous ne pouvons évidemment pas soutenir un budget de ce genre.

Je veux aussi épingler une mesure de moindre ampleur. Il s'agit d'une subvention à des entreprises privées dans le cadre du plan de relance. De quoi s'agit-il? Il s'agit de cette subvention octroyée dans le cadre du plan de relance au consortium MPVAqua pour financer le projet "Floating solar at sea" – des panneaux solaires qui flottent sur la mer. Cela illustre bien une des critiques que le PTB a formulées, de manière structurelle, sur le plan de relance initié par ce gouvernement: en réalité, de l'argent public est utilisé pour subventionner des entreprises privées.

Qui trouve-t-on dans ce consortium subsidié via l'ajustement budgétaire qui nous est soumis ici? S'agit-il de PME croulant sous les dettes et qui ont vraiment besoin d'aide? Pas vraiment!

En effet, je vais vous donner les noms des trois principaux partenaires de ce consortium. Il y a DEME détenu à 62 % par le holding Ackermans & van Haaren, présidé par Luc Bertrand. La fortune de la famille Bertrand-Ackermans est estimée à 1,8 milliard d'euros, ce qui en fait la 19e fortune de Belgique. Nos collègues du MR connaissent bien cette famille puisque la fille de Luc Bertrand, Alexia Bertrand, est non seulement administratrice du holding Ackermans & van Haaren, mais aussi chef du groupe MR au Parlement bruxellois.

Qui trouve-t-on d'autre dans ce consortium? Jan De Nul, dirigeant du groupe Jan De Nul. Celui-ci est encore mieux classé que la famille Bertrand puisqu'il est la 13e fortune belge avec un patrimoine estimé à 2,7 milliards d'euros. Il s'agit bien ici de milliards d'euros et non de millions d'euros. Mais que fait-on encore, aujourd'hui, avec 2,7 milliards d'euros? Pas grand-chose! On peut donc comprendre qu'il ait besoin de l'aide de l'État.

Le troisième larron de ce consortium, c'est la société Tractebel, filiale du groupe ENGIE, cette multinationale qui s'en met plein les poches en nous faisant payer l'électricité dix fois le prix coûtant. Rien que sur les six premiers de cette année, ENGIE a réalisé 5 milliards de bénéfices.

Je voudrais demander à la secrétaire d'État, qui devrait être présente, mais qui ne l'est pas, si elle trouve vraiment qu'il faut faire payer le contribuable pour accorder des subventions à ces multinationales et à ces grandes fortunes. Je n'ai pas l'impression que le choix qui a été fait est le plus judicieux. Alors que l'on aide de manière totalement insuffisante la population, le même texte budgétaire prévoit d'accorder des subventions à des grandes fortunes, à des multinationales qui pillent littéralement les familles de notre pays.

Vous comprendrez donc que nous ne pourrions pas soutenir ce texte budgétaire.

Voorzitter: André Flahaut, oudste lid in jaren.

Président: André Flahaut, doyen d'âge.

04.05 Christian Leysen (Open Vld): Ik ben een voorstander van *parler vrai*. Populisme is zeggen wat de mensen graag willen horen. Als ondernemer laat ik mij daar op mijn leeftijd niet toe verleiden. Ik probeer hier duidelijk en eerlijk ten aanzien van de bevolking te zeggen wat ik als verkozene van het volk moet zeggen.

Vandaag bespreken wij de vierde aanpassing aan de uitgavenbegroting 2022, waarmee we vooral het hoofd moeten bieden aan de energiecrisis en de gevolgen ervan voor de bedrijven en de gezinnen. Ook al zullen wij die aanpassing goedkeuren, sta me toe om van de gelegenheid gebruik te maken en nogmaals uiting te geven aan mijn grote bezorgdheid over de vooruitzichten voor de volgende jaren en de daarmee gepaard gaande moeilijkheden.

We kunnen het uitgebreid hebben over de pandemie, de oorlog in Oekraïne en de energieschok die we moeten trotseren, maar dat is geen excuus om niet opnieuw richting begrotingsevenwicht te gaan. Dat is niet evident, want de verleiding in een parlement is om het geld van anderen uit te geven. Wij hadden hier in al ons enthousiasme ei zo na een btw-verlaging op zeep goedgekeurd, maar op het laatste moment beseften we dat we soms ook neen moeten zeggen.

Ik zal hier niet de inventaris maken van de dossiers waarin we het misschien beter hadden kunnen doen. Iedereen moet in eigen boezem kijken. Iemand de zwartepiet toespelen is niet mijn stijl. In een democratie moeten we roeien met de riemen die de kiezer ons heeft gegeven, maar moeten we er ook voor zorgen dat het land goed wordt bestuurd.

Uitzonderlijke tijden vergen uitzonderlijke maatregelen, op korte termijn, maar ook op lange termijn. Het was volkomen terecht dat de regering kosten noch moeite heeft gespaard om de gevolgen van al die crisissen te milderen om de koopkracht van de bevolking te beschermen en het economische weefsel veilig te stellen.

Er is echter een maar en een meer. Als ondernemer weet ik uit ervaring dat crisistijden ons ertoe nopen om wat ons gebruikelijk en verworven lijkt, ter discussie te stellen. Dat betekent dat we heel doelgericht maatregelen moeten durven te nemen, ze regelmatig moeten evalueren, bijsturen en faseren en ze tijdig moeten afbouwen. We moeten spaarzaam zijn met de schaarse middelen en lessen trekken uit de fouten van het verleden om ze niet meer te herhalen.

Voor mij is de essentie van crisisbestrijding dat men er alles aan doet om het tij te keren.

De gouverneur van de Nationale Bank, Pierre Wunsch, drukte vorige week nog zijn vrees ervoor uit om terecht te komen in een Europese subsidieoorlog die de inflatie verder aanjaagt, wat dan weer de interestvoeten zal optrekken, terwijl de economie stil dreigt te vallen. Zo geraken we geen stap vooruit. De Belgische Staat heeft extreme wendbaarheid getoond door snel nieuwe steunmaatregelen in te zetten, maar het is oppassen geblazen dat men die steunmaatregelen niet als structureel verworven rechten begint te zien. Dezelfde wendbaarheid is nodig om steunmaatregelen weer af te bouwen als ze niet meer nodig zijn en ik hoop dat dat moment zo rap mogelijk komt.

Men kan natuurlijk opwerpen dat onze buurlanden Duitsland en Nederland hetzelfde doen. Buiten het feit dat die landen niet dezelfde begrotingstekorten noch schuldgraad laten optekenen, kennen zij ook geen automatische indexkoppeling. Wij moeten er dus over waken dat we ons niet achter dat argument verstoppen.

Het doet mij als parlamentslid alvast zeer veel genoegen dat staatssecretaris De Bleeker het voortouw neemt

om het begrotingsproces verder te professionaliseren. Dat is hoognodig en we moeten eerlijk toegeven dat er nog een lange weg te gaan is.

Ik herhaal wat ik in commissie al zei: wij moeten ons in de volgende maanden en jaren durven te bezinnen over de verwachting, laat staan de wensdroom, dat de Staat elk risico en elke schade kan compenseren. De essentiële opdracht van een regering is volgens mij structurele oplossingen te bieden en te faciliteren. Mensen en bedrijven verdienen steun als het moeilijk gaat, maar wij moeten ook werk maken van gedragsverandering, doorgedreven innovatieinspanningen leveren, zorgen voor gerichte investeringen en een gezonde marktwerking bewerkstelligen. Als we niet oppassen, belanden we in een subsidie-economie, waarin burgers en bedrijven al hun energie aanwenden om op steunmaatregelen in de vorm van directe toelagen of fiscale incentives een beroep te kunnen doen, al te vaak in de wetenschap dat zij, ingeval zij hun gedrag, investeringen en processen niet aanpassen, toch kunnen rekenen op een schadevergoeding van de Staat. Wij riskeren de volgende jaren in een recessie terecht te komen en dus moeten we misschien een aantal onrealistische en niet langer houdbare beloftes, die we allemaal te gemakkelijk doen, intrekken en zo bijzonder voorzichtig omspringen met overheidssteun.

Steun na steun geven, is water naar de zee dragen. Het is empathie tonen, maar het lost structureel niets op. Het is de cafébaas die een tournée générale geeft op de kosten van de klanten. Laten wij eerlijk zijn, wij hebben dat in de jaren '70 al eens geprobeerd. Wij betalen daar nog altijd voor.

04.06 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer Leysen, u zei op een bepaald moment dat de staatssecretaris erin geslaagd is de processen van de begroting en de rekeningen te verbeteren.

Ik weet niet, mijnheer Leysen, of u de blunderboeken van het Rekenhof leest? Wij hebben die in de afgelopen week besproken met het Rekenhof. Het Rekenhof is werkelijk vernietigend voor de rekeningen van de Staat. Vorig jaar heeft het Rekenhof voor het eerst een verklaring afgelegd over de rekeningen van de Staat. Deze verklaring was: onthouding. Dat betekent dat het Rekenhof, met de cijfers waarover het beschikt, zelfs niet in staat is een oordeel te vormen over die rekeningen.

In het jongste blunderboek staat dat de rekeningen geen getrouw beeld leveren. Er staat een waslijst van zaken die fout lopen. Het gaat over miljarden euro's. Het gaat zelfs over facturen die dubbel en driedubbel betaald zijn. Men zegt soms dat de Staat zijn facturen niet betaalt. Wel, sommige afdelingen van de Staat betalen hun facturen drie keer. Dat gebeurt er onder deze regering. Dat is ook de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris.

Het werd ook gezegd in de commissie. De staatssecretaris kan natuurlijk niet de verantwoordelijkheid dragen voor alle crisissen die er geweest zijn, maar zij kan er natuurlijk wel voor zorgen dat ze het verschil maakt in de manier waarop de rekeningen verwerkt worden, omdat dat minder politiek gevoelig is. Zij slaagt daar hoe dan ook niet in. Als wij de blunderboeken van het Rekenhof bekijken, jaar na jaar, zien wij daar geen enkele evolutie in. Als u hier dus durft te zeggen dat de staatssecretaris erin geslaagd is de processen van de begroting en de rekeningen te verbeteren, klopt dat absoluut niet met de realiteit, mijnheer Leysen.

04.07 Christian Leysen (Open Vld): Als u echt had geluisterd naar wat ik zei, zou u weten dat ik zei dat zij ermee bezig is dat verder te professionaliseren. We zetten stappen, gezien de budgetprocessen tijdens het begin van de legislatuur en nu. Dat is zeker niet voldoende. Er ontgaat u ook een verschil tussen jaarrekeningen opstellen en begroten. Begroten is een budget maken. De financiële boekhouding van de Staat, in al haar onderdelen, staat inderdaad nog mijlenver van waar ze moet staan.

Ik apprecieer het werk van de begrotingssecretaris. Ik ben blij om te kunnen rekenen op iemand die werkt aan een misgelopen situatie, die verbeteringen vergt, die structureel moet worden aangepakt. De echte uitdaging is inzetten op ieders talent en verantwoordelijkheidszin. We kunnen elkaar de zwartepieten blijven toespelen, maar er zijn specialisten ter zake. We moeten inzetten op wilskracht en daadkracht. Dat zullen we in de begroting ook doen. Dat geldt voor de overheid, de burgers en de bedrijven. Enkel zo kunnen we ons sociale weefsel in stand houden. Voor een goed draaiend economisch weefsel willen wij allemaal vechten. Daarin moet iedereen zijn plaats vinden en dit moet bijdragen aan welvaart voor allen, vandaag en morgen.

04.08 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer Leysen, u begint altijd uw tussenkomsten in het Parlement door te zeggen dat u een ondernemer bent. Uit rapporten blijkt dat de minister van Financiën geen zicht heeft op

een deel van de rekeningen van de Staat, bijvoorbeeld de volledige inkomsten. Het Rekenhof zegt dat hij voor een groot stuk blind vaart, dat er zaken verkeerd geboekt worden, dat er zaken verkeerd voorgesteld worden. Zou u als ondernemer uw onderneming kunnen leiden zonder dat u de correcte cijfers hebt, zonder dat u de cijfers hebt waar u recht op hebt, zonder dat u de cijfers hebt die duidelijk en correct zijn? U zou dat niet kunnen. Dat is gewoon onmogelijk. In een normale onderneming, maar ook in een regering, moeten de rekeningen op orde zijn, zodat er niet blind wordt gevaren, zodat met kennis van zaken beslissingen kunnen worden genomen. Dat kan deze regering niet, dat bewijst het Rekenhof keer op keer.

U verwijst ook naar de begroting. Ook daarvan maakt het Rekenhof altijd een beoordeling. Het zegt telkens, zwart op wit, dat er over een groot stuk van de ontvangsten nog onduidelijkheid bestaat en dat er nog zaken niet correct worden ingeschat. Dat is de realiteit. Het is onmogelijk een regering of een land te besturen, of om een onderneming te leiden, als men niet over de correcte cijfers beschikt.

04.09 Sander Loones (N-VA): Mijn verontschuldiging aan de collega's dat ik hun geduld op de proef stel, maar het is de eerste keer dat we een dergelijke duidelijke stellingname horen van de heer Leysen. Specifiek over de kwaliteit van de rekeningen was de vraag of de regering voldoende deed. Uw antwoord was zeer duidelijk: zeker niet, we staan mijlenver van waar we moeten staan. Ik vond het interessant dat u zei dat de regering zeker niet voldoende deed.

Wilt u op een aantal andere vragen even duidelijk antwoorden? U zei dat crisistijden ons ertoe nopen om zaken in vraag te stellen. Vindt u dat de regering dit doet? Ja of nee? U zei ook dat wij spaarzaam moeten zijn. Vindt u dat de regering dit doet en spaarzaam is? Of vindt u dat zeker niet? Verder zei u nog dat de regering er alles aan moet doen om het tij te keren. Vindt u dat de regering dit doet? Of zeker niet?

04.10 Christian Leysen (Open Vld): Wij zijn hier collectief verantwoordelijk voor het verleden. Sommigen hebben nooit aan het beleid deelgenomen. Ik ken ook geen onderneming die nooit fouten heeft gemaakt en niet beter kon doen. Wat ik gezegd heb, daar sta ik achter. Wij hebben een collectieve verantwoordelijkheid en spelen met de kaarten die de kiezer ons gegeven heeft. Ik hoop dat bij de volgende verkiezingen de kaarten anders gelegd kunnen worden, zodat er daadkrachtiger wordt geregeerd. (*Tumult*)

04.11 Sander Loones (N-VA): Mijnheer Leysen, ik heb door de commotie het einde van uw tussenkomst niet gehoord. U zei: "Ik hoop dat de kaarten bij de volgende verkiezingen anders liggen, zodat ...". Wat zei u daarna?

04.12 Christian Leysen (Open Vld): "... zodat politici de moed hebben de structurele hervormingen door te voeren."

04.13 Sander Loones (N-VA): Dat hebt u niet gezegd. U hebt gezegd: "zodat we wel daadkrachtiger kunnen ingrijpen", of iets in die trant. Ik zal het verslag nalezen om het te controleren, mijnheer de voorzitter.

04.14 Josy Arens (Les Engagés): Monsieur le président, au terme du quatrième ajustement du budget général des dépenses de l'État pour l'année 2022, pour la seule Entité I, c'est-à-dire le budget de l'État fédéral et la sécurité sociale, le déficit du solde de financement SEC avoisinerait les 23 milliards d'euros. C'est une situation qui appelle des réponses fortes de la part du gouvernement afin d'éviter un dérapage continu de nos finances publiques à moyen et à long terme. Pourtant, le gouvernement semble se mettre la tête dans le sable, sans qu'aucune vision structurelle à plus long terme ne soit envisagée. Depuis les bancs de l'opposition, nous avons en effet le sentiment que le gouvernement attend patiemment la fin de la législature, c'est-à-dire 2024, sans vouloir prendre le risque de remédier aux problèmes des finances publiques que nous connaissons et qui impacteront inévitablement les générations à venir.

La résorption de nos problèmes, ce sera pour le ou les prochains gouvernements. Pire, de semaine en semaine, nous avons le plaisir d'entendre des idées - je ne vais pas parler des visions puisque les visions n'ont pas de budget et ne coûtent probablement rien - toutes plus impayables les unes que les autres émaner du gouvernement mais aussi des présidents de partis surtout francophones qui composent la majorité. Il y a là une avalanche de promesses impayables en vue de s'attirer un vote que nous pourrions qualifier dans le meilleur des cas de populaire et, dans le pire des cas, de démagogique voire de populiste.

Or, si l'on en croit les avis de la Cour des comptes, du Conseil supérieur des Finances ou encore de la Banque

nationale de Belgique, pour assurer à moyen terme la maîtrise de nos finances publiques et ainsi pouvoir retourner vers un respect des critères de Maastricht, il faut d'abord réduire le déficit et stabiliser le taux d'endettement des pouvoirs publics, et ensuite le réduire de manière progressive et continue. Pourtant, la majorité Vivaldi est incapable de stabiliser ce taux d'endettement du royaume, et ce, alors que nous faisons partie des pays au plus haut taux d'endettement de la zone euro. Ainsi, selon le Conseil supérieur des Finances, le taux d'endettement de l'ensemble de la Belgique passerait de 108 % du PIB fin 2021 à 113 % en 2027, avec comme principal responsable de cette dérive budgétaire, malheureusement, le niveau fédéral. La situation est intenable, ce qui ne me semble pourtant pas émouvoir l'actuel gouvernement. Celui-ci laisse filer le déficit sans prendre de mesures structurelles.

Comprenons-nous bien! En aucun cas ce que nous dénonçons aujourd'hui ne doit se comprendre comme une remise en cause des interventions de l'État en faveur des ménages et des entreprises pour passer le cap de conséquences des crises en Ukraine et aussi de la crise énergétique, lesquelles interventions sont des interventions conjoncturelles. Ce que nous vous reprochons aujourd'hui, c'est de ne pas anticiper un futur qui s'annonce pourtant délicat.

En refusant de procéder aux réformes structurelles nécessaires, les finances de l'État étaient assurées de terminer dans le mur avant que le moindre obstacle ne se présente à nous. Or, des obstacles, depuis le début de cette législature, reconnaissons qu'il y en a eu suffisamment que pour achever définitivement ce qui nous restait de "sauvable".

Quel est donc le futur pour les finances de notre État? À moyen terme, deux indicateurs semblent synthétiser à eux seuls cet avenir sombre qui annonce malheureusement les impôts de demain. Premièrement, les charges d'intérêt du Trésor devraient en effet augmenter de 6,7 milliards d'euros, en 2022, à 9,1 milliards d'euros, à l'horizon 2027, selon la Cour des comptes. Deuxièmement, le déficit du solde de financement SEC devrait s'établir de manière structurelle, augmentation des charges d'intérêt comprise bien sûr, autour de 17 milliards d'euros d'ici à la fin de la législature. Une somme colossale puisque correspondant à 8,4 % de l'ensemble des dépenses de l'État et de la sécurité sociale réunies. Ceci revient à dire que l'État vit au-dessus de ses moyens, au minimum de 8,4 %. Une situation qu'un ménage lambda ne pourrait comprendre.

Voulons-nous diminuer le niveau de protection sociale? Absolument pas. Voulons-nous diminuer les allocations de pension? Évidemment pas. Voulons-nous diminuer le financement de la Justice et de la police? Sûrement pas. Mais, pour permettre de ne pas faire de coupes sombres dans des dépenses essentielles de demain, notre pays a besoin de réformes structurelles aujourd'hui. Et plus nous attendrons pour faire les efforts nécessaires, plus ceux-ci seront douloureux.

Ce que nous voulons, c'est une ambitieuse réforme fiscale, qui récompense celles et ceux qui travaillent. Ce que nous voulons, ce sont des mesures qui augmentent le taux d'emploi et mettent fin aux pénuries de main-d'œuvre en activant différentes catégories de travailleurs. Ce que nous voulons, c'est une mobilité qui nous permette de tout mettre en œuvre pour protéger notre planète contre ce fameux réchauffement. Ce que nous voulons, c'est une réforme de notre appareil d'État qui le rende plus efficient, grâce à plus de sobriété, de sélectivité et d'efficacité.

Sans ces réformes structurelles, impossible de limiter certaines dépenses et augmenter les recettes structurelles de l'État. Sans ces réformes structurelles, c'est l'essence de notre système de protection des citoyens qui risque d'être mis en péril par un retour de l'austérité qui nous sera imposé par les marchés et par l'Europe. Faute d'avoir le courage de faire preuve de rigueur aujourd'hui, le gouvernement nous promet l'austérité de demain, et ce, inévitablement. Qu'attendez-vous donc pour vous réveiller? Quand ce gouvernement et cette majorité prendront-ils enfin leurs responsabilités?

Président: Eliane Tillieux, présidente.

Voorzitter: Eliane Tillieux, voorzitter.

Nos concitoyens attendent de vous la gestion de l'État en personnes responsables, et non un abandon à des déclarations politiciennes intempestives.

Du côté du groupe Les Engagés, nous vous attendons dans la gestion d'un État responsable, soucieux de son avenir et de celui de ses concitoyens, et nous sommes prêts à soutenir ces réformes structurelles

indispensables pour assurer l'avenir de notre pays. Je vous remercie.

04.15 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, chers collègues, je ne serai pas long; je m'arrêterai seulement rapidement sur deux points.

Premièrement, comme cela a déjà été soulevé, si l'on tient compte de l'ensemble des ajustements budgétaires qui ont déjà eu lieu, on constate que depuis le vote du budget initial, ce sont plus de 7,5 milliards d'euros de dépenses supplémentaires qui ont été adoptés, pratiquement sans aucune mesure compensatoire. La Belgique s'approche désormais d'un déficit total s'élevant à 22 milliards. Au surplus, je rappelle par ailleurs que de nombreuses grandes réformes sont encore attendues: pensions, fiscalité, etc. Notre groupe aime à conserver l'espoir que celles-ci seront neutres budgétairement, mais nous n'y croyons qu'à moitié.

La vraie question à se poser est donc la suivante. Jusqu'à quand le gouvernement actuel va-t-il laisser se creuser ce déficit? Que restera-t-il demain comme marge de manœuvre pour les générations futures et pour les prochains gouvernements? À priori, bien peu de choses.

Deuxièmement, j'aborderai les moyens alloués aux mesures énergétiques. À de multiples reprises, mon groupe a indiqué que ce paquet de mesures était très nettement insuffisant au regard de la hausse des prix de ces derniers mois. S'il est vrai que plusieurs mesures permettent de soulager quelque peu les ménages, force est de constater qu'elles ne suffisent plus depuis longtemps.

Le maintien du taux de TVA à 6 %, la prime chauffage et la prolongation et l'élargissement du tarif social n'influencent plus assez le coût de l'énergie pour les ménages, principalement ceux de la classe moyenne. Depuis des mois, l'ensemble de l'opposition, les citoyens et les acteurs de terrain réclament une mesure simple: le blocage des prix de l'énergie. L'urgence de la situation est telle que nous assistons à la fermeture forcée de certains secteurs. Plusieurs autres, se remettant difficilement de la crise économique et du covid, sont démotivés ou tout simplement écœurés. Je ne disconviens pas du fait que ce gouvernement a tenté d'atténuer les conséquences de la hausse des prix, mais la réponse ne fut pas à la hauteur des attentes et de l'urgence actuelle. Vous comprendrez donc, madame la présidente, chers collègues, que notre groupe ne soutiendra pas plus ce quatrième ajustement budgétaire qu'il n'a pu soutenir les trois autres. Je vous remercie.

04.16 Hadja Lahbib, ministre: Madame la présidente, chers collègues, je vous remercie de vos questions. Je crois que certaines d'entre elles ont déjà été abordées en commission avec Mme De Bleeker, qui ne peut malheureusement pas assister à la séance plénière de ce soir en raison d'un dernier hommage qu'elle doit rendre. Je vais tenter de répondre à toutes vos questions du mieux que je peux.

En effet, le présent contexte n'est pas facile.

Waarom is deze vierde aanpassing van de begroting nodig? Ze maakt het budgettair mogelijk om het verruimde sociaal tarief te verlengen, gelet op de hoge energieprijzen. Het sociaal tarief beschermt ongeveer 1 miljoen huishoudens tegen de grootste prijsstijgingen.

À part le tarif social étendu, cette feuille d'ajustement prévoit des moyens pour le forfait de base décidé pour le gaz d'un montant de 135 euros par mois, pour l'électricité de 61 euros par mois pendant les mois de novembre et décembre 2022. La feuille d'ajustement comprend également l'impact de la hausse de la prime mazout à 300 euros. Comme cela a été indiqué, cette mesure a été prolongée dans le cadre du budget 2023.

Dit aanpassingsblad wordt ook gebruikt om verschillende dossiers inzake de transitie-investeringen te integreren in de begroting.

Cette feuille d'ajustement a, en effet, un coût très important.

En ce qui concerne l'impact global de ces décisions sur les finances du groupe fédéral, je renvoie au rapport du Comité de monitoring publié le 22 septembre dans le cadre duquel cette quatrième feuille d'ajustement a déjà été prise en compte.

Le solde du financement pour le fédéral et la sécu pour 2022 représente un déficit de 19,588 milliards d'euros.

Monsieur Loones, vous avez posé beaucoup de questions. Comme vous l'avez indiqué, les dépenses sont nécessaires pour répondre aux suites des crises du covid et aux difficultés en termes de pouvoir d'achat.

Dans le cadre du budget 2023-2024, on continue de soutenir la population avec des aides notamment au niveau de l'énergie, mais aussi avec des mesures permettant d'améliorer le solde budgétaire. Je renvoie d'ailleurs aux discussions sur le budget 2023 initial.

Ce gouvernement prévoit encore des réformes durant les mois à venir sur le plan fiscal, le marché du travail et le système de pension. Il va donc continuer à agir et à mener des réformes, et cela jusqu'en 2024.

Normaal gezien is dit de laatste begrotingsaanpassing voor dit jaar, maar zoals u weet kan ik dit niet voor 100 % garanderen door de inherente onzekerheid van de begroting.

Il ne devrait pas y avoir encore d'augmentation, mais je préfère rester prudente, compte tenu de la situation géopolitique qui, comme vous le savez, est très incertaine.

Monsieur Vermeersch, la secrétaire d'État est prête à discuter avec vous, dans les mois à venir, de la politique budgétaire de ce gouvernement dans le cadre du budget 2023.

Monsieur Van Hees, ce gouvernement comprend le besoin de soutenir les ménages, au vu des prix de l'énergie qui flambent. Il a déjà pris des mesures pour les protéger. Je viens de vous en énumérer les plus importantes: le tarif social normal étendu et le forfait de base dans les mois à venir. Aussi, dans le cadre du budget 2023, ce gouvernement a réservé la priorité au soutien des ménages, des PME et des sociétés.

Mijnheer Leysen, ik dank u voor uw steun en deel uw bezorgdheid. Deze regering wordt geconfronteerd met uitdagende crisissen en weet dat wij onze verantwoordelijkheden zullen opnemen.

Mijnheer Arens en mijnheer De Smet, de uitgaven die met deze aanpassing kunnen gebeuren, zijn noodzakelijk. Gelet op de uitzonderlijke omstandigheden moeten wij tijdelijk in ondersteuning voorzien aan de huishoudens, zonder dat dit betekent dat deze regering de structurele uitdagingen waar dit land voor staat uit het oog zou verliezen.

04.17 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de minister, ik wil u bedanken voor de antwoorden die u hebt gegeven. U had zich er gemakkelijk van af kunnen maken door te verwijzen naar de staatssecretaris, maar u hebt zich voorbereid, ongetwijfeld bijgestaan door een aantal kabinetsmedewerkers.

Ik onthoud twee zaken.

Ten eerste, u verwijst naar de inherente onzekerheid over de begroting. Ik denk dat dit klopt, maar u sluit dus niet uit dat er mogelijks nog een extra aanpassing aan de begroting van 2022 nodig zal zijn. Daarmee hebt u dat iets explicieter verwoord dan de staatssecretaris heeft gedaan in de commissie, maar ik denk wel dat het correct is.

Ten tweede, het is mij in uw antwoord ook opgevallen dat u voor de hervormingen die er moeten gebeuren onmiddellijk verwijst naar de begroting voor 2023, waardoor ik helaas moet concluderen dat we voor dit jaar wellicht niet al te veel meer moeten verwachten. Laten we hopen dat het voor volgend jaar is, al beloofde de State of the Union niet veel op dat vlak.

Ik heb ook gehoord dat u zei dat er een extra pensioenhervorming komt. Dat vind ik tof. Ik hoop dat de PS dat ook goed heeft gehoord. Wij hebben net namens de regering vernomen dat er nog extra stappen in de pensioenhervorming worden gezet. Dat is in elk geval nieuwe informatie na de State of the Union, waarin gesproken werd over extra arbeidsmarkthervormingen en extra fiscale hervormingen, maar men op het vlak van de pensioenen eerder op de vlakte bleef. Wij zullen dat met bijzonder enthousiasme tegemoetzien.

Voor alle duidelijkheid, ik zal u daar in de toekomst niet op aanspreken, maar wel de mensen die u met die informatie hebben gevoed voor het beantwoorden van de vragen, namelijk de staatssecretaris, het kabinet van de premier en in de eerste plaats minister Lalieux, die verantwoordelijk is voor het pensioenbeleid van de regering. Nogmaals dank u voor uw antwoord.

Misschien nog een kleine tip voor uw kabinet. Ik ben zelf West-Vlaming en ik heb het ook moeite met het woord 'huishouden'. Alle woorden met 'h' en 'g' zijn voor West-Vlamingen niet zo gemakkelijk. Gezinnen is een goed synoniem, al kan dat ook een uitdagend woord zijn ... Ik heb mijzelf in de problemen gewerkt. Ik vraag om deze zinnen uit het verslag te schrappen, mevrouw de voorzitter. (*Hilariteit*)

04.18 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de minister, u antwoordde dat de staatssecretaris bereid is om het begrotingsbeleid met mij te bespreken. Ik mag hopen dat zij dat effectief wil doen.

We hekelen niet zozeer de uitgaven, want die zijn noodzakelijk om de koopkracht te versterken. We hekelen wel het feit dat we enkel met uitgavenbegrotingen en aanpassingen van uitgavenbegrotingen werken, dus meeruitgaven zonder dat de regering enige structurele hervorming doorvoert. Dat heeft tot gevolg dat de getroffen maatregelen ontoereikend zijn. We kunnen eigenlijk veel meer doen. Landen als Nederland en Duitsland, die hun financiën wel op orde hebben, kunnen vandaag immers veel meer doen voor hun bevolking.

Dit land heeft gewoonweg geen buffers meer voor toekomstige crisissen. We moeten dus ons hart vasthouden voor de toekomst, zeker voor onze kinderen en kleinkinderen, maar ook al voor de korte termijn, voor de huidige generaties, want vanaf 2027 zal niet alleen de rentesneeuwbal volop beginnen rollen, maar zal ook de vergrijzing op kruissnelheid komen.

De situatie is niet alleen zorgwekkend, ze is alarmerend. Onder andere door het beleid van deze regering bedraagt de inflatie ondertussen meer dan 10 %. Het tekort bedraagt meer dan 30 miljard euro. Er is een ongeziene koopkrachtcrisis en we staan aan de vooravond van misschien wel opnieuw een economische crisis en een recessie.

Voor mijn vragen betreffende het begrotingsbeleid verwijst u naar de staatssecretaris van Begroting. Dat is tekenend voor het feit dat er in dit Parlement helemaal geen debat wordt gevoerd over die zaken, over de miljarden euro's die worden verspild aan instellingen zoals de Senaat, de provincies en dergelijke, maar ook over de miljardenfactuur van de migratie en de transfers. Over al die zaken wordt er helemaal geen debat gevoerd in het Parlement. Ik denk ook aan de enorme bijdrage die wij leveren aan de Europese Unie, waar wij gerust een korting op kunnen krijgen. Al die zaken, die miljarden euro's, worden hier nooit besproken. Dat is tekenend voor het gebrek aan ernst van de regering wat het luik begroting betreft.

Ik herhaal nogmaals dat als wij onze financiën op orde zouden hebben, wij vandaag veel meer zouden kunnen doen voor de bevolking, zoals Nederland kan doen. Dat kunnen wij echter niet, omdat de vorige generatie politici, met onder andere de liberalen, die al twintig jaar deel uitmaken van de regering, ervoor gezorgd heeft dat wij geen enkele buffer hebben om deze crisis grondig aan te pakken.

04.19 Josy Arens (Les Engagés): Madame la ministre, je vous remercie d'avoir réagi à nos exposés. Je sais très bien que nous sommes ici face à un ajustement budgétaire. Vous avez raison: un ajustement, c'est un ajustement. Dans une commune, c'est une modification budgétaire et ce n'est pas lors d'un ajustement qu'on définit les grandes lignes pour le budget de l'année à venir.

Ce que nous voulions dire aujourd'hui et mon groupe voulait être très clair, c'est que la discussion sur le budget va s'entamer d'ici peu et que nous aurons un ou deux mois de vrais débats budgétaires. Pour ma part, je suis toujours heureux d'avoir au fédéral ces discussions fouillées. Nous souhaitons effectivement de tout notre cœur que, finalement, une vraie réforme fiscale soit enclenchée. Le ministre Van Peteghem en parle régulièrement. J'ai l'impression qu'il rencontre des problèmes au niveau de l'actuelle majorité pour évoluer correctement, puisque certains autres parlent d'une mini-réforme fiscale.

Madame la ministre, je suis heureux de vous avoir entendue parler d'une réforme des pensions. Bien évidemment, il faut encore travailler de ce côté-là. Il faut tout mettre en œuvre pour que chaque citoyen - chaque citoyen ayant, madame la ministre, des droits mais aussi des devoirs - puisse participer à la constitution de la richesse de ce pays. C'est pourquoi il nous faut des réformes. C'est aussi notre appareil d'État qui doit devenir plus efficient, plus sélectif, plus efficace. Tout cela nécessite aussi des réformes, comme certains collègues l'ont indiqué. J'espère que nous aurons l'occasion d'en discuter en profondeur dans les semaines à venir à l'occasion du vote de notre budget 2023.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2883/4)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2883/4)**

Le projet de loi compte 12 articles, ainsi que des annexes.
Het wetsontwerp telt 12 artikelen, alsmede bijlagen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 12 sont adoptés article par article, ainsi que les annexes.
De artikelen 1 tot 12 worden artikel per artikel aangenomen, alsmede de bijlagen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

[05] Projet de loi modifiant la loi-programme du 10 février 1998 pour la promotion de l'entreprise indépendante (2894/1-3)

[05] Wetsontwerp tot wijziging van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap (2894/1-3)

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Le rapporteur, M. Demon, se réfère à son rapport écrit.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2894/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2894/1)**

Le projet de loi compte 4 articles.
Het wetsontwerp telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

*Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

06 Proposition de loi modifiant l'article 1734 du Code judiciaire, visant à exclure la médiation obligatoire en cas de violences intrafamiliales (1742/1-6)

06 Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 1734 van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de verplichte bemiddeling uit te sluiten in geval van intrafamiliaal geweld (1742/1-6)

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:
Laurence Zanchetta, Khalil Aouasti, Özlem Özen.

Discussion générale Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Le rapporteur, Mme Gabriëls, s'en réfère à son rapport écrit.

06.01 Sophie De Wit (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, ik houd het kort. Dit wetsvoorstel moet ervoor zorgen dat er tussen partners, wanneer er geweld is gebruikt, bemiddeling mogelijk is op voorwaarde dat ze er beiden mee instemmen en anders niet. Initieel was het de bedoeling om een verplichting bij bemiddeling in die gevallen te verbieden. Dat is ook logisch: men is bang voor de confrontatie, voor het feit dat de betrokkene onder druk zou worden gezet en een onbillijk akkoord zou sluiten.

Er zijn heel wat adviezen opgevraagd en ook zijn er amendementen ingediend die de tekst in elk geval hebben verbeterd.

De N-VA-fractie sluit zich helemaal aan bij de doelstelling van deze wetgeving en bij de aanpassingen, die ons correct lijken. Toch zullen wij ons onthouden, en dat willen we graag kort uitleggen.

Het Verdrag van Istanbul heeft uiteindelijk rechtstreekse uitwerking. De wetsaanpassing is in die zin dus niet nodig. Ze is ten goede gebeurd, maar ze heeft vooral een symbolische betekenis, ook omdat we uit de verstrekte adviezen weten dat er zich vandaag in de praktijk in feite geen probleem stelt. Het is een mooi, zij het een veeleer symbolisch initiatief. Er liggen dus belangrijkere zaken op de plank waar we ook verandering in zouden kunnen brengen, dan iets wat goed bedoeld, maar louter symbolisch is. We zullen uiteraard niet tegenstemmen, maar zullen ons onthouden.

06.02 Claire Hugon (Ecolo-Groen): Madame la présidente, chers collègues, le groupe Écolo-Groen va soutenir avec beaucoup de conviction le texte proposé par les collègues du PS. Merci à Mme Zanchetta de l'avoir déposé.

En Belgique, il existe de nombreuses affaires dans lesquelles le recours à la médiation ou la conciliation est, à raison, encouragée et privilégiée pour ce qu'elle peut apporter de plus apaisé, pour la maîtrise supplémentaire qu'elle offre aux parties à la procédure ou encore pour son caractère probablement plus rapide et moins coûteux.

Néanmoins, il y a d'autres affaires pour lesquelles le recours aux modes dits "alternatifs" peut, au contraire, créer un contexte dans lequel les parties ne se trouvent pas à armes égales et qui piège la victime dans un rapport inégalitaire. Il s'agit alors, en réalité, non pas de résolutions de conflits en tant que telles mais de situations de domination, d'emprise ou de violence. Dans ces cas-là, la médiation risque justement de prolonger l'inégalité dans la relation et, partant, les violences infligées, au lieu de résoudre la situation.

En l'occurrence, la proposition de loi vise à interdire la médiation obligatoire ou, pour reprendre le nouveau titre, à garantir le consentement des victimes de violence préalablement à une médiation, une conciliation ou un renvoi devant une chambre de règlement amiable. Il s'agit d'un objectif auquel les écologistes souscrivent totalement, car il doit en effet mettre la Belgique en conformité avec ses engagements internationaux et ainsi assurer que les victimes de violence ne puissent pas se voir imposer une médiation si elles n'ont pas pu y consentir en toute liberté.

En effet, la Convention d'Istanbul – que Mme De Wit vient de mentionner – sur la prévention et la lutte contre la violence à l'égard des femmes et les violences domestiques prévoit, en son article 48, l'interdiction des modes alternatifs de résolution des conflits ou des condamnations obligatoires. Cet article impose bien aux parties de prendre les mesures législatives nécessaires pour que les modes alternatifs de résolution des conflits, dont la médiation et la conciliation, ne puissent pas être imposés aux victimes, et ce en raison de la présence très fréquente de ces rapports de domination et d'emprise d'un partenaire sur l'autre, notamment dans le cas de violences conjugales.

Dans ces situations, les parties ne sont en effet pas sur un pied d'égalité, et c'est ce que rappelle le Groupe d'experts sur la lutte contre la violence à l'égard des femmes et la violence domestique (GREVIO). Dans son premier rapport sur l'application par la Belgique de la Convention d'Istanbul, le GREVIO rappelle le contexte de domination qui est inhérent à ces violences et qui peut conduire une victime à ne pas se sentir capable de refuser la médiation ou de l'accepter par peur de représailles, autrement dit de répondre "oui" alors qu'en réalité, elle n'était pas dans les conditions pour consentir librement à cette médiation.

Le rapport alternatif de la convention d'Istanbul, préparé par la société civile, soulignait lui aussi que la médiation risque de reproduire les inégalités au sein du couple et de mettre en danger les femmes victimes de violences conjugales. Il rappelle également que les violences vont souvent perdurer, voire s'amplifier, après une séparation. Il faut donc avoir une vigilance particulière lors de ces moments-là aussi.

Ici, le champ d'intervention de la proposition de loi a été élargi pour englober plus de situations de violence que celles couvertes par la convention d'Istanbul, puisque sont concernées ici non seulement les femmes subissant des violences, mais également d'autres personnes qui se trouveraient aux prises avec des violences, des pressions, dans des rapports inégalitaires.

Je trouve qu'on voit se dessiner de vrais progrès dans la législation belge. Bien sûr, on peut pointer la réforme du code pénal sexuel et la formation obligatoire des magistrats et des médiateurs familiaux aux mécanismes et aux conséquences de la violence conjugale, qui est prévue par le plan d'action national de lutte contre les violences de genre, coordonné par la secrétaire d'État Mme Schlitz. Cela fait aussi partie des recommandations du GREVIO et de la société civile.

En inscrivant dans la loi de façon explicite que la médiation ne peut pas être imposée dans les situations où la relation est caractérisée par la pression ou la violence, ce texte apporte une pierre importante à l'édifice que nous tentons de construire vers plus d'égalité, vers une meilleure compréhension des violences structurelles contre les femmes, des dynamiques et des mécanismes d'emprise et de domination qu'elles mettent à l'œuvre.

Par cette meilleure compréhension, nous allons vers une meilleure prise en charge, vers une lutte plus efficace et, nous l'espérons, vers l'éradication de ces violences. Les écologistes, bien sûr, s'en félicitent. Je vous remercie.

06.03 Laurence Zanchetta (PS): Merci madame la présidente. Chers collègues, je suis évidemment très heureuse que notre Parlement discute aujourd'hui de cette proposition de loi, qui vise à mettre fin aux médiations et conciliations en cas de violences, si la victime n'y consent pas. Aussi incroyable que cela puisse paraître, un juge peut ordonner aujourd'hui une médiation, par exemple entre une femme et son ex-mari violent, pour régler un litige lié au divorce, et ce, même si la victime s'y oppose. Concrètement, cette proposition de loi implique que le juge a le devoir de vérifier le consentement de la victime en l'absence de l'auteur des violences, lorsqu'il suspecte que des violences existent entre les parties.

Pour beaucoup d'associations féministes et de praticiens dont nous avons recueilli l'avis en commission, imposer un tel processus obligatoire peut être source de nouvelles violences. *Avocats.be* a d'ailleurs précisé dans son avis rendu en commission que, dans la pratique, ce type de processus obligatoire pour régler un

conflict renforce les possibilités pour les auteurs de violences d'exercer encore leur domination sur la victime et augmente par conséquent le risque d'accord inéquitable.

Dans un processus comme la médiation, ou d'autres modes alternatifs de résolution de conflits, les parties sont amenées à trouver une solution ensemble. Or, dans un contexte de violences, la victime est bien souvent sous l'emprise de l'autre, de sorte qu'elle ne peut pas faire valoir ses intérêts et obtenir un accord équitable. On le sait, ce sont aujourd'hui les femmes qui sont le plus souvent victimes de violences. Il faut donc éviter que la médiation ou la conciliation soit un instrument qui cristallise les inégalités entre les femmes et les hommes.

Au-delà de cette question, il en va du principe même de la sécurité de la victime. Pour elle, affronter son agresseur peut être dévastateur et entraîner des conséquences psychologiques graves. C'est pour toutes ces raisons qu'il est nécessaire de ne pas imposer un mode alternatif de résolution de conflit et de l'indiquer expressément dans le Code judiciaire.

Toutefois, je tiens également à rappeler qu'il s'agit d'une mise en conformité de notre droit avec le droit international. Juridiquement, tout processus de médiation à la suite de violences est contraire à l'article 48 de la Convention d'Istanbul qui impose aux États de prendre "toutes les mesures nécessaires pour interdire les modes alternatifs de résolution des conflits obligatoires, y compris la médiation et la conciliation, en ce qui concerne toutes les formes de violence." Pour répondre entièrement à notre obligation internationale, notre proposition de loi se veut large. Elle comprend les violences physiques, sexuelles, psychologiques et économiques, ainsi que la menace d'y recourir.

Chers collègues, il s'agit d'une mesure essentielle dans la lutte contre la violence envers les femmes, car ce sont elles qui demeurent encore aujourd'hui majoritairement victimes des violences intrafamiliales ou conjugales. En leur permettant de s'opposer à la médiation, nous les protégeons du risque de nouvelles violences. C'est donc vraiment une avancée importante pour elles.

06.04 Katleen Bury (VB): Mevrouw de voorzitter, onze fractie vindt het een zeer goede zaak dat er tegemoetgekomen wordt aan het Verdrag van Istanbul en dat het Belgische recht in overeenstemming wordt gebracht met dit verdrag. In bepaalde gevallen van geweld moet bemiddeling niet mogelijk zijn. In de praktijk zien wij dat slachtoffers heel vaak onder druk worden gezet tijdens zo'n gedwongen bemiddeling. Het is voor de slachtoffers bijzonder belastend de herhaaldelijke confrontatie te moeten aangaan met hun agressor. Dit kan leiden tot nog grotere psychologische schade.

Bovendien zien wij een gebrek aan opleiding bij bemiddelaars om met dit soort zaken om te gaan. Geweldenaars hebben zeer vaak een manipulatief profiel. Dit wordt zelden tot nooit door de bemiddelaar doorprikt, met alle gevolgen van dien.

Tijdens de bespreking in commissie kwam een aantal pijnpunten aan bod.

Ten eerste is er de absolute uitsluiting van bemiddeling. Daarover werd veel gediscussieerd. Uit verschillende adviezen bleek dat het nog steeds nuttig kan zijn dat er toch bemiddeling zou kunnen plaatsvinden, dat die mogelijkheid dus behouden blijft, zelfs in geval van geweld. Het is cruciaal dat het belang van het slachtoffer daarin wordt afgewogen en dat het slachtoffer vrij kan beslissen, in afwezigheid van de andere partij welteverstaan. Het is belangrijk dat op dat moment alleen het slachtoffer kan beslissen of het aan de bemiddeling wenst deel te nemen. Ook werd een exhaustieve lijst van misdrijven geschrapd, omdat wij dan ruimer kunnen oordelen, wat ook belangrijk is. Aan die zaken is met amendementen tegemoetgekomen. Wij sluiten ons daar volledig bij aan.

Ten tweede, een punt dat werd besproken in de commissie maar waarop niet afdoende werd geantwoord, betreft de verwijzing naar ernstige aanwijzingen voor geweld tussen partijen. Er is dus geen definitief en in kracht van gewijsde gegaan vonnis meer nodig om die bemiddeling te verbieden. Er wordt eigenlijk een vergelijking gemaakt met het tijdelijke huisverbod, wat ook kan zonder definitieve veroordeling. Op het moment van de feiten wordt ingegrepen en de gewelddadige partner wordt met een tijdelijke maatregel uit het huis gehaald. Dat is een heel goede maatregel, waarbij het slachtoffer en de kinderen niet meer naar een vluchthuis moeten, maar gerust voor een korte periode thuis kunnen blijven.

Dat gaat over een tijdelijke maatregel. Hier hebben we het over een familierechter, dus burgerlijk recht, die ter zitting een definitieve uitspraak doet over ernstige aanwijzingen van intrafamiliaal geweld en geweld in de ruimere zin van het woord.

Ik vind het een heel nobele gedachte dat het Belgische rechtssysteem zo soepel kan handelen, maar ik ben ervan overtuigd dat dit in de praktijk aanleiding zal geven tot enorm veel tegenprocedures. Ik had het al over die extreem manipulatieve daders die zonder strafrechtelijk vonnis voor de voeten geworpen krijgen dat zij wel eens de dader zouden kunnen zijn van intrafamiliaal geweld. Dat zal leiden tot tegenprocedures, strafklachten tegen het slachtoffer, smaad, laster en eerroof, om dan natuurlijk te wijzen op *le criminel tient le civil en l'état*. En daar staat de familierechter dan.

Dit zal de rechtsgang bemoeilijken en extreem vertragen en het aantal procedures voor de verschillende rechtbanken alleen maar doen toenemen. We hebben al meermaals benadrukt dat het ons van cruciaal belang lijkt dat de strafrechters veel korter op de bal zouden spelen. Nu duurt het gemiddeld meer dan twee jaar om tot een uitspraak te komen. In geval van geweld en als er daarvoor ernstige aanwijzingen zijn, zoals processen-verbaal, medische attesten, getuigenissen en documenten, moet een dader echt via snelrecht kunnen worden veroordeeld.

Vervolgens kan er kortdaat gehandeld worden door de familierechtbanken, met uitsluiting van de bemiddeling, met de kinderen die in veiligheid worden gebracht. Ook hier is de informatie-uitwisseling belangrijk. Wij zien in de praktijk immers dat de familierechtbanken – ook al is het parket aanwezig wanneer er kinderen bij betrokken zijn – totaal niet op de hoogte zijn van de feiten die zich afspeelden bij het parket. Wij hebben er al meermaals op gehamerd en ik zeg het vanavond nog maar eens.

Een laatste punt werd tijdens de besprekingen aangebracht door het College van procureurs-generaal, over de rol van het openbaar ministerie. Het College wees erop dat het openbaar ministerie in de familierechtbanken een belangrijke rol speelt, maar dat het sinds de potpourriwet van 19 oktober 2015 enkel aanwezig is tijdens zittingen van de familierechtbank als er sprake is van minderjarige kinderen. In de andere gevallen is het dus enkel de familierechter die de inschatting moet maken van het geweld. Die is daar zelden toe in staat. Vele slachtoffers blijven dan ook in de kou staan. In de praktijk zien wij dat vele slachtoffers wachten tot de kinderen oud genoeg zijn, vaak meerderjarig, om bij de gewelddenaar te vertrekken.

Vandaar dat onze fractie ook op dit punt pleit voor een gedegen, goed gedragen snelrecht door strafrechters in geval van geweld. Wij zullen deze poging wel ondersteunen. Wij willen ze echt een kans geven, al twijfelt onze fractie of de slachtoffers er afdoende mee geholpen zullen zijn. Wij vrezen dat de zaken nodeloos complex zullen worden en dat de daders nog veel meer speelveld zullen krijgen om hun slachtoffers verder te terroriseren. Laat dat nu net zijn wat wij wilden aanpakken.

06.05 Greet Daems (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, collega's, een verplichte bemiddelingsprocedure voor slachtoffers van huiselijk geweld gaat in tegen de verdragsrechtelijke verplichtingen van België en is daarnaast ook uiterst destructief voor de slachtoffers zelf. Daarom steunen wij voorliggend wetsvoorstel dat slachtoffers ontslaat van de verplichting om deel te nemen aan zulke bemiddelingsprocedures.

Het wetsvoorstel is een antwoord op de verplichtingen van ons land in het kader van het Verdrag van Istanbul. Het Verdrag van Istanbul zelf stelt heel duidelijk dat de strijd tegen gendergerelateerd geweld alleen effectief kan zijn als staten een alomvattend en gecoördineerd beleid uitvoeren. België is daar nog lang niet.

Om een einde te maken aan gendergerelateerd geweld, waaronder ook huiselijk geweld, spreekt het voor zich dat we ook een einde maken aan de mogelijkheid dat daders hun slachtoffers blijven domineren, ook na de feiten. Wanneer een vrouw weggaat bij haar partner, nadat zij slachtoffer werd van huiselijk geweld, gebeurt het nog te vaak dat het geweld gewoon doorgaat. Zo werd een vrouw begin september nog vermoord door haar ex-partner nadat zij klacht had ingediend bij de politie. België heeft dus nog een hele weg af te leggen.

Ondertussen staat de teller op achttien feminicides; het afgelopen jaar werden al achttien vrouwen vermoord. Dat zijn er achttien te veel. Er gebeuren in België gemiddeld negen verkrachtingen per dag. Zeker een op de vijf vrouwen en een op de zeven mannen ervaart partnergeweld. Die cijfers zijn hallucinant.

Tal van onderzoeken zien een link tussen iemands inkomen en het risico om slachtoffer te worden van huiselijk

geweld. Door de daling van de koopkracht en de besparingen van de vivaldiregering, voornamelijk op de kap van vrouwen, wordt het risico van huiselijk geweld groter.

Ook dat vormt een onderdeel van de strijd tegen gendergerelateerd geweld. Die strijd is nog lang niet gestreden, niet in het Parlement, niet op straat, niet in de rechtbank en ook niet bij de politie. Die strijd verdient een totaalaanpak. Het kan dus niet dat 57 % van de klachten over huiselijk en seksueel geweld wordt geseponneerd en dat slechts 6 % van de slachtoffers klacht wil indienen. Het kan ook niet dat slachtoffers op heel de weg naar gerechtigheid het risico lopen om na hun klacht opnieuw slachtoffer te worden door de politie, de rechtbank of hun omgeving, omdat zij niet au sérieux worden genomen of het zouden hebben uitgelokt. Het kan ook niet dat er nog steeds te weinig stappen zijn ondernomen op het vlak van preventie.

Afgelopen week berichtten de kranten over drie verschillende gevallen van seksueel geweld: de professor aan de KU Leuven die jarenlang zijn gang kon gaan, een man die vijf jaar cel kreeg voor verkrachting en studenten aan de VUB die het blijkbaar normaal vinden om hun schachten tijdens de doop te dwingen tot seksuele handelingen.

De aanpak van seksueel en huiselijk geweld begint eerst en vooral bij preventie. Het feit dat het nog zo vaak voorkomt, toont nog maar eens aan hoe structureel het probleem is. Als jonge studenten het aanvaardbaar vinden om anderen te verplichten tot seksuele handelingen, dan is dat een structureel probleem.

Daarnaast moeten slachtoffers kunnen rekenen op de nodige begeleiding en moeten daders worden opgevolgd. Wat dat betreft, schiet het beleid volkomen te kort. Ik roep alvast op om deel te nemen aan de betoging voor de internationale dag tegen geweld op vrouwen, op 27 november. De strijd voor vrouwenrechten en tegen gendergerelateerd geweld wordt voornamelijk op straat gevoerd en het is aan het Parlement en de regering om te luisteren en eindelijk actie te ondernemen.

Elk slachtoffer van huiselijk en seksueel geweld is er een te veel.

06.06 Sophie Rohonyi (DéFI): Madame la présidente, je tiens, tout d'abord, à remercier les collègues, en particulier Mme Zanchetta, qui ont déposé cette proposition de loi qui va permettre de mieux tenir compte de la situation des victimes de violences intrafamiliales, particulièrement les femmes, de leur spécificité et souvent de l'emprise que les auteurs de ces violences exercent sur elles.

Aujourd'hui, l'engorgement de nos cours et tribunaux contraint notre justice à promouvoir les modes alternatifs de règlement des conflits, en ce compris la médiation, modes alternatifs que mon parti a toujours encouragés non seulement pour aboutir à une solution dans un délai raisonnable, mais aussi pour que cette solution soit plus apaisée et équitable.

Toutefois, cette voie ne convient pas à toutes les situations. Comme je l'ai dit, les violences conjugales et intrafamiliales, qui se fondent sur des rapports de force souvent déséquilibrés, des rapports de domination et d'emprise, ne peuvent être résolues par la voie d'une médiation. Au contraire, dans ces cas, la médiation peut être contre-productive et ainsi aggraver les violences subies par la victime.

De nombreux témoignages font état de violences et de pressions que l'une des parties fait subir à l'autre durant la médiation, ce qui contraint la partie la plus faible à accepter un accord qui a toutes les apparences d'un accord à l'amiable, mais qui, en fait, n'en a que le nom puisque cet accord ne lui convient pas ou parce qu'elle en ressort clairement désavantagée.

Dans ces situations, ce sont très majoritairement les femmes qui en pâtissent. Je tiens ici à reprendre un témoignage cité dans le magazine *Axelle*. Il s'agit d'une femme victime de violences psychologiques et économiques qui s'est vue, contre son gré, enlue dans un processus de médiation extrêmement violent et au terme duquel elle a fini par céder. Voici un court extrait de son témoignage:

"Aujourd'hui, cela fait deux ans et demi que mon divorce a été prononcé. Or, je ne peux organiser ni ma vie, ni celle de mes enfants. La médiation, c'est l'usure, et j'ai eu pour stratégie de céder. J'ai l'impression qu'on me poussait à abandonner mes droits. Cela a eu des conséquences sur ma santé. Cela m'a épuisée et stressée. C'est un coût aussi. J'en suis facilement à plusieurs milliers d'euros et je me suis finalement prise à regretter d'avoir divorcé parce que c'est trop difficile."

Voici ce que la médiation a fait subir à cette femme et ce qu'elle fait encore subir à d'autres aujourd'hui qui sont ainsi doublement victimes: victimes des violences mais ensuite victimes d'une procédure qui ne répond nullement à leur besoin vital d'être libérées de leurs bourreaux et de pouvoir ainsi se reconstruire.

C'est précisément pour cette raison que, comme l'a très justement rappelé ma collègue Hugon, l'article 48.1 de la Convention d'Istanbul proscrit purement et simplement le recours à des modes alternatifs de résolution des conflits obligatoire, y compris la médiation ou encore la conciliation en cas de violences. Or, qu'il s'agisse de cette jeune femme témoignant dans ce magazine ou d'autres victimes, la médiation peut encore aujourd'hui être imposée sur la base de la loi du 18 juin 2018 en ce qu'elle permet aux juges d'imposer la médiation à l'une des parties, si le juge l'estime nécessaire.

Certes, dans la plupart des cas, les victimes ne se voient pas explicitement imposer la médiation, sauf qu'il arrive encore aujourd'hui que des pressions exercées au sein même du système judiciaire amènent les victimes à devoir entrer dans une médiation avec leur conjoint violent. C'est la raison pour laquelle mon groupe rejoignait l'objectif initial de cette proposition de loi qui était d'exclure purement et simplement la médiation obligatoire en cas de violences intrafamiliales. Au fil de nos débats cependant, ce texte a évolué dans le bon sens tout d'abord puisque l'on vise désormais non seulement la médiation mais aussi la conciliation, mais également parce que la liste exhaustive d'infractions du début a été supprimée afin de prendre en compte tout type de violences. Ce texte a aussi évolué dans un moins bon sens puisque la possibilité de recourir à la médiation n'est plus exclue en cas de violences mais simplement balisée.

Pour les plus optimistes, il s'agit malgré tout d'une avancée. Pour les moins optimistes, il s'agit plutôt d'une occasion manquée. Ce ne seront finalement que le temps et la pratique qui nous diront si cette loi garantira effectivement le consentement libre et éclairé des victimes, et donc quel camp choisir, entre celui des plus optimistes et celui des moins optimistes.

En conclusion, DÉFI soutiendra cette proposition de loi, tout en restant extrêmement vigilant au fait que les victimes de violences qui accepteront malgré tout de recourir à un mode alternatif de règlement de conflits ne se retrouvent pas lésées.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraag nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(1742/6)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1742/6)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi visant à garantir le consentement des victimes de violence préalablement à une médiation, une conciliation ou un renvoi devant une chambre de règlement amiable".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel teneinde te waarborgen dat de slachtoffers van geweld vooraf hebben ingestemd met een bemiddeling, een verzoening of een verwijzing naar een kamer voor minnelijke schikking".

La proposition de loi compte 7 articles.
Het wetsvoorstel telt 7 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

*Les articles 1 à 7 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 7 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

07 **Projet de loi modifiant la loi du 15 mai 2014 relative aux droits et obligations des voyageurs ferroviaires (2728/1-7)**

07 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 mei 2014 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer (2728/1-7)**

Discussion générale Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De rapporteurs, mevrouw Verhaert, de heer Vandenput en de heer Van den Bergh, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

07.01 **Nicolas Parent** (Ecolo-Groen): Madame la présidente, chers collègues, rassurez-vous, vu l'heure, je ne serai pas très long, d'autant que ce texte qui porte sur un projet de loi modifiant la loi du 15 mai 2014 relative aux droits et aux obligations des voyageurs ferroviaires est en fait essentiellement une transposition du règlement européen des droits et obligations des passagers. Il a été voté à l'unanimité en commission parce qu'il coule dans un texte de loi des principes pour préserver les droits des voyageurs, tant les PMR, les cyclistes que le voyageur lambda qui peut souffrir d'un retard ou de problèmes de communication sur les quais.

Ce sont évidemment des principes extrêmement importants mais il y a un plus, c'est que la Belgique ne s'est pas contentée de transposer ce règlement. Elle va plus loin. C'est pourquoi je voulais souligner brièvement cette avancée. La loi belge qui va être votée stipule que, d'ici 2025, huit places vélo seront systématiquement et obligatoirement intégrées à chaque nouveau train. Cette obligation va plus loin que le règlement européen qui prévoit quatre places. Par ailleurs, il sera prévu systématiquement quatre places dans les trains rénovés. Il s'agit là d'un seuil minimum. On pourra donc aller plus loin. La SNCB va d'ailleurs plus loin avec certains nouveaux matériels, par exemple les voitures M7 à double étage qui peuvent déjà accueillir plus de vingt vélos ou les voitures transformées entre autres vers le Luxembourg et Eupen où des sièges ont été démontés pour offrir huit places vélo supplémentaires.

À cela s'ajoutent différentes balises par rapport aux personnes à mobilité réduite qui prennent les transports en commun, avec notamment des nouvelles obligations pour les sociétés de transport en matière de formation du personnel et par rapport aux procédures d'achat.

Ce projet de loi va tout simplement permettre de garantir un rail plus accessible et donc plus attractif pour toutes et tous. Je me réjouis de l'adoption de ce texte sur l'accessibilité du rail en commission et d'ici quelques minutes en séance plénière, après un débat passionnant sur l'énergie. Je vous remercie.

07.02 **Emmanuel Burton** (MR): Madame la présidente, le MR se réjouit également du futur vote de ce projet de loi, notamment en raison des avancées suivantes.

Il propose tout d'abord une plus grande sécurité juridique dans les procédures de traitement des plaintes. Ensuite, il impose l'obligation d'offrir des conditions contractuelles et des tarifs non discriminatoires et de veiller aussi à ce que les trains soient équipés d'emplacements pour les bicyclettes - M. Parent en a parlé à l'instant. De même, les entreprises ferroviaires et les gestionnaires de gare devront former le personnel à la réalité du handicap.

Les quatre objectifs du projet visent, selon nous, à se conformer à un règlement européen - ce qui est très important -, à renforcer les droits des voyageurs à propos des tarifs et du traitement des plaintes éventuelles, à assurer le renforcement de l'intermodalité en garantissant des places dans les trains pour les bicyclettes et,

enfin, à rendre prioritaires des actions en faveur des personnes en situation de handicap pour un meilleur service.

Nous voterons donc pleinement en faveur de ce projet. Je vous remercie de votre attention.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2728/7)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2728/7)**

Le projet de loi compte 10 articles.
Het wetsontwerp telt 10 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 10 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 10 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

08 Proposition de loi portant des mesures de soutien temporaires suite à la crise de l'énergie (2915/1-17)

- Proposition de loi modifiant le Code judiciaire en vue d'indexer anticipativement, à titre de mesure temporaire en faveur du pouvoir d'achat, pour l'année 2022, les seuils d'insaisissabilité des biens fixés par le Code judiciaire (2900/1-2)

- Proposition de loi visant à augmenter temporairement les seuils d'insaisissabilité visés à l'article 1409 du Code judiciaire (2901/1-2)

08 Wetsvoorstel houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de energiecrisis (2915/1-17)

- Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de bij dat Wetboek bepaalde drempels voor de inbeslagneming van goederen vervroegd te indexeren voor 2022, als tijdelijke maatregel ter ondersteuning van de koopkracht (2900/1-2)

- Wetsvoorstel tot tijdelijke verhoging van de in artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde inbeslagnemingsdrempels (2901/1-2)

Propositions déposées par:

Voorstellen ingediend door:

- 2915: Maggie De Block, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf, Gilles Vanden Burre, Servais Verherstraeten, Melissa Depraetere, Wouter De Vriendt

- 2900: Khalil Aouasti, Melissa Depraetere, Laurence Zanchetta, Ahmed Laaouej

- 2901: Melissa Depraetere.

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

08.01 Thierry Warmoes, rapporteur: Madame la présidente, cette proposition de loi a fait l'objet de discussions dans cinq commissions, à savoir Énergie, Économie, Affaires sociales, Finances et Justice.

Alleen in de commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat werd door de heer Wollants een tweede lezing gevraagd. Voor de bespreking in de andere commissies verwijzen de rapporteurs van deze commissies naar het verslag in eerste lezing.

De commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat is gevat door de artikelen 34 tot 56 en 62 van dit wetsvoorstel. De tweede lezing in de commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat vond gisteren plaats. Tijdens die vergadering hebben de heer Wollants, mevrouw Buyst, de heer Van Lommel, mevrouw Depraetere en ikzelf het woord genomen, naast de minister van Energie. Bij het verzoek om een tweede lezing werd ook gevraagd naar een wetgevingstechnische nota door de dienst Juridische Zaken van de Kamer, die daarvoor ook uitdrukkelijk bedankt werd. Die nota gaf aanleiding tot enige discussie in de commissie. Verder werden in de commissie reeds enkele in eerste lezing aangehaalde argumenten opnieuw besproken. Daarvoor verwijs ik naar het verslag van de eerste lezing. Met name werd dieper ingegaan op de situatie van de mensen die zich verwarmen met een warmtepomp, accumulatieverwarming of propaan, waarvoor nu nog geen steunmaatregelen bestaan.

Om gevolg te geven aan de opmerkingen van de dienst Juridische Zaken diende mevrouw Buyst namens de meerderheid de amendementen 5 tot en met 14 in. Deze werden eenparig aangenomen. Verder diende de heer Wollants de amendementen 15 tot en met 19 in, met als doel te verzekeren dat de automatische toekenning van de federale elektriciteitspremie en gaspremie automatisch verrekend wordt in de maand november. Deze amendementen werden verworpen met 9 stemmen tegen 6. Vervolgens werden de artikelen 37 tot en met 39, alsook de artikelen 45 en 46 aangenomen met 12 stemmen en 3 onthoudingen, namelijk die van de N-VA-fractie. De artikelen 40 en 47 werden aangenomen met 14 stemmen tegen 1, namens de PVDA. De overige artikelen werden eenparig aangenomen. Het geheel van de artikelen besproken in de commissie werd aangenomen met 12 stemmen voor en 3 onthoudingen van de N-VA-fractie.

08.02 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, dadelijk zal collega Wollants een aantal inhoudelijke opmerkingen maken. Ik sta even stil bij de procedure en de making-of van dit wetsvoorstel.

Ten eerste, het is een bekende greep uit de bekende trukendoos dat hier een wetsvoorstel wordt ingediend. Het werd ooit wel beter verstopt. Men gebruikt deze techniek om de Raad van State te ontwijken en dan worden voor werk dat op kabinetten werd gepresteerd wel eens handtekeningen verzameld van Kamerleden. Niet de minste trouwens, zeer geachte Kamerleden collega-fractievoorzitters.

Bij de behandeling heeft men wel wat te gemakkelijk de show laten vallen. Als ik goed ben ingelicht, waren er toch wel wat speciale omstandigheden. In de commissie voor Justitie werden de vragen beantwoord door minister Van Quickenborne. De indieners hadden blijkbaar onvoldoende hun les geleerd om op de vragen te antwoorden. In de commissie voor Economie heeft minister Dermagne zelfs de toelichting gegeven. Ik herhaal dat het om een wetsvoorstel gaat. In de commissie voor Financiën heeft de heer Verherstraeten bij de toelichting meteen het woord gevraagd. Hij heeft op onze bereidwilligheid gerekend toen hij vroeg of de minister de toelichting mocht geven. Ik heb toen mijn vertrouwen uitgesproken in de eloquentie van de heer Verherstraeten en dat is hem ook gelukt, weliswaar nadat een kabinetsmedewerker het papiertje van de minister tot bij hem had gebracht. Ook in de commissie voor Sociale Zaken was het de minister en mevrouw Van der Straeten heeft dat gedaan in de commissie voor Energie, want dit was natuurlijk geen wetsvoorstel maar een wetsontwerp. Het was gemaakt, in elkaar gestoken, op de kabinetten.

Ik wil daar slechts gereserveerd kritiek op uitbrengen, want dat is een gebruik dat wel meer wordt gebezigd, maar dan valt het tegen die achtergrond wel op dat er hier geen minister is – we zien wel een minister, maar geen betrokken minister uit de lange reeks – die we hier zouden kunnen ontvangen om het werk te doen dat bij een wetsontwerp hoort, want dat is het. Dat is eigenlijk nog een beetje folklore, al wil ik de afwezigheid van de ministers hier wel betreuen.

Wat minder folklore is en ernstiger, is dat er haast en spoed is gezet, maar niet echt, want als ik mij niet vergis zijn er toch twee of drie weken verlopen tussen het ogenblik waarop hier de urgentie is verleend en het ogenblik waarop de bespreking in de commissies heeft plaatsgevonden. Daar is dus belangrijke tijd verloren. Het is

merkwaardig dat men eerst tijd wil winnen door geen Raad van State te raadplegen en dat men daarna plots een paar weken de tijd neemt om de behandeling in gang te zetten, hoewel het urgent is verklaard.

Toen wij ons de vraag hebben gesteld of dit allemaal wel robuust is, ongeacht de inhoud en de bedoeling van het voorstel, hebben wij bij monde van de heer Wollants in de commissie voor Energie de euvele moed gehad om een tweede lezing te vragen.

Die tweede lezing werd gepercipieerd en publiek afgedaan als een verdragingsmanoeuvre, een obstructietechniek, waarbij zelfs de indruk werd gewekt dat het een poging was om cruciale vertraging teweeg te brengen in de behandeling van dit wetsvoorstel. Het feit dat het vandaag in dit Parlement op tafel ligt, bewijst dat het initieel al een onterecht verwijt was, maar de technisch-juridische nota van de Kamerdiensten, waarvoor ik hen zeer dank, heeft niet minder dan vijf bladzijden mankementen gevonden in de tekst zoals die in dit Parlement was ingediend.

Indien wij in eerste lezing waren overgegaan tot verwijzing na stemming naar de plenaire zitting, dan hadden we een juridisch gedrocht goedgekeurd, met alle eventuele gevolgen en rechtsonzekerheid bij de uitvoering van dien. Ik begrijp dat er technieken worden gebruikt om een kleine omweg of een binnenweg te nemen. Die hebben wij in het verleden ook wel eens gebruikt. Ik wil echter iedereen toch vragen om ervoor te zorgen dat wij, eventueel Kamerbreed, los van de inhoudelijke discussie, toch documenten zouden goedkeuren die juridisch robuust zijn. Daarvoor dient die tweede lezing.

Ik wil hulde brengen aan de heer Wollants omdat hij die tweede lezing heeft gevraagd. Dat heeft het algemeen belang gediend. Ik betreur dat hij daarop is aangesproken en dat er publiek een poging is ondernomen om hem aan de schandpaal te nagelen als zijnde iemand die een goede maatregel wilde vertragen, zelfs tot het punt waarna de goedkeuring van het wetsvoorstel in de plenaire te laat zou plaatsvinden.

Collega's, laat het een les zijn. Los van de vraag of iemand voor- of tegenstemt, is het niet de eerste keer – het is veelvuldig gebeurd – dat tussen een eerste lezing en een tweede lezing die werd gevraagd, dikwijls met protest van de meerderheid, fundamentele verbeteringen werden aangebracht. Laat iedereen de bescheidenheid hebben om niet te denken dat het werk dat hier in eerste lezing, zelfs na grondig commissiewerk, wordt voorgelegd, geen fouten meer bevat.

Ik ben blij dat wij die mogelijkheid van een tweede lezing hebben gehad. Het gaat hier immers niet om oppositiepraat. Een en ander heeft aanleiding gegeven tot een hele reeks amenderingen in de commissie. Dus ook de meerderheid heeft erkend dat de tekst technisch gesproken meerdere verbeteringen nodig had.

Collega's, doe dat niet meer. Zorg ervoor dat de zaken tijdig naar de commissie worden gebracht en dat wij de nodige tijd hebben, zonder dat daardoor risico's van een laattijdige afhandeling zouden ontstaan. Zorg er ook voor dat het eerste werk zo degelijk mogelijk is. Geef echter de mensen die technisch over de tekst gaan ook de kans om dat werk te doen, zoals nu is gebeurd.

Mevrouw de voorzitter, zoals ik al aangaf zal de heer Wollants ingaan op het inhoudelijke onderdeel van voorliggend wetsvoorstel.

08.03 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Madame la présidente, certains des éléments évoqués par M. De Roover sont exacts, par exemple ceux qui concernent certaines techniques ou la présentation de nos travaux en commission. De même, M. De Roover a lui-même reconnu que certaines choses avaient été faites par le passé, à l'époque à laquelle son parti était dans la majorité.

Il y a quand même un élément qui manque dans ce contexte. Oui, il y avait urgence, il fallait voter l'ensemble de ces dispositions, parce que derrière, ce sont des citoyens et des citoyennes, des gens en difficulté, des indépendants, des petites entreprises, autrement dit toute une série de personnes au sein de la société qui sont en grande difficulté et qui, effectivement, ont besoin d'urgence d'une aide ou de la prolongation de certaines aides. En effet, il s'agit principalement de dispositifs de prolongation d'aides dans le temps et d'augmentation de montants.

C'est aussi la raison pour laquelle nous avons fait cela. Cela donne l'impression, chers collègues, que c'est de la technique politicienne, parce que nous étions mal préparés, mais non, il y a une raison là-dedans. Des gens

sont en souffrance, des indépendants, des travailleurs et des travailleuses et ont besoin de ces aides, même si, une fois de plus, ces aides ne seront, pour certaines catégories de personnes, pas suffisantes pour leur permettre de garder la tête hors de l'eau dans cette période extrêmement compliquée vu les prix de l'énergie.

Je pense donc que cette urgence était tout à fait justifiée. Je me réjouis que nous ayons pu agir rapidement et que nous puissions aujourd'hui, en plénière, voter ce texte, après avoir eu un rapport oral et une seconde lecture. Certes, vous avez raison, la seconde lecture présente souvent de l'intérêt et peut apporter des choses. En l'occurrence, elle a changé certains points de terminologie, mais n'oublions pas le contexte dans lequel nous nous trouvons, n'oublions pas les urgences, car derrière, il y a des hommes et des femmes, des personnes qui travaillent et qui doivent passer le cap de la crise énergétique que nous vivons aujourd'hui.

Je ne vais pas entrer dans le détail de toutes les mesures qui ont été prises, mais je me réjouis que nous ayons pu agir vite, même s'il y aura encore des personnes en difficulté. Ces mesures ne sont pas la panacée, mais elles nous permettent de renforcer le bouclier de protection pour les citoyens et les indépendants de ce pays. Pour cette raison, nous soutiendrons pleinement toutes les dispositions figurant dans ces différents chapitres.

08.04 Reccino Van Lommel (VB): Collega's, het gaat hier over een bijzonder technisch wetsvoorstel, dat in diverse commissies werd besproken. Het moest bovendien snel gaan. Dat de maatregelen niet in een wetsontwerp werden gegoten, was natuurlijk om een advies van de Raad van State te vermijden. Men had trouwens ook beter het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit gevraagd, gelet op de opmerkingen over onder andere data.

We begrijpen dat het over dringende en noodzakelijke maatregelen gaat, maar staat u mij toe te zeggen dat de energiecrisis intussen al bijna een jaar duurt en dat zowel collega's van de meerderheid als van de oppositie de regering hier bijna wekelijks om dringende maatregelen vroegen om de energiefactuur te verlichten. Als de regering sneller had ingegrepen, dan zou die manier van werken niet nodig zijn geweest en dan zou er geen tekst door het Parlement hoeven te zijn gejaagd. Het waren wel degelijk de kabinetten die de pen vasthielden bij het opstellen van het wetsvoorstel door de parlementsleden, ten bewijze daarvan de aanwezigheid van de bevoegde ministers in de diverse commissies.

Collega's, ik herinner me nog het debat over de State of the Union van vorig jaar, toen de coronacrisis stilaan achter ons kwam te liggen en de economie weer op gang kwam, waardoor de vraag naar energie steeg en daarmee ook de energieprijzen. In februari van dit jaar brak dan de betreurenswaardige oorlog in Oekraïne uit, die ervoor zorgde dat de energieprijzen stevig verder omhoog schoten. Daardoor zijn we verzeild in een ongeziene energiecrisis, die de vooravond inluidt van een economische crisis die veel groter zal zijn dan men zich durft in te beelden. In denk trouwens dat de economische crisis al bezig is, want de economische groei bedroeg dit jaar 2,4 %, terwijl de inflatie nu al op 11 % piekt.

Energie is duur en vuurt vooral onze inflatie aan. De automatische loonindexering is dan een bijzonder belangrijk middel om de koopkracht van onze mensen te beschermen. Die is noodzakelijk. Daaraan mag ook niet geraakt worden, voor alle duidelijkheid. Ze beschermt evenwel niet het spaargeld. Bovendien is een dergelijke situatie maar tijdelijk houdbaar. Immers, door inflatie dreigen de prijzen nog meer de hoogte in te worden gejaagd. Wij moeten er vooral over waken om niet de fouten te maken van de jaren '70. Er zijn derhalve zo snel mogelijk doortastende maatregelen nodig om de koopkracht te vrijwaren en tegelijk de inflatie af te remmen.

Dat kunnen wij onder meer doen door de energieprijzen in te perken. Tijdelijke maatregelen zoals er worden voorgesteld zijn nodig, maar het mogen nooit pleisters op een houten been zijn. Er zijn doortastende en structurele maatregelen nodig, maatregelen die de energieprijzen op de factuur effectief doen dalen. Dat zorgt er trouwens ook voor dat de prijzen in de inflatiekorf zullen dalen en voorkomt dat we worden geconfronteerd met nog hogere inflatie. Men kan tijdelijke maatregelen vergelijken met een pilletje tegen de hoofdpijn, maar daarmee pakt men de oorzaak niet aan.

Collega's, op het moment wordt een aantal bedrijven bijzonder rijk. Bovendien proberen de VS garen te spinnen uit de oorlog door zich te verzekeren van gasleveringen aan Europa in de toekomst.

Wij kunnen hoe dan ook niet blijven wachten op een Europees gasprijsp plafond, des te meer omdat week na

week onderhandelen nog steeds geen witte rook uit de schouw oplevert en een mogelijk akkoord alweer met een maand is uitgesteld. Het valt bovendien af te wachten of de energiebevoorrading wel gegarandeerd is. Intussen zijn tijdelijke maatregelen zoals wordt voorgesteld wel nodig, maar ze brengen niets structureel bij.

Collega's, de overwinstbelasting is minstens even belangrijk, maar ze mag niet dienen om de energiemaatregelen in het wetsvoorstel te financieren; de opbrengt ervan moet integraal ten goede komen aan de gezinnen en de ondernemers, om hun veel te hoge facturen te betalen.

Zolang dat allemaal niet deftig geregeld is, blijft het bij tijdelijke maatregelen die veel geld kosten. Onder het motto dat iets beter is dan niets, moeten wij vanzelfsprekend onderhavig voorstel steunen.

Sta me toe iets dieper in te gaan op de specifieke maatregelen die besproken werden in de commissie voor Economie en de commissie voor Energie.

In de commissie voor Economie was opnieuw de stookoliecheque aan de orde, terwijl we een aanpassing van de wet al in juni hadden besproken. Dat moet gezien worden in het licht van de energiedeals sinds oktober 2021. In vergelijking met een jaar geleden is de stookolieprijs nagenoeg verdubbeld en is de gasprijs 7 tot 10 keer zo hoog gegaan, afhankelijk van de TTF-index, die dagelijks schommelt. We zien heel duidelijk dat wie op aardgas verwarmt het zwaarst getroffen is. De stookoliecheque van 225 euro, die afgelopen zomer in een wet werd gegoten, kwam er op hetzelfde moment dat de tijdelijke btw-verlaging op gas een besparing van 90 euro bedroeg voor wie met gas verwarmt. Ik blijf erbij dat een en ander communautair geïnspireerd was, aangezien er in Vlaanderen vooral met aardgas wordt verwarmd en in Wallonië meer met stookolie. Met de verlenging van de maatregel en een kleine verhoging van 75 euro, is er eindelijk meer aandacht voor de gasverbruiker, die veel harder wordt getroffen. Dat werd tijd.

Wie huisbrandolie of propaan in bulk laat leveren komt in aanmerking voor een stookoliecheque. De wet van 26 juni, die de eerste stookoliecheque regelde, hield geen rekening met andere brandstoffen die men in bulk kan laten aanleveren. Ik denk daarbij aan petroleum type C, waarover trouwens helemaal niets is opgenomen in de wettekst. Wij vinden het belangrijk dat iedereen die het moeilijk heeft om zijn energiefactuur te betalen, wordt geholpen. Daarom moeten we het toepassingsgebied zo breed mogelijk zien en hebben wij vandaag vijf amendementen ingediend om ook die brandstof toe te voegen.

Ik kom tot het onderdeel dat in de commissie voor Energie werd besproken, de laatste energiemaatregel die door de regering werd beslist, een tegemoetkoming van 61 euro voor wie enkel elektriciteit verbruikt en 196 euro voor wie elektriciteit en gas verbruikt, en dat gedurende twee maanden. Daarover gaat het wetsvoorstel. Een regeling voor de drie daaropvolgende maanden moet later volgen.

Ik ben toch blij, collega's, dat er eindelijk wel aandacht is geschonken aan de bewoners van appartementsgebouwen, onderwerp van maandenlang debat in het Parlement.

Artikel 38, § 2, kent de elektriciteitspremie toe aan iedereen, ongeacht of er elektriciteit werd geleverd of niet. Dat vind ik toch wel vreemd. Ik zou verwachten dat wie effectief elektriciteit verbruikt kan genieten van de maatregel, maar dat wie geen verbruik laat noteren er niet van kan genieten. Dat lijkt mij toch de evidentie zelve. Welnu, mijn mailbox puilt de jongste tijd uit van berichten van bezorgde burgers die elektrisch verwarmen met accumulatiekachels, vaak in oudere woningen – accumulatiekachels zijn iets uit het verleden – , en die ook minder kapitaalkrchtig zijn. Zij worden, net zoals wie zijn of haar huis verwarmt met warmtepompen, uitgesloten van de maatregel.

Ik vond de houding van minister Van der Straeten in de commissievergadering toch verbazingwekkend. Zij had geen antwoord op de bezorgdheid van wie elektrisch verwarmt, waaraan verschillende partijen uiting gaven. Maar liefs 170.000 gezinnen maken gebruik van een warmtepomp. Zij worden in de steek gelaten en zullen dat ook zo voelen. Zij zullen enkel een beroep kunnen doen op de premie van 61 euro. Dat staat haaks op de ambitie van de regering om warmtepompen en renovaties te promoten.

Eerst moesten de mensen verwarmen met stookolie, want stookolie was heel goed. Later was stookolie slecht en moest iedereen verwarmen met aardgas. Nu is aardgas slecht. Nu moet iedereen verwarmen met een warmtepomp. Zo is het altijd wel iets nieuws. Maar wie uiteindelijk de investering doet en braafjes volgt, wordt gestraft. Die 170.000 mensen voelen zich nu bekocht, collega's, en het is terecht dat zij zich bekocht voelen.

Immers, een modaal gezin in een woning met een warmtepomp, zelfs een redelijk recent exemplaar, verbruikt al snel 10.000 tot 12.000 kilowattuur per jaar.

De verbruikskosten van de warmtepomp zijn hoger dan de kosten voor het gas, ook al ligt de gasprijs nu zo hoog. De kilowattuurprijs voor gas zit momenteel op 0,25 euro, de kilowattuurprijs voor elektriciteit bedraagt momenteel 0,75 tot 0,80 euro, afhankelijk van het contract. De warmtepomp moet dan toch al een bijzonder hoge COP-waarde hebben om rendabel te zijn. Met andere woorden, niet dus. De mensen die nu moeite hebben om hun investering terugverdiend te krijgen, worden in de steek gelaten. De vivaldiregering noemt zich altijd graag een inclusieve regering, maar blijkbaar geldt dat niet voor iedereen.

Ergens kan ik begrip opbrengen voor het feit dat het niet zo eenvoudig is om warmtepompen op te nemen in een wet, omdat men geen EAN-nummer heeft, waaraan een tegemoetkoming kan worden gekoppeld. Ik had van de minister dan wel verwacht dat er voor de eerste drie maanden van 2023, waarin de meerderheidspartijen ook een premie beloofd hebben, een engagement wordt genomen om dat op zijn minst mogelijk te maken. Ik stel dus voor dat de twee nu komende maanden worden gebruikt om ook voor eigenaars van een warmtepomp het een en ander te doen. Ook op die vraag kwam echter geen enkel antwoord van de minister.

Dat zou, heel eerlijk, reden zijn om het wetsvoorstel niet goed te keuren. Maar, zoals gezegd, beter iets dan niets, en om die reden zullen wij het voorstel toch goedkeuren. Veel gezinnen hebben het tegenwoordig namelijk moeilijk om hun energiefactuur te betalen.

Ik kan dus alleen maar hopen dat niet alleen de minister, die tijdens de besprekingen ontwijkend heeft gereageerd, maar ook de indieners van het wetsvoorstel en bij uitbreiding de hele regering, in de komende maanden op zijn minst een regeling zullen uitwerken voor de drie daaropvolgende maanden in 2023, en zelfs voor nadien indien de toepassingsperiode van de maatregelen eventueel wordt verlengd. De gezinnen met een warmtepomp hebben daar immers minstens evenveel recht op.

08.05 Benoît Piedboeuf (MR): Madame la présidente, je vous remercie. (...)

Je sais que M. Van Hees va dire que ce n'est pas assez. C'est vrai mais c'est déjà une aide qui a été décidée et, par ailleurs, on a porté à 300 euros l'aide pour le mazout et le propane en vrac qui permettent le chauffage de nombreux ménages. Il y a certainement 20 % de la population qui se chauffe au mazout. Ces mesures en faveur des ménages compensent partiellement évidemment les surcoûts et il va falloir continuer à trouver des solutions,

Dans ce cadre-là, en tout cas pour les indépendants, le gouvernement a décidé de prolonger toutes les mesures qui avaient été prises lors de la période covid et qui ont montré leur utilité parce que, grâce à elles, une série d'entreprises ont été sauvées par le droit passerelle, par le délai de paiement des cotisations, par le chômage temporaire. Sauver les entreprises, c'est sauver de l'emploi. Ces mesures sont prolongées pour le premier trimestre 2023. On verra après comment les choses évolueront. Il y a eu une diminution du gaz. Elle est probablement temporaire mais on verra comment la situation va évoluer. Il faut prendre des mesures structurelles mais il faut aussi régler autant que possible les problèmes à court terme. C'est ce qui est fait ici.

Il y a aussi toute une série de mesures qui permettent d'augmenter la partie insaisissable des revenus qui donne un petit peu plus de marge tout en permettant le paiement des créanciers qui ne doivent pas être mis en difficulté non plus par rapport à des situations difficiles. Par ailleurs, il y a un point d'attention sur les entreprises grandes consommatrices d'énergie avec la mise en place d'un moratoire. Ce sont des mesures qui ne sont sans doute pas suffisantes mais elles sont prises et elles aident déjà la population et les entreprises. Nous soutiendrons donc cette proposition de loi.

08.06 Leen Dierick (cd&v): Mevrouw de voorzitter, collega's, wij zitten in een ongeziene energiecrisis. Alleenstaanden, gepensioneerden en ook tweeverdieners hebben het heel moeilijk om hun energiefactuur te betalen, maar ook bedrijven en zelfstandigen zien hun energiekosten enorm stijgen. Sommigen nemen zelfs heel drastische maatregelen en beslissen om hun zaak tijdelijk te sluiten door de te hoge kosten. Er zijn al tal van maatregelen genomen door de federale regering, met als belangrijkste de verlaging van de btw op gas en elektriciteit.

Met het voorliggende wetsvoorstel nemen wij nieuwe maatregelen. Zo komt er een federale elektriciteits- en gaspremie die automatisch zal worden toegekend. Voor ons is het heel belangrijk dat iedereen die recht heeft op de premie deze premie ook krijgt. De bedoeling is dat mensen die automatisch krijgen, maar als dat niet zo is, dan moeten zij uiteraard ook voldoende tijd krijgen om ze alsnog te kunnen aanvragen. Ook hier moeten wij leren uit mankementjes van eerdere premies, waarbij de termijn uiteindelijk werd verlengd omdat niet iedereen ervan op de hoogte was dat men alsnog een premie kon aanvragen. Het is dan ook heel belangrijk dat mensen goed worden geïnformeerd. Daarom hebben wij erop aangedrongen om een communicatiecampagne op te zetten. Ik ben dan ook heel tevreden dat daar positief op is gereageerd.

Ik zal niet ontkennen dat ik het persoonlijk jammer vind dat er geen specifieke maatregelen voor warmtepompen werden opgenomen. Ik heb de voorbije dagen heel wat mails gekregen, vaak heel boze mails, van mensen die hebben geïnvesteerd in warmtepompen en die zich nu in de kou gelaten voelen door de nieuwe maatregel. Ik kan hen persoonlijk enigszins begrijpen. Het zijn mensen die reeds inspanningen hebben geleverd in het kader van de energietransitie en een warmtepomp hebben geïnstalleerd, weg van fossiele brandstoffen, maar zij krijgen nu enkel de elektriciteitspremie en geen bijkomende premies. Ik begrijp uiteraard ook dat er keuzes moeten worden gemaakt en dat niet alles kan worden binnengehaald. Wij zullen het pakket maatregelen dus zeker steunen, maar wij hebben uiteraard begrip voor het ongenoegen van de mensen die een warmtepomp hebben geïnstalleerd.

Niet alleen gezinnen hebben het moeilijk, maar ook bedrijven. Zeker voor zelfstandigen en kmo's die heel veel elektriciteit of aardgas verbruiken is deze energiecrisis een zware klap. Het is goed dat zij kunnen terugvallen op de tijdelijke werkloosheid voor hun werknemers, en ook het overbruggingsrecht voor wanneer zij in moeilijkheden komen is opnieuw van toepassing.

Het is belangrijk dat de overheid een buffer voorziet om te voorkomen dat bedrijven hun deuren moeten sluiten en er zich grote sociale drama's zouden afspelen. Snel ingrijpen is hier wel degelijk de boodschap. Er zijn ook specifieke maatregelen getroffen om energie-intensieve bedrijven te beschermen. Ook die maatregelen steunen wij ten volle. Aan de eerste cijfers zien we al dat deze maatregelen broodnodig zijn. Op één week tijd hebben al 200 Belgische bedrijven gemeld gebruik te willen maken van het stelsel van tijdelijke werkloosheid, dit in totaal voor meer dan 10.000 werknemers. Dit toont aan dat die maatregelen echt nodig zijn.

Ja, collega's, het moest snel gaan, we zullen zeker geen schoonheidsprijs winnen voor de manier waarop dit tot stand is gekomen. De inhoud primeert echter voor ons, niets doen is geen optie. Wij steunen dus dit wetsvoorstel.

08.07 Reccino Van Lommel (VB): Mevrouw Dierick, u zegt dat uw mailbox, net als de mijne, uitpuilt met berichten van mensen die zich in de steek gelaten voelen omdat ze geïnvesteerd hebben in een warmtepomp. U hebt daar enigszins begrip voor. U hebt deze wetgeving mee ondersteund. Wat is dan uw boodschap aan die mensen? U zegt dat u hen wel begrijpt, maar ze krijgen helemaal niks. Wat is dan uw boodschap aan die mensen die zich in de steek gelaten voelen?

08.08 Leen Dierick (cd&v): Mijnheer Van Lommel, ik begrijp uiteraard dat zij niet tevreden zijn. Zij hebben alleen recht op de elektriciteitspremie. Ik had het ook liever anders gezien, maar in dit wetsvoorstel zitten heel veel maatregelen die wel heel wat doelgroepen ten goede komen. Wij zien dus meer positieve elementen dan dat ene mankement. Voor ons is het werk echter niet af. Het is niet omdat dit er nu niet in zit, dat dit er later niet in kan komen. Wij zullen daarop blijven hameren. Dit is over het algemeen een goed wetsvoorstel. Cd&v kan dit zeker ondersteunen.

08.09 Reccino Van Lommel (VB): Mevrouw Dierick, u zegt dat u het liever anders had gezien, maar hoe had u het dan graag gezien? Dat is net mijn vraag.

08.10 Servais Verherstraeten (cd&v): Mijnheer Van Lommel, natuurlijk hebben die gezinnen iets minder dan de andere gezinnen, die zowel gas als elektriciteit hebben. In het begin van uw tussenkomst zei u dat die mensen niks krijgen. Dat is fout, ze krijgen hoe dan ook de elektriciteitspremie. Ten tweede vergeet u uiteraard wat de verlaging van de btw tot 6 % betekent voor die mensen. Dat beseft u niet.

08.11 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer Verherstraeten, het is toch wel heel goedkoop om te zeggen dat ze een elektriciteitspremie krijgen. Mensen die met aardgas of stookolie verwarmen krijgen die

elektriciteitspremie ook. U moet het niet op flessen trekken. Mensen die met een warmtepomp verwarmen, worden gewoon benadeeld met dit wetsvoorstel.

Als het parlementslid dat in de commissie dit wetsvoorstel heeft behandeld verklaart het liever anders te hebben gezien, dan lijkt het mij niet abnormaal om te vragen hoe ze het dan liever had gezien.

08.12 Bert Wollants (N-VA): Mevrouw de voorzitter, het is inderdaad wenselijk dat hier een mouw aan wordt gepast. Zoals de zaken zijn verlopen, kan dat in deze zitting niet meer worden rechtgezet. Vandaag zullen we dat niet meer oplossen. De heer Van Lommel heeft nog een amendement ingediend voor petroleum. Als we vandaag dat amendement zouden goedkeuren, zou dat mevrouw Depraetere mogelijk nog hoger in de gordijnen jagen dan gewoonlijk, want dan kan over het wetsvoorstel pas binnen twee weken worden gestemd. Dat is dus wat moeilijk.

Er bestaat evenwel een oplossing, want de regering werkt ondertussen aan een wetsontwerp voor de maanden januari, februari en maart. In die regeling kan dat wel worden opgelost. In de commissie heb ik gesproken over een aanvullende federale elektriciteitspremie, waarbij wel rekening kan worden gehouden met de problematiek van de warmtepompen en accumulatieverwarming. We doen iets soortgelijks voor mensen die stookolie verbruiken. Zij moeten namelijk een aanvraag indienen om een premie te krijgen. Dat is ook mogelijk voor mensen met een warmtepomp of accumulatieverwarming.

In de commissie zijn meerdere vragen gesteld over bijvoorbeeld accumulatieverwarming. Minister Van der Straeten heeft nagenoeg alle vragen meermaals beantwoord, soms ook zonder dat ze daarvoor het woord had. Mevrouw de Laveleye kan ervan getuigen dat het niet altijd evident was om de orde te handhaven. Ik heb het grootste respect voor wat zij heeft proberen te doen, maar de minister was niet altijd helemaal binnen een kader te vatten, laat ik het zo zeggen.

Ik denk wel dat er mogelijkheden zijn in de volgende ronde, maar het is jammer dat die zaken niet aan bod zijn gekomen.

Ik doe hier een oproep. Als er vanuit de oppositie, en eigenlijk ook vanuit de meerderheid, een expliciete vraag is om te zorgen voor een oplossing voor de mensen met warmtepompen en accumulatieverwarming, en we zijn het daar allemaal over eens, dan denk ik dat we mogen verwachten dat er in het wetsontwerp dat hier binnenkort op onze banken zal liggen in een regeling wordt voorzien. Ik denk dat daar een ruim draagvlak voor is. Ik kijk daar dan ook ten eerste naar uit.

08.13 Kris Verduyckt (Vooruit): Ik wil toch ook even reageren op de heer Van Lommel, die hier nu de grote pleitbezorger van de warmtepompen is. Iedereen weet dat een van de grote problemen die de mensen hadden die deze investering hebben gedaan, net het feit is dat elektriciteit in het verleden altijd zo duur was, en dat we eigenlijk moeten kijken naar de verhouding van de prijs tussen elektriciteit en fossiele brandstof.

Ik heb een wetsvoorstel voor een warmtepompnorm ingediend. Wie gaf het meeste kritiek op mijn voorstel? Dat was het Vlaams Belang. Hier nu zeggen dat we die mensen moeten ondersteunen en in de commissie een structurele oplossing voor de toekomst wegzetten, is heel weinig consequent. Mijnheer Van Lommel, u lijkt wel een warmtepomp: die blazen ook warm en koud.

08.14 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer Verduyckt, u benadert het debat op een wel heel gemakkelijke manier. Is dat de boodschap die u vandaag brengt voor die 170.000 gezinnen die zich nu bedrogen voelen? Dat is immers wat u oppert.

U hebt weer commentaar op ons. Ik heb daarstraks echter heel duidelijk gesteld dat jullie mensen motiveren om warmtepompen aan te kopen. Zij worden nu in de steek gelaten, want zij worden er door jullie beleid niet voor beloond.

Ik heb ook het volgende aangegeven. Wij zitten nu in een energiecrisis. Wij spreken over de actuele situatie, waarover de voorliggende energiemaatregelen gaan. Laat dat duidelijk zijn. Ik heb daarstraks de vergelijking gemaakt tussen de prijs van 1 kilowattuur gas en die van 1 kilowattuur elektriciteit. Ik moet vaststellen dat iemand al een heel erg performante warmtepomp moet hebben om de gasketel buiten te gooien.

Dat duidt er net op dat de mensen die vandaag verwarmen met een warmtepomp evenzeer recht moeten hebben op die premie en niet alleen op die 61 euro waarover de heer Verherstraeten spreekt. De anderen krijgen dat bedrag immers ook. De betrokkenen hadden daar recht op moeten krijgen. Daarmee hadden jullie rekening moeten houden. Jullie hadden natuurlijk niet verwacht dat het debat daarover er zou komen. Ik hoor uw collega's er hier op wijzen dat zij het liever anders hadden gezien. Hoe ze het liever hadden gezien, horen wij echter niet.

Mijnheer Verduyck, u probeert hier nu een bliksemafleider te creëren door te lullen over een warmtepompnorm, waarover het vandaag niet gaat. Wij hebben het hier over een energiecrisis en over mensen die hun facturen niet kunnen betalen. Het gaat niet over andere wetgeving. Laat ons dus alstublieft bij de les blijven.

08.15 Thierry Warmoes (PVDA-PTB): Beste collega's, ik begin met een citaat: "De eerste prioriteit is om de schok van de energieprijzen op de facturen van de Belgen op te vangen." Dat verklaarde onze premier tijdens de State of the Union. Dat klinkt uiteraard goed en dat kunnen wij onderschrijven, maar als we kijken naar de maatregelen die de regering neemt om onze gezinnen, zelfstandigen en kmo's te helpen, dan gaan die wel een barre winter tegemoet. De maatregelen die in dit wetsvoorstel vandaag voorliggen, beoordelen wij immers als totaal onvoldoende. Ik ga in op een aantal punten van dit vrij omvangrijke wetsvoorstel.

Eerst de winterpremie, dat is de energiepremie van tweemaal 196 euro die de federale regering in november en december aan de gezinnen wil geven voor gas en elektriciteit. Dat werd hier al besproken. Wat is de situatie op dat vlak? Elektriciteit is voor een doorsneegezin op een jaar tijd 2,5 keer duurder geworden. Aardgas is zelfs vier keer duurder geworden. Vandaag betaalt een doorsneegezin gemiddeld meer dan 6.800 euro voor energie. Dat zijn cijfers van de VREG van oktober dit jaar. Dat is dus welgeteld 3.547 euro meer voor gas en 1.522 euro meer voor elektriciteit dan een jaar geleden, in totaal dus 5.069 euro meer voor een gemiddeld verbruik.

Zelfs met de aangekondigde uitbreiding van de wintercheques, aangekondigd in de State of the Union voor de begroting 2023 voor de maanden januari, februari en maart, komen we op een totaal van vijf keer 196 euro, dat is 980 euro. Dat verlaagt de jaarfactuur van een gemiddeld gezin slechts met 14,4 %, terwijl de totale energiefactuur met factor 4 is gestegen, zelfs wanneer we de btw-verlaging meetellen. Met de vijf wintercheques betaalt een gemiddeld gezin vandaag nog altijd 4.000 euro meer dan in september. Dan heb ik het nog niet over de zelfstandigen en kmo's, voor wie die premies niet zijn bestemd. Ik weet wel dat er andere maatregelen zijn, maar die prijsstijging is in reële cijfers, met die maatregelen inbegrepen uiteraard.

Collega's, wij nemen geen genoegen met hetgeen hier voorligt. De regering moet dringend werk maken van een drastische verlaging en blokkering van de energieprijzen. Ik begrijp nog steeds niet waarom wij blijven aanvaarden dat ENGIE Electrabel vandaag elektriciteit aan 300 à 350 euro per megawattuur kan verkopen, terwijl het deze produceert aan amper 35 euro per megawattuur, althans in zijn kerncentrales. Wij moeten de prijzen blokkeren. Frankrijk heeft dat reeds lang gedaan, andere landen ook. Alleen zo kunnen wij onze gezinnen, maar ook onze zelfstandigen en kmo's, voldoende beschermen.

Deuxièmement, concernant plus particulièrement la cotisation spéciale énergie, qui a pour but de récupérer une partie de ces primes auprès de ce qui est considéré comme les revenus les plus élevés, on peut se demander si c'est vraiment le cas ou si elle ne touche pas plutôt la classe moyenne supérieure. Elle s'applique à partir d'un salaire brut de 5 540 euros, soit environ 3 080 euros net. Certes, c'est un salaire relativement confortable, mais il reste très loin de celui d'un ministre qui avoisine les 20 000 euros brut, soit 11 000 net par mois.

Ainsi, des ouvriers du secteur de l'industrie chimique gagnent 3 100 euros par mois et vont donc être touchés par cette cotisation spéciale. Pourtant, lorsque les factures de régularisation arrivent ou que les fournisseurs viennent demander des acomptes montant jusqu'à 500 ou 1 000 euros par mois, ces ouvriers qui gagnent 3 100 euros par mois le sentent aussi fortement passer. Je trouve préoccupant que des parlementaires qui perçoivent, eux, 6 000 euros net par mois se permettent de considérer que quelqu'un qui en gagne 3 000 fait partie des revenus les plus élevés. On voit donc bien que la cotisation spéciale énergie ne vise pas uniquement que ces derniers revenus. Elle va même toucher des ouvriers dont, ne l'oublions pas, les conditions de travail sont difficiles et dangereuses, et qui travaillent la nuit – nous aussi, mais c'est quant même très exceptionnel. Je pense, par exemple, à ceux qui travaillent dans les entreprises du secteur de la chimie. C'est la raison pour

laquelle nous ne pouvons pas soutenir cette cotisation spéciale énergie.

Concernant la prime mazout, nous ne comprenons toujours pas pourquoi le gouvernement refuse la baisse de la TVA sur le mazout et met plutôt en place une politique de chèques, laquelle entraînera en outre une charge de travail supplémentaire pour le SPF Économie. Le PTB a réclamé pendant des mois une diminution du taux de la TVA sur le gaz et l'électricité, puis une taxation des surprofits du secteur. Même si on estime que ce secteur devrait être taxé plus fortement, ces deux mesures structurelles mises en avant par le PTB ont finalement été obtenues.

On va nous répondre que la TVA sur le mazout ne peut pas être abaissée à 6 % au nom du respect du droit européen, mais je vous rappelle encore une fois que le respect de ces règles européennes est, somme toute, assez relatif puisque, par exemple, lors du renflouement des banques après la crise financière de 2008, elles n'ont pas été respectées et, plus récemment encore, on s'est écarté des règles budgétaires imposant l'austérité lors de la pandémie. Il me semble donc que ce gouvernement aurait pu, à tout le moins, porter la proposition d'une diminution de la TVA sur l'ensemble des produits énergétiques, y compris le mazout, au niveau de l'Union européenne. Je n'ai toutefois jamais entendu parler de cela.

En raison de la hausse du prix du mazout d'ailleurs, les recettes de TVA de l'État ont augmenté de 19 millions d'euros en 2022 par rapport à 2020 et cet excédent de recettes dépassera en 2023 de 40 millions d'euros les recettes de 2020. L'augmentation du prix du mazout rapportera donc au total environ 60 millions d'euros à l'État en 2022/2023, et la réduction de la TVA sur le mazout à partir d'octobre 2022 ne coûterait que 21 millions d'euros à l'État. Cette baisse pourrait donc être entièrement financée par les recettes supplémentaires qui ont déjà été collectées par l'État.

Nous soutiendrons évidemment l'augmentation du chèque qui est proposé ici car les gens en ont besoin, mais ils ont bien entendu besoin de bien plus que cela. Nous aimerions en tout cas que cette question de la baisse de la TVA sur le mazout soit posée et soit portée aussi au niveau européen.

En ce qui concerne le chômage économique, le chômage temporaire et le droit passerelle, face à la hausse du coût des factures de l'énergie et des difficultés des entreprises à payer celles-ci, le gouvernement a donc décidé de prévoir des dispositifs pour les travailleurs indépendants et les entreprises.

Pour les travailleurs indépendants, le gouvernement – je dis bien le gouvernement même si je sais que c'est une proposition de loi – va étendre le droit passerelle, soit le dispositif existant qui permet aux indépendants de recevoir une aide financière en cas de coups durs. C'est une aide qui se situe entre 1 400 et 1 700 euros, ce qui ne permet pas toujours de faire face aux différents frais fixes.

Pour les travailleurs dont l'entreprise doit suspendre la production parce que l'énergie coûte trop cher, le gouvernement prévoit d'étendre le chômage économique, soit une sorte de chômage prévu lorsque l'entreprise ne peut plus poursuivre sa production. Conséquence: le travailleur perd 30 % de son revenu, l'allocation étant payée par la sécurité sociale.

Nous estimons donc que le gouvernement prend le problème de la crise énergétique par le mauvais bout. En effet, si les entreprises sont en difficulté aujourd'hui, c'est bien à cause de la facture de l'énergie. Le gouvernement agit-il pour limiter cette hausse? Non! Il préfère répercuter les conséquences de cette hausse sur la sécurité sociale, alors qu'il aurait fallu les répercuter sur les multinationales de l'énergie. Par conséquent, c'est la collectivité qui s'appauvrit: la sécurité sociale, mais aussi les travailleurs avec la perte de revenus prévue par cette nouvelle forme de chômage temporaire.

De plus, je souhaiterais relayer une critique syndicale selon laquelle le dispositif prévu est beaucoup trop large et facile d'accès. Selon les syndicats, il aurait fallu davantage cibler les entreprises en difficulté pour éviter les abus de certains employeurs car en agissant de la sorte, les entreprises qui n'ont pas besoin de la mesure pour survivre peuvent bénéficier à la fois du chômage temporaire et de la réduction des cotisations patronales c'est-à-dire le fameux milliard d'euros prévu au budget 2023.

La sécurité sociale est donc drainée de deux côtés et ce sont donc les plus gros qui en profiteront parce que ce sont eux qui disposent de plus de personnel.

De plus, pourquoi ne pas avoir lié le chômage temporaire crise de l'énergie avec l'interdiction de licencier? Nous avons déjà émis cette remarque lors de la crise covid. Si la collectivité paie pour maintenir le travailleur dans l'entreprise, pour qu'il soit disponible quand la situation s'améliore et pour maintenir le savoir-faire dans la production, pourquoi ne conditionnerait-on pas cette aide à l'interdiction de licenciement?

Enfin, en ce qui concerne le droit passerelle, nous estimons que le gouvernement ne prend pas le problème par le bon bout. Que veulent nos indépendants? Ils veulent travailler et avoir une activité rentable. Qu'est-ce qui les en empêche? La hausse des prix de l'énergie. Que prévoit le gouvernement? D'organiser, via le droit passerelle, la suspension de l'activité de l'indépendant. En tant que PTB, nous ne nous opposons évidemment pas au droit passerelle. Il faut soutenir les indépendants quand le travail n'est plus possible et qu'il n'y a plus de revenu. Mais d'abord, il faut tout faire pour que leur activité reste viable, et la solution est simple: le blocage des prix. Vous allez dire que nous nous répétons. Mais effectivement, le blocage des prix est la solution qu'il nous faut. Sans ce blocage, ce sont les faillites, et les fins d'activité de nombreux indépendants. La situation a assez duré. Il faut agir.

J'ai presque fini, chers collègues. Nous déposerons un amendement pour demander un moratoire sur les saisies pour les factures d'énergie, en ce qui concerne les particuliers. Vous savez tous et toutes que la crise énergétique frappe de plein fouet les particuliers et les petites entreprises. Il est clair que de nombreux ménages ne seront pas en mesure de payer leurs factures d'énergie. Ces défauts de paiement auront donc pour conséquence la prise de mesures d'exécution par les créanciers. Rappels, interventions d'huissiers de justice, condamnations judiciaires, saisies conservatoires ou d'exécution. Les frais de ces types d'interventions sont importants et seront mis à charge des ménages, avec pour conséquence d'aggraver encore plus leur situation financière. Les mesures actuellement prises par les différents gouvernements ne sont pas à la hauteur de la situation. La mesure principale prise par cette proposition de loi pour les ménages, c'est-à-dire l'augmentation des seuils d'insaisissabilité – c'est un mot difficile! – est donc la bienvenue, mais nous estimons qu'il faut aller plus loin.

Notre amendement vise dès lors à interdire toute saisie ainsi que toute voie d'exécution à l'encontre des biens des personnes physiques pour toutes les dettes liées à la fourniture et à la consommation de produits énergétiques.

Je vous remercie de m'avoir écouté.

08.16 Melissa Depraetere (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, collega's, we hebben deze discussie al in veel commissies gevoerd, maar de oppositie heeft daarnet veel terechte opmerkingen gemaakt. Deze tekst heeft niet het allerbeste traject afgelegd. Het was beter geweest indien men dit via een wetsontwerp had gedaan, zeker wanneer de tekst over verschillende bevoegdheden gaat. Ik denk dat niemand dat ontkent, maar de urgentie speelde hier wel een rol.

Mijnheer De Roover, u zei dat de tekst twee weken geleden werd ingediend. U weet ook dat het toen de laatste plenaire vergadering was voor de State of the Union, daar moet u rekening mee houden. Dat weet u goed genoeg. Dat was dus de reden waarom het vorige week werd besproken en niet de week daarvoor.

In uw tussenkomst deed u een aantal opmerkelijke uitspraken: "goed dat wij de moed hebben gehad ...", "de indruk werd gewekt dat het hier om een cruciale vertraging ging", "we hebben toch wat teweeg kunnen brengen", "hulde brengen aan collega Wollants voor zijn moed om een tweede lezing te vragen, "waarmee we het algemeen belang hebben gediend", "laat dit een les zijn voor de toekomst", "blij dat we de kans hebben gehad om dit te doen". Tja ... (*zucht*)

Wat hebt u daar nu mee bereikt? Vier dingen, ik zal ze voor u opsommen, mijnheer De Roover.

Ten eerste, u hebt ervoor gezorgd dat veel maatregelen vertraging hebben opgelopen, want een groot deel zou onmiddellijk van kracht geweest zijn vanaf de datum van publicatie in het *Belgisch Staatsblad*. Dat had dus begin deze week of eind vorige week al gebeurd kunnen zijn.

Ten tweede treft u daarmee de groep kwetsbaarste mensen die moeite hebben om hun energiefactuur te betalen en die beschermd worden door de verhoging van de inbeslagnamedrempels op loonbeslag. Deze mensen zullen tijdelijk 20 % meer loon overhouden om deze periode door te komen. Zij zullen nu geen een of

twee weken, maar een maand moeten wachten op extra ademruimte, indien ze op het einde van de maand hun loon ontvangen. Dat is het tweede resultaat van uw manoeuvre.

Ten derde hebt u de diensten van dit Huis dubbel werk bezorgd. De N-VA-fractie heeft tegenwoordig blijkbaar de gewoonte om voor praktisch alles een tweede lezing te vragen. De diensten van de Kamer hebben namelijk alles in het werk gesteld om het verslag op tijd klaar te krijgen.

Ten vierde, inhoudelijk heeft uw verzoek tot tweede lezing niets, nul komma nul, bijgebracht. Het klopt dat er enkele puntjes op de i zijn gezet. In een tweede lezing worden altijd wel juridisch-technische opmerkingen gemaakt. Inhoudelijk heeft het echter niets bijgebracht. Geen enkele premie extra zal worden uitbetaald door uw tweede lezing, geen enkele premie minder zou zijn uitbetaald als u geen tweede lezing had gevraagd.

Het enige resultaat is dat u net voor de meest kwetsbare mensen en ook voor bedrijven bereikt dat ... Laten wij hopen dat de wet nog voor 1 november in het *Belgisch Staatsblad* kan worden gepubliceerd, want anders moeten we daarop ook nog eens wachten. Verscheidene maatregelen treden onmiddellijk in werking, maar tegen de mensen voor wie ze bedoeld zijn, zegt u dat zij pech hebben en nog maar een maand moeten wachten op hun hoger loon.

Pech gehad, want met de N-VA moesten wij ons grote gelijk halen. Eigenlijk is het gewoon een egokwestie. U voert hier een proceduredebat, maar geen inhoudelijk debat.

08.17 Peter De Roover (N-VA): Collega Depraetere, u hebt zich enorm in de nesten gewerkt met uw tweet. Ik had verwacht dat u nu met een eerlijk excuus zou komen. Ik dacht dat u tegen de mensen zou zeggen dat u hen bijna had opgezadeld met rechtsonzekerheid. U zou dan tegen de mensen gezegd moeten hebben dat u liever met slecht werk komt, met alle eventuele gevolgen van dien, dan met een correcte behandeling, die er nog altijd voor zorgt dat wij de tekst vandaag, op 27 oktober, plenair kunnen bespreken.

Ik vind het uitermate sterk dat u ons verwijt dat wij de diensten van de Kamer dubbel werk geven. De diensten hadden geen werk gehad als u uw werk goed had gedaan. U hebt de diensten dubbel werk bezorgd door broddelwerk in te dienen. Als u bij een volgende gelegenheid respect voor de diensten aan de dag wilt leggen, dan stel ik voor dat u het huiswerk doet dat wij nu door de diensten hebben moeten laten uitvoeren.

U beseft dat natuurlijk. U probeert hier nu een nummertje op te voeren dat u echt beter niet had opgevoerd. U bent excuses aan collega Wollants verschuldigd wanneer u op een ernstige, moderne, open manier politiek wil bedrijven. U hebt een vergissing begaan en ik heb daar alle respect voor als u die vergissing ook toegeeft.

Als u dan nog koppig blijft doorgaan op die weg, vrees ik dat u de volgende keer de diensten opnieuw zult opzadelen met extra werk, omdat u uw huiswerk niet maakt. Ik had een correctere manier van handelen van u verwacht.

08.18 Melissa Depraetere (Vooruit): Laten we het debat inhoudelijk voeren. Ontkent u nu dat in dit wetsvoorstel een reeks maatregelen staat die onmiddellijk in werking treden? Ontkent u dat die vorige week in werking hadden kunnen treden in de plaats van nu? Ontkent u dat mensen die op het einde van de maand hun loon krijgen nu een maand langer moeten wachten op hogere beslaggrenzen? Ontkent u dat? Neen, u ontkent dat niet.

08.19 Peter De Roover (N-VA): U zegt eigenlijk dat de diensten irrelevante opmerkingen maken, dat de diensten vijf bladzijden tijdverlies in onze schoenen hebben geschoven. U zegt dat de diensten dit eigenlijk niet hadden moeten doen.

Ik richt me nu tot de diensten en vraag hun een volgende keer geen valse informatie te geven. Dat is immers hetgeen ik hier verneem. De diensten moeten niet de indruk wekken – voor alle duidelijkheid: dit is ironisch bedoeld – dat technische verbeteringen die de rechtszekerheid ten goede komen, nodig zijn. Ik weet niet of dat een detail is in het werk van een wetgevend orgaan. Wat u hebt neergelegd, was een voorstel tot wetgeving. Wij hebben de diensten nodig gehad om ervoor te zorgen dat alle mensen, die ik volgens u nu in moeilijkheden heb gebracht, op een rechtzeker manier, zonder het risico dat ze een of andere uitbetaling krijgen waar later nog een betwisting over kan gebeuren, zeker weten dat ze op dat geld kunnen rekenen.

Het is een keuze om onszelf hier als instituut te respecteren. Als u dan zegt dat er bekwame spoed was, blijf ik herhalen dat de State of the Union in de plenaire vergadering geen reden was om het commissiewerk niet eerder te beginnen. U hebt die keuze gemaakt, wij niet.

Wij hebben alleen geprobeerd om keurig wetgevend werk af te leveren. Dat u daar laattijdig mee begonnen bent, kan ons niet verweten worden.

08.20 Melissa Depraetere (Vooruit): Mijnheer De Roover, u hoeft mij geen woorden in de mond te leggen. Ik heb immers helemaal niet beweerd dat het werk van de diensten ... Ik heb gesteld dat zij de puntjes op de i zetten in juridisch-technische opmerkingen, maar dat inhoudelijk en fundamenteel die opmerkingen niets wijzigen.

Die discussie is gisteren gevoerd in de commissie. Verschillende sprekers hebben het opgemerkt. De minister heeft het opgemerkt. Inhoudelijk wijzigt er niets en dus had de tekst vorige week al kunnen zijn goedgekeurd.

Sterker nog, andere oppositiepartijen hebben aan uw fractie tijdens de commissievergadering aangegeven dat zij snappen dat de tekst snel moet doorgaan en dat er altijd bedenkingen bij een tekst te maken zijn. Die andere partijen hebben gevraagd om geen tweede lezing te vragen en geen vertragsmanoeuvres te maken, omdat het voorstel belangrijk is om mensen in een precaire situatie nu onmiddellijk te kunnen helpen. Dat hebben andere oppositiepartijen naar voren geschoven. Dat was trouwens heel terecht. Wij hadden het voorstel immers al een week geleden kunnen goedkeuren.

08.21 Bert Wollants (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mevrouw Depraetere, ik heb een aantal opmerkingen.

Wij hebben in de commissie inderdaad 23 artikelen behandeld. Daarop is een tweede lezing gevraagd. De diensten hebben bij die 23 artikelen in totaal 219 opmerkingen gemaakt. Als u nu stelt dat het logisch is dat bij een tekst van 23 artikelen 219 opmerkingen worden gemaakt, bijna tien opmerkingen per artikel, dan stel ik mij ook vragen bij de manier waarop u wetgevend werk doet.

Ik merk ook op dat de diensten zelf in de nota gewag hebben gemaakt van het feit dat er problemen waren met de rechtszekerheid; dat staat in nr. 9 van het advies. Dat negeert u.

Ik hoor u hier net opwerpen dat verschillende oppositiepartijen in de commissie hebben gevraagd om toch maar geen tweede lezing te vragen. Ik heb vier problemen met die bewering.

Ten eerste, dat staat niet in het verslag.

Ten tweede, u was niet aanwezig.

Ten derde, u was enkel aanwezig bij de tweede lezing.

Ten vierde, kunnen die andere oppositiepartijen, bij monde van de heer Warmoes en de heer Van Lommel, mij even antwoorden op de vraag of zij aan ons hebben gevraagd om geen tweede lezing te vragen? Het antwoord is neen. Zo eenvoudig is het.

U wilt dat alles hier nu opkloppen om toch maar de indruk te wekken dat de schuld voor het gebrekkige werk niet bij u ligt, maar dat het om de een of andere reden de schuld is van de N-VA. Ik heb een klein beetje de indruk dat u alles netjes wilt toedekken en de bal in een andere richting wilt sturen. Eerlijk gezegd, ik vraag in de commissie niet zo gemakkelijk een tweede lezing. Mijn medecommissieleden kunnen daarvan getuigen. Ik vraag dat enkel wanneer het noodzakelijk is.

Als er 219 opmerkingen worden gemaakt, dan heb ik de indruk dat dat noodzakelijk is, en dat vond u ook, want anders had u daarna geen tien amendementen moeten indienen. Dan had u gewoon kunnen overgaan tot de stemming en dan was de zaak afgehandeld. Dat hebt u echter niet gedaan. U vond dat de opmerkingen belangrijk genoeg waren en bent ermee aan de slag gegaan. Ik dank absoluut de diensten dat zij die opmerkingen hebben geformuleerd, zodat wij zo dadelijk kunnen stemmen over een tekst die ten minste het voordeel heeft dat hij correct in elkaar zit.

08.22 Melissa Depraetere (Vooruit): Mijnheer Wollants, u weet heel goed dat de tekst in meerdere commissies is besproken. Op het moment dat u in de commissie voor Energie zat, zat ik in de commissie voor Justitie, waar er ook een vraag van uw fractie was. Toen hebben andere oppositiefracties gezegd dat dit niet aan de orde was en dat dit voorstel zo snel mogelijk moest worden goedgekeurd, opdat wij deze week de maatregelen kunnen omzetten. U kunt ook de verslagen lezen, mijnheer Wollants. Het is niet omdat het niet in uw commissie is gebeurd, dat het geen realiteit is in het Parlement. Er zijn oppositiepartijen die hebben gezegd dat het daarvoor niet het moment was.

Er zijn maatregelen die onmiddellijk ingaan en door wat er is gebeurd, zijn zij niet vorige week ingegaan, maar hopelijk zullen zij wel volgende week ingaan.

08.23 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, beaucoup de choses ont déjà été dites. Sur la méthode, j'ai les mêmes préoccupations que le reste de l'opposition. On est avec une proposition portée par des parlementaires de la majorité et on ne peut pas disconvenir que ce texte aurait dû être porté par le gouvernement. Le Conseil d'État n'a pas été en mesure de s'y pencher pour rendre un avis et ce, malgré les demandes répétées de l'opposition avec les risques d'insécurité juridique que cela comporte. J'entends bien l'argument de l'urgence. Néanmoins, il ne me semble pas suffisamment recevable. Notre Assemblée démocratique va voter un texte qui aurait dû être soumis à l'avis du Conseil d'État mais pour lequel la majorité a préféré, pour diverses raisons, contourner cette obligation.

Sur le fond, il est toujours intéressant de rappeler l'accord de gouvernement qui dit: "Le gouvernement gardera sous contrôle la facture d'énergie des familles et des entreprises. Une facture énergétique abordable est essentielle pour les citoyens et les entreprises." Bien sûr, depuis l'adoption de l'accord de gouvernement, une situation exceptionnelle est apparue. La guerre en Ukraine a apporté une variation importante des prix de l'énergie mais gouverner, c'est aussi anticiper et prévoir.

Cela fait des mois que notre groupe, avec d'autres, réclame un plafonnement des prix de l'énergie, comme c'est entre autres le cas aux Pays-Bas et en France. Depuis des mois, nous alertons sur le fait que la baisse du taux de TVA à 6 %, l'extension du tarif social ou encore l'adoption de nouvelles primes sont des mesures insuffisantes. Que constatons-nous aujourd'hui? Nous sommes arrivés pour certains au bout du chemin. De nombreux secteurs énergivores (bouchers, boulangers, etc.) baissent les bras face à l'explosion des prix de l'énergie. Du côté des ménages, le sentiment d'abandon est le même. Si certains bénéficient du tarif social, d'autres subissent une baisse importante de leur pouvoir d'achat à la suite de la hausse des prix de l'énergie.

Les mesures adoptées depuis des mois pour tenter d'alléger la facture énergétique sont de plus en plus considérées, à juste titre, comme des rustines, des sparadraps par les citoyens. Je ne dis pas que rien n'est fait dans ce texte. Il y a une série de solutions. On soutiendra chaque mesure visant à réduire l'impact de la facture énergétique sur les ménages. Malheureusement, le résultat restera encore insuffisant et il faudra remettre l'ouvrage sur le métier.

08.24 Maggie De Block (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, ik zal het kort houden, want het uur is al gevorderd.

Ik weet dat dit wetsvoorstel geen schoonheidsprijs zal krijgen, maar er bestaat grote urgentie om deze steunmaatregelen, ook die voor de inbeslagnames, goedgekeurd te krijgen.

Ik wil de collega's danken die het mee ingediend hebben, en ook diegenen die er geen zaak van hebben gemaakt dat het eigenlijk een wetsontwerp had moeten zijn.

08.25 Marijke Dillen (VB): Collega De Block, dit is inderdaad een wetsvoorstel dat de hoogdringendheid verdient. Onze fractie zal het dan ook steunen. Het zijn weliswaar maar tijdelijke maatregelen, maar het zijn maatregelen die zowel de burgers als de bedrijven die een hoog energieverbruik hebben extra bescherming bieden, zodat zij het hoofd boven water kunnen houden. Daar kan en mag geen redelijk mens tegen zijn.

Eerst zal ik het kort hebben over de burgers. Zij worden door de energiecrisis toch bijzonder zwaar getroffen. De realiteit is dat als gevolg van de historisch hoge energiefacturen, de gerechtsdeurwaarders een nieuw profiel van schuldenaars zien opduiken, namelijk de tweeverdieners. De middenklasse en de zelfstandigen komen nu in beeld. De Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders heeft enkele weken geleden al aan de

alarmbel getrokken, zelfs voor dit wetsvoorstel werd ingediend. Zo erg is de situatie vandaag.

Vele jonge gezinnen houden werkelijk hun hart vast voor de eindafrekening voor het verbruik van elektriciteit en vooral van gas. Zij vrezen terecht dat ze naast alle andere zware financiële lasten die ze al moeten betalen – de aflossing van de lening, de crèche, de schoolkosten, de factuur van de supermarkt enzovoort – nu geconfronteerd zullen worden met een loodzware afrekening voor gas en elektriciteit.

De bedragen die in dit wetsvoorstel worden voorgesteld als tijdelijke maatregel zijn werkelijk niet overdreven, integendeel zelfs. Onder de 1.424 euro is er geen mogelijkheid tot afhouding, gradueel opgevoerd tot 1.846 euro, waar de beslagmogelijkheden beperkt zijn.

Collega's, ik stel mij soms de vraag of iedereen van u wel echt beseft hoe moeilijk het is om met een bedrag van 1.846 euro per maand te moeten rondkomen. Vanaf dit bedrag mag alles immers nog steeds in beslag worden genomen. Dat is voor een gezin met kinderen of voor een alleenstaande met gezondheidsproblemen werkelijk onmogelijk. Het gaat volgens ons dus om een veel te beperkte bescherming.

Ook de ondernemingen worden zwaar getroffen. Ik kan uit de praktijk getuigen. Uit gesprekken met confraters die gespecialiseerd zijn in het begeleiden van ondernemingen in moeilijkheden, blijkt dat het voor heel veel bedrijven werkelijk een onmogelijke zaak dreigt te worden. Als dit Parlement niets doet, zal dat leiden tot drama's. Dat moeten we voorkomen.

Daarom moeten we snel handelen. Daarin hebt u gelijk, mevrouw Depraetere. Wij hebben in de commissie geen enkel vertragingsmanoeuvre toegepast. Wij zijn dan ook verheugd dat dit hier vandaag kan worden behandeld. Dat had voor ons ook vorige week gekund. We zijn ook blij dat dit niet wordt vooruitgeschoven tot na het reces. Ik hoop dan ook dat de regering moeite zal doen om dit zo vlug mogelijk in het *Belgisch Staatsblad* te publiceren. Mevrouw Depraetere, ik kan u verzekeren dat de meeste gerechtsdeurwaarders op dit moment al rekening houden met de realiteit die het gevolg zal zijn van de goedkeuring van dit wetsvoorstel.

Vandaag stemmen we over tijdelijke maatregelen, maar dat is op termijn absoluut onvoldoende, collega's. Ik wil dan ook mijn pleidooi herhalen om werk te maken van structurele maatregelen ten gronde om wat hier algemeen de schuldindustrie wordt genoemd aan te pakken. Ook dat verdient onze aandacht.

Het is niet langer aanvaardbaar dat een kleine veroordeling tot bijvoorbeeld 500 euro, voor burgers bij de vrederechter of voor ondernemingen bij de ondernemingsrechtbank, uitgroeit tot enkele duizenden euro's door allerlei uitvoeringsmaatregelen. Ik kan u geruststellen – ik heb dat al gezegd in de commissie, maar ik vind het belangrijk genoeg om dat hier te herhalen – dat we in de gerechtsdeurwaarders een belangrijke partner en een goede bondgenoot vinden om dit in de praktijk te realiseren. Een derde golf van veralgemeende moratoria op beslagleggingen en uitvoeringen enerzijds en uithuiszettingen anderzijds, vinden zij namelijk geen duurzame oplossing. Rechtszekerheid en continuïteit zijn nodig.

De Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders heeft de regering een aantal heel constructieve voorstellen overgemaakt, zoals het verlagen van de financiële last op de inleiding van een gerechtelijke procedure en een definitieve en structurele verhoging van het onbeslagbaar deel in het kader van loonbeslag. Dat beschermt de schuldenaar, maar ontnemt tegelijkertijd de schuldeisers hun recht op uitvoering niet, wat ook belangrijk is. Verder is er nog een belangrijk aspect dat in dit wetsvoorstel over het hoofd wordt gezien, namelijk een verlenging van de minimumtermijn tussen het leggen van een roerend beslag en de effectieve ophaling van de in beslag genomen goederen.

Collega Depraetere, ik zie u instemmend knikken. Dat doet mij veel plezier. Dat zijn allemaal maatregelen die op heel korte termijn kunnen worden gerealiseerd, als daarvoor tenminste de goodwill bestaat bij de meerderheid. De minister heeft dat in de commissie voor Justitie al herhaaldelijk beloofd, maar het is belangrijk dat deze regering eindelijk de daad bij het woord voegt. Ik hoop dat het voltallige Parlement de dringende noodzaak hiervan inziet en een fundamentele oplossing uitwerkt, ten gronde en in samenspraak met alle betrokkenen. Dat is immers ook belangrijk. Op onze fractie kunt u in elk geval rekenen.

Tot slot wil ik het nog kort hebben over een amendement van collega Boukili. Dan hoeft ik daar straks niet op terug te komen. Dat amendement wil een artikel 66/1 invoegen in dit wetsvoorstel om elke mogelijkheid om bewarend of uitvoerend beslag te leggen af te schaffen voor schulden die verbonden zijn aan het verbruik van

energie. Dat amendement wil elke vorm van uitvoering onmogelijk maken. Collega Boukili, u luistert niet maar het zal u misschien ook niet interesseren. Dat amendement is echter helemaal niet realistisch. Ik heb in mijn algemene uiteenzetting gezegd dat de voorziene grenzen het absolute minimum minimorum zijn. Dat is veel te beperkt en is voor verbetering vatbaar, maar om nu gewoon definitief te zeggen dat alle grenzen worden afgeschaft, is niet wenselijk en niet realistisch.

Waarom zou iemand met een inkomen van 7.000, 8.000 of 9.000 euro, of dat nu bruto of netto is, zijn energiefacturen tijdelijk niet moeten betalen? Waarom zou er daarvoor geen beslag mogelijk mogen zijn als er onwil bestaat om die facturen te betalen? Dat is absoluut niet wenselijk.

Collega Boukili, daarenboven wil ik ervoor waarschuwen dat uw amendement dat hier voorligt, eigenlijk een verlegging is van het probleem, want ooit zal die factuur toch betaald moeten worden.

Nogmaals, de grenzen die hier gesteld worden, zijn te laag. Maak snel werk van een hogere financiële grens. Het volledig vrijstellen van de mogelijkheid tot het leggen of uitvoeren van beslag, is echter werkelijk totaal irrealistisch.

08.26 Bert Wollants (N-VA): Mevrouw de voorzitter, zoals reeds aangekondigd door collega De Roover, wil ik nog een aantal opmerkingen maken. Een gedeelte is reeds aan bod gekomen in de democratische wisselwerking van daarnet. Ik zal mij beperken tot drie opmerkingen.

Ten eerste, het systeem van de energiepremies is een systeem dat is uitgewerkt, maar dat jammer genoeg niet fijnmazig genoeg is om adequaat te kunnen reageren. Wij moeten tot de vaststelling komen dat het voldoende is om hetzij een elektriciteitscontract, hetzij een gascontract te hebben om die premie te kunnen krijgen, ook al dekt deze natuurlijk een waaier van verschillende situaties.

Ik geef een voorbeeld. Wij zitten nog met een heel aantal mensen met een terugdraaiende teller, zonnepanelen en dergelijke meer. Daar zijn mensen bij die netto een nulverbruik hebben. Die hebben evenveel recht op die premie als iemand die 3.500 kilowattuur elektriciteit verbruikt.

Wij zitten ook met de situatie dat een deel van de mensen die een gascontract hebben, dat gas alleen gebruiken voor warm water en koken. Zij hebben een verbruik van 2.000 kilowattuur per jaar. Zij krijgen exact evenveel als degenen die ermee verwarmen en daardoor 23.000 kilowattuur per jaar verbruiken.

Er is dus een discrepantie in de manier waarop men met een aantal dingen omgaat, zeker als er bepaalde groepen tussenuit vallen. Ik zal het gesprek over de warmtepompen en de accumulatoren niet herhalen, maar dat is wel een deel van de problematiek die wij zien.

Ten tweede, ik merk dat men in de teksten een communicatievereiste heeft opgenomen voor de manier waarop dit op de factuur moet verschijnen. Ik vrees dat de manier waarop u dat hebt ingevoerd, voor heel veel onduidelijkheid zal zorgen bij de mensen.

Er wordt opgelegd om te kiezen om ofwel een vast bedrag per maandfactuur te vermelden, ofwel voor de maanden november en december een bedrag te vermelden. De realiteit is dat de verwerking op een heel andere manier zal verlopen. Het is perfect mogelijk dat mensen het bedrag via een creditnota in één keer op hun factuur zullen krijgen. Het is perfect mogelijk dat dat op de voorschotfactuur van december zal komen en dat er vervolgens nog een deel wordt doorgeschoven naar de factuur van januari. Ik vrees dat daar veel vragen over zullen komen, omdat het niet helemaal helder is hoe dat moet gebeuren. Houd daar rekening mee op het moment dat het wetsontwerp naar hier komt voor de maanden januari, februari en maart.

De N-VA was bereid om net iets sneller te gaan bij het volgende element. De federale elektriciteits- en gaspremie kon sneller verwerkt worden. Zoals nu is voorzien, krijgt de CREG op 4 november de centen doorgestort. Op 10 november betalen zij de leveranciers. Vervolgens hebben de leveranciers tot 31 december om dat door te storten en in een aantal gevallen zelfs tot 23 januari. Voor de N-VA had dat allemaal op het einde van november kunnen worden geregeld. Wij hadden daar ook een amendement voor ingediend. De enige reactie die we van de minister hebben gekregen, was dat het wel in november had gekund als het vorige week was geweest. Daar vrees ik voor. In de teksten stond toen en staat immers nog altijd 31 december. Het is jammer dat er enerzijds wordt gezegd dat het snel moet gaan en dat anderzijds de einddatum wordt gelegd

op het einde van het jaar. U had die mensen daar veel vroeger mee kunnen helpen. Daar waren mogelijkheden voor.

De regering is niet willen meegaan in die versnelling die de N-VA heeft aangekondigd. Om die reden zal de N-VA zich onthouden bij de stemming over dit ontwerp. Hier zat meer in, dit kon op een betere manier worden georganiseerd. Er was geen bereidheid om daarin een volgende stap te zetten. Dat kunnen we alleen maar jammer noemen.

We hopen dat de goede voornemens die iedereen zal formuleren in januari ook tot betere wetsontwerpen zullen leiden. Hopelijk hebt u minstens iets geleerd op verschillende vlakken. Hier zijn veel goede ideeën naar voren geschoven. Er was heel veel begrip bij verschillende fracties voor het feit dat men daarmee aan de slag moet. Licht uw ministers in. Dan komen we tot een betere regeling, die we dan misschien wel unaniem kunnen steunen.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2915/16)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2915/16)**

La proposition de loi compte 74 articles.

Het wetsvoorstel telt 74 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Art. 8

- 2 – Reccino Van Lommel (2915/17)

Art. 8/1(n)

- 1 – Reccino Van Lommel (2915/17)

Art. 9

- 3 – Reccino Van Lommel (2915/17)

Art. 10

- 4 – Reccino Van Lommel (2915/17)

Art. 11/1(n)

- 5 – Reccino Van Lommel (2915/17)

Art. 66/1(n)

- 6 – Nabil Boukili (2915/17)

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: les amendements et les articles 8, 9 et 10.

Aangehouden: de amendementen en de artikelen 8, 9 en 10.

Adoptés article par article: les articles 1 à 7 et 11 à 74.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 tot 7 en 11 tot 74.

* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, de aangehouden artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

09 Conseil central de surveillance pénitentiaire – Démission d'un membre – Remplacement d'un membre suppléant

09 Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Ontslag van een lid – Vervanging van een plaatsvervangend lid

Par courriel du 12 octobre 2022, M. Marc Nève, président du Conseil central de surveillance pénitentiaire, nous informe de la démission de M. Marc Allegaert, membre effectif du Conseil central de surveillance pénitentiaire (CCSP).

Bij mailbericht van 12 oktober 2022 deelt de heer Marc Nève, voorzitter van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen, het ontslag mee van de heer Marc Allegaert, effectief lid van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen (CTRG).

Conformément à l'article 24, § 7, alinéa 3, de la loi de principes du 12 janvier 2005 concernant l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des détenus, le membre dont le mandat prend fin avant expiration du délai de cinq ans est remplacé par son suppléant pour la durée restante du mandat.

Overeenkomstig artikel 24, § 7, derde lid, van de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden, wordt het lid wiens mandaat een einde neemt voor het verstrijken van de termijn van vijf jaar, voor de resterende duur van het mandaat vervangen door zijn plaatsvervanger.

Lors de la séance plénière du 10 février 2022, Mme Lore Geraerts a été nommée membre suppléante de M. Marc Allegaert. Elle remplira donc le mandat de M. Marc Allegaert.

Tijdens de plenaire vergadering van 10 februari 2022 werd mevrouw Lore Geraerts tot plaatsvervangend lid van de heer Marc Allegaert benoemd. Zij zal dus het mandaat van de heer Marc Allegaert voltooien.

La Chambre doit nommer un membre suppléant pour Mme Lore Geraerts.

De Kamer dient een plaatsvervangend lid te benoemen voor mevrouw Lore Geraerts.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 26 octobre 2022, je vous propose de publier un appel à candidats au *Moniteur belge* pour le mandat de membre suppléant néerlandophone.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 26 oktober 2022 stel ik u voor een oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* bekend te maken voor het mandaat van Nederlandstalig plaatsvervangend lid.

Pas d'objection? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

10 Cour des comptes – Mise à la retraite du premier président, président de la chambre française – Titre honorifique – Appel à candidats

10 Rekenhof – Oppensioenstelling van de eerste voorzitter, voorzitter van de Franse kamer – Eretitel – Oproep tot kandidaten

Par lettre du 19 octobre 2022, M. Philippe Roland, premier président de la Cour des comptes, demande de faire valoir ses droits à la pension à partir du 29 mai 2023 et de pouvoir porter le titre honorifique de sa fonction à partir de cette date.

Bij brief van 19 oktober 2022 vraagt de heer Philippe Roland, eerste voorzitter van het Rekenhof, zijn recht op een rustpensioen te laten gelden vanaf 29 mei 2023 en vanaf dan de eretitel van zijn ambt te mogen dragen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 26 octobre 2022, je propose de faire droit à cette requête.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 26 oktober 2022 stel ik voor op dit verzoek in te gaan.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Suite à la mise à la retraite de M. Roland, la Chambre des représentants devra nommer un nouveau président de la Chambre française de la Cour des comptes parmi les conseillers de cette chambre.

Als gevolg van de pensionering van de heer Roland dient de Kamer van volksvertegenwoordigers een nieuwe voorzitter van de Franse Kamer van het Rekenhof te benoemen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 26 octobre 2022, un appel à candidats est annoncé parmi les conseillers de la chambre française.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 26 oktober 2022 wordt een oproep tot kandidaten onder de raadsheren van de Franse kamer aangekondigd.

Le délai d'introduction des candidatures est établi à 14 jours.

De termijn voor de indiening van de candidaturen bedraagt 14 dagen.

Ce délai prendra cours le lundi 31 octobre 2022.

Deze termijn zal op maandag 31 oktober 2022 ingaan.

11 Demande d'urgence émanant du gouvernement

11 Urgentieverzoek van de regering

Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi réintroduisant un droit au petit chômage pour les travailleurs afin de recevoir un vaccin contre le coronavirus COVID-19, n° 2950/1.

De regering heeft de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende herinvoering van een recht op klein verlet voor werknemers met het oog op het toegediend krijgen van een vaccin ter bescherming tegen het coronavirus COVID-19, nr. 2950/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

11.01 Hadja Lahbib, ministre: Madame la présidente, comme vous l'avez expliqué, ce projet de loi vise à réintroduire un droit au petit chômage pour les travailleurs, afin de leur permettre de recevoir le vaccin contre le coronavirus covid-19. L'objectif est d'inciter au maximum les travailleurs à se faire vacciner. Ce projet de loi réactive le droit à l'absence rémunérée du travail, qui était applicable jusqu'au 30 juin 2022 dans le cadre de la loi du 28 mars 2021, et qui accorde donc un droit au petit chômage.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

12 Prise en considération de propositions

12 Inoverwegingneming van voorstellen

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement. (art. 75, n° 5, Rgt)

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. (art. 75, nr. 5, Rgt)

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

Votes nominatifs

Naamstemmingen

12.01 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, nous allons assumer deux pairages dans mon groupe, d'une part, pour Mme Nathalie Muylle et, d'autre part, pour Mme Mélissa Hanus, toutes deux pour des raisons médicales. Vous noterez que pour les votes, c'est mon collègue Josy Arens et mon collègue Maxime Prévot qui paieront pour l'interprétation de leurs votes. Je vous remercie.

13 Motions déposées en conclusion des interpellations de
- M. Ortwin Depoortere sur "La revalorisation salariale du personnel de police" (n° 331)
- Mme Sigrid Goethals sur "L'accord sectoriel Police" (n° 332)

13 Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van
- de heer Ortwin Depoortere over "De loonsverhoging bij de politie" (nr. 331)
- mevrouw Sigrid Goethals over "Het sectoraal akkoord van de politie" (nr. 332)

Ces interpellations ont été développées en réunion publique de la commission de l'Intérieur, de la Sécurité, de la Migration et des Matières administratives du 19 octobre 2022.

Deze interpellaties werden gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken van 19 oktober 2022.

Trois motions ont été déposées (MOT n° 331/1):

- une première motion de recommandation a été déposée par M. Ortwin Depoortere;
- une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Sigrid Goethals;
- une motion pure et simple a été déposée par M. Servais Verherstraeten.

Drie moties werden ingediend (MOT nr. 331/1):

- een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ortwin Depoortere;
- een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Sigrid Goethals;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Servais Verherstraeten.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.
Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

13.01 Ortwin Depoortere (VB): Mevrouw de voorzitter, collega's, ik zou mijn motie van aanbeveling willen ondersteunen met een schrijven dat ik mocht ontvangen van iemand van het terrein, namelijk een agent van de federale politie. Ik citeer: "De arrogantie van De Croo en Van Quickenborne was echt over de top, nog meer de uitlatingen in de pers. Het verhaal van pensioen op 58 is gewoon van de pot gerukt. Politiemensen hebben gewoon een hekel aan woordbreuk. Daar ligt de kern. Hoe wil je je job nog correct doen in deze moeilijke tijden, als je niet kan rekenen op je eigen overheden? Dat is bijzonder wrang. Dat de Vld in het bijzonder de politie en de vakbonden tegen zich in het harnas jaagt, is bijzonder dom en kortzichtig.

Wat de NAVAP betreft, is het al even erg. Het is een mogelijkheid om vervroegd gebruik te maken van het stelsel van non-activiteit. De voorwaarden zijn heel strikt en de gevolgen voor het loon zijn best wel pittig.

Slechts vier op de tien rechthebbenden maken gebruik van deze mogelijkheid. 'Mensen moeten langer werken' is vandaag een mantra. Of moeten we meer mensen aan het werk krijgen? De Croo valt met zijn liberale bril het staatsapparaat aan. Dat verhaal is al bezig van de pensioenhervorming-Di Rupo. Worden ambtenaren te vet betaald, of politiemensen? Deze regering slaat op dat vlak de bal volledig mis. Rekrutering en selectie binnen de politie zijn een regelrechte ramp. De interne conflicten en zucht naar macht en aanzien doen me denken aan het verval van het Romeinse Rijk. Decadentie ten top! Prestigeprojecten onder het mom van de vooruitgang en modernisering, nietszeggende en zinloze vergaderziekte en borstklopperij."

Collega's, dit is een schrijven van iemand van het politiekorps zelf. Het is dan ook niet meer dan logisch dat deze woordbreuk, het mislukte loonakkoord met de politievakbonden, wordt herzien en weer op de regeringstafel komt te liggen en dat er eindelijk politiek vertrouwen wordt geschonken aan onze politiemensen. Dat is de reden waarom ik deze motie van aanbeveling heb ingediend.

13.02 Sigrid Goethals (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, op 12 juli 2022 bereikte minister Verlinden uiteindelijk een akkoord met politievakbonden VSOA en NSPV over het kwalitatieve luik van het sectoraal akkoord. Ook op haar website konden wij lezen dat wordt nagestreefd om zowel het kwalitatieve als het kwantitatieve luik in werking te laten treden tegen 1 januari 2023. Dat leek ons op zijn minst een duidelijke belofte.

Een dikke week geleden ontvingen wij in de Kamer de algemene begrotingslijnen van de regering naar aanleiding van de State of the Union, maar jammer genoeg kregen wij daarin helemaal geen duidelijkheid. De middelen voor veiligheid en meer specifiek voor de politie waren niet duidelijk af te leiden uit de begrotingstabellen. Wij moeten maar gissen hoeveel van het budget naar de uitvoering van het sectoraal akkoord zal gaan, en ruimer, hoeveel naar politie en veiligheid zal gaan. Het is ook triest dat de belofte om het akkoord in werking te laten treden op 1 januari 2023, niet zal worden gerespecteerd. De beloofde loonsverhoging van 5 % zal namelijk niet voor 100 % ingaan vanaf 1 januari, maar wordt gefaseerd in drie schijven, vandaar onze motie.

Wij vragen aan de regering om de initieel gemaakte beloftes van de minister van Binnenlandse Zaken aan de politie met betrekking tot het sectoraal akkoord te respecteren, zowel qua inhoud als qua timing. De inwerkingtreding van de loonsverhoging van 5 % voor de politie werd initieel vastgesteld op 1 januari 2023 en die datum dient te worden gehandhaafd. De regering moet voorts afstappen van de eventuele gefaseerde implementatie van de loonsverhoging en mag een volgende regering niet nu al opzadelen met grotere begrotingsproblemen.

Voorts vragen wij de regering om er zich zo snel mogelijk van te vergewissen dat de systemen ter praktische uitvoering van de loonsverhoging van de politie effectief in staat zijn om de gefaseerde loonsverhoging door te voeren. Indien technische problemen een vertraging veroorzaken, moet zij ervoor zorgen dat de loonsverhoging alsnog zo snel mogelijk en met terugwerkende kracht wordt uitgevoerd.

La **présidente**: Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 1)		
Ja	82	Oui
Nee	51	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	134	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de recommandation sont caduques. De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van aanbeveling.

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

14 Amendements et articles réservés du projet de loi relatif à l'amélioration de la qualité de l'air intérieur dans les lieux fermés accessibles au public (2820/1-7)

14 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp betreffende de verbetering van de binnenluchtkwaliteit in gesloten plaatsen die publiek toegankelijk zijn (2820/1-7)

Vote sur l'amendement n° 7 de Catherine Fonck à l'article 2. **(2820/7)**

Stemming over amendement nr. 7 van Catherine Fonck op artikel 2. **(2820/7)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 2)</i>		
Ja	41	Oui
Nee	79	Non
Onthoudingen	12	Abstentions
Totaal	132	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 5 de Catherine Fonck à l'article 3. **(2820/7)**

Stemming over amendement nr. 5 van Catherine Fonck op artikel 3. **(2820/7)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 3)</i>		
Ja	52	Oui
Nee	79	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	133	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 3 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 3 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 6 de Catherine Fonck à l'article 4. **(2820/7)**

Stemming over amendement nr. 6 van Catherine Fonck op artikel 4. **(2820/7)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 4)</i>		
Ja	36	Oui
Nee	77	Non
Onthoudingen	18	Abstentions
Totaal	131	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 4 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 4 aangenomen.

(Mme Marie-Christine Marghem a voté contre)

15 Ensemble du projet de loi relatif à l'amélioration de la qualité de l'air intérieur dans les lieux fermés accessibles au public (2820/6)

15 Geheel van het wetsontwerp betreffende de verbetering van de binnenluchtkwaliteit in gesloten plaatsen die publiek toegankelijk zijn (2820/6)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 5)		
Ja	79	Oui
Nee	21	Non
Onthoudingen	33	Abstentions
Totaal	133	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2820/8)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2820/8)**

Raison d'abstention? (Non)

Reden van onthouding? (Nee)

16 Projet de loi portant des mesures concernant la pénurie de personnel dans le secteur des soins (2888/4)

16 Wetsontwerp houdende maatregelen aangaande de personeelsschaarste in de zorgsector (nieuw opschrift) (2888/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)		
Ja	115	Oui
Nee	10	Non
Onthoudingen	7	Abstentions
Totaal	132	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2888/6)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2888/6)**

Raison d'abstention? (Non)

Reden van onthouding? (Nee)

17 **Projet de loi visant à permettre à l'Office national de sécurité sociale d'accorder des délais de paiements pour les cotisations dues pour le troisième et quatrième trimestre 2022 et le premier trimestre 2023 sans application de sanctions (2924/3)**

17 **Wetsontwerp dat de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid toelaat betalingstermijnen toe te kennen voor de bijdragen verschuldigd voor het derde en vierde kwartaal 2022 en voor het eerste kwartaal 2023 zonder toepassing van sancties (2924/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 7)</i>		
Ja	102	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	32	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2924/4)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2924/4)**

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

18 **Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen voor wat betreft het minimumpensioen voor meewerkende echtgenoten (2876/1-5)**

18 **Amendements et articles réservés du projet de loi modifiant la loi du 15 mai 1984 portant mesures d'harmonisation dans les régimes de pensions en ce qui concerne la pension minimum des conjoints aidants (2876/1-5)**

Stemming over amendement nr. 7 van Ellen Samyn op artikel 2. **(2876/5)**

Vote sur l'amendement n° 7 de Ellen Samyn à l'article 2. **(2876/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 8)</i>		
Ja	16	Oui
Nee	118	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

Stemming over amendement nr. 5 van Ellen Samyn op artikel 3. **(2876/5)**

Vote sur l'amendement n° 5 de Ellen Samyn à l'article 3. **(2876/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 8)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 3 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 3 est adopté.

Stemming over amendement nr. 6 van Ellen Samyn tot weglating van artikel 4. **(2876/5)**
Vote sur l'amendement n° 6 de Ellen Samyn tendant à supprimer l'article 4. **(2876/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Stemming/vote 8)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 4 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 4 est adopté.

19 Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen voor wat betreft het minimumpensioen voor meewerkende echtgenoten (2876/4)

19 Ensemble du projet de loi modifiant la loi du 15 mai 1984 portant mesures d'harmonisation dans les régimes de pensions en ce qui concerne la pension minimum des conjoints aidants (2876/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 9)		
Ja	134	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(2876/6)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2876/6)**

20 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende arbeidsongeschiktheid (2875/1-5)

20 Amendements et articles réservés du projet de loi portant des dispositions diverses relatives à l'incapacité de travail (2875/1-5)

Stemming over amendement nr. 4 van Wim Van der Donckt op artikel 4. **(2875/5)**
Vote sur l'amendement n° 4 de Wim Van der Donckt à l'article 4. **(2875/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 10)</i>		
Ja	24	Oui
Nee	89	Non
Onthoudingen	20	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 4 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 4 est adopté.

Stemming over amendement nr. 5 van Wim Van der Donckt op artikel 5. **(2875/5)**
Vote sur l'amendement n° 5 de Wim Van der Donckt à l'article 5. **(2875/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

(Stemming/vote 10)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 5 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 5 est adopté.

21 Geheel van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende arbeidsongeschiktheid **(2875/4)**

21 Ensemble du projet de loi portant des dispositions diverses relatives à l'incapacité de travail **(2875/4)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 11)</i>		
Ja	77	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	54	Abstentions
Totaal	131	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(2875/6)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2875/6)**

Reden van onthouding? *(Nee)*
Raison d'abstention? *(Non)*

22 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen met het oog op het uitbreiden van het recht om vergeten te worden **(1639/6)**

22 Proposition de loi modifiant la loi du 4 avril 2014 relative aux assurances en vue d'étendre le droit à l'oubli **(1639/6)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 12)</i>		
Ja	134	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1639/7)**

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(1639/7)**

(Applaus)

(Applaudissements)

23 Proposition de résolution renforçant la transparence et la comparaison de prix objective sur le marché des assurances (2225/4)

23 Voorstel van resolutie ter versterking van de transparantie en de objectieve prijsvergelijking in de verzekeringsmarkt (2225/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 13)</i>		
Ja	77	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	55	Abstentions
Totaal	132	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(2225/5)**

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(2225/5)**

Raison d'abstention? *(Non)*

Reden van onthouding? *(Nee)*

24 Amendements et articles réservés du projet de loi portant modification de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes, et de la loi du 16 décembre 2002 portant création de l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes (2813/1-8)

24 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en van de wet van 16 december 2002 houdende oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (2813/1-8)

Vote sur l'amendement n° 11 de Kathleen Depoorter cs tendant à supprimer les articles 3 à 10, 13 à 18 et 22. **(2813/8)**

Stemming over amendement nr. 11 van Kathleen Depoorter cs tot weglating van de artikelen 3 tot 10, 13 tot 18 en 22. **(2813/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 14)</i>		
Ja	40	Oui
Nee	94	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 3 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en artikel 3 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 15 de Catherine Fonck à l'article 4. **(2813/8)**
Stemming over amendement nr. 15 van Catherine Fonck op artikel 4. **(2813/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 15)</i>		
Ja	53	Oui
Nee	79	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 4 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 4 aangenomen.

Les articles 5 à 10 sont adoptés article par article.
De artikelen 5 tot 10 zijn artikel per artikel aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 12 de Kathleen Depoorter cs à l'article 11. **(2813/8)**
Stemming over amendement nr. 12 van Kathleen Depoorter cs op artikel 11. **(2813/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 16)</i>		
Ja	52	Oui
Nee	77	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	131	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 11 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 11 aangenomen.

Les articles 13 à 18 et 22 sont adoptés article par article.
De artikelen 13 tot 18 en 22 zijn artikel per artikel aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 13 de Kathleen Depoorter cs à l'article 23. **(2813/8)**
Stemming over amendement nr. 13 van Kathleen Depoorter cs op artikel 23. **(2813/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 17)</i>		
Ja	40	Oui
Nee	83	Non
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	133	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 23 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 23 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 14 de Kathleen Depoorter cs tendant à insérer un article 23/1(n). **(2813/8)**
Stemming over amendement nr. 14 van Kathleen Depoorter cs tot invoeging van een artikel 23/1(n). **(2813/8)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 17)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

25 Ensemble du projet de loi portant modification de la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes, et de la loi du 16 décembre 2002 portant création de l'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes (2813/7)

25 Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en van de wet van 16 december 2002 houdende oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (2813/7)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 18)</i>		
Ja	94	Oui
Nee	23	Non
Onthoudingen	17	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2813/9)**
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2813/9)**

Reden van onthouding? *(Nee)*
Raison d'abstention? *(Non)*

26 Projet de loi contenant le quatrième ajustement du Budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2022 (2883/4)

26 Wetsontwerp houdende de vierde aanpassing van de Algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2022 (2883/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 19)		
Ja	79	Oui
Nee	53	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi, ainsi que les annexes. Il sera soumis à la sanction royale. **(2883/5)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan, alsmede de bijlagen. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2883/5)**

27 **Projet de loi modifiant la loi-programme du 10 février 1998 pour la promotion de l'entreprise indépendante (2894/1)**

27 **Wetsontwerp tot wijziging van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap (2894/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 20)		
Ja	133	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	133	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2894/4)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2894/4)**

28 **Wetsvoorstel teneinde te waarborgen dat de slachtoffers van geweld vooraf hebben ingestemd met een bemiddeling, een verzoening of een verwijzing naar een kamer voor minnelijke schikking (nieuw opschrift) (1742/6)**

28 **Proposition de loi visant à garantir le consentement des victimes de violence préalablement à une médiation, une conciliation ou un renvoi devant une chambre de règlement amiable (nouvel intitulé) (1742/6)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 21)		
Ja	112	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	22	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(1742/7)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(1742/7)**

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

29 **Projet de loi modifiant la loi du 15 mai 2014 relative aux droits et obligations des voyageurs ferroviaires (2728/7)**

29 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 mei 2014 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer (2728/7)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 22)</i>		
Ja	134	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2728/8)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2728/8)**

30 **Amendements et articles réservés de la proposition de loi portant des mesures de soutien temporaires suite à la crise de l'énergie (2915/1-17)**

30 **Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsvoorstel houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de energiecrisis (2915/1-17)**

Vote sur l'amendement n° 2 de Reccino Van Lommel à l'article 8. **(2915/17)**

Stemming over amendement nr. 2 van Reccino Van Lommel op artikel 8. **(2915/17)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 23)</i>		
Ja	39	Oui
Nee	85	Non
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 8 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 8 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 1 de Reccino Van Lommel tendant à insérer un article 8/1(n). **(2915/17)**

Stemming over amendement nr. 1 van Reccino Van Lommel tot invoeging van een artikel 8/1(n). **(2915/17)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 23)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 3 de Reccino Van Lommel à l'article 9. **(2915/17)**
Stemming over amendement nr. 3 van Reccino Van Lommel op artikel 9. **(2915/17)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

(Stemming/vote 23)

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 9 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 9 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 4 de Reccino Van Lommel à l'article 10. **(2915/17)**
Stemming over amendement nr. 4 van Reccino Van Lommel op artikel 10. **(2915/17)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

(Stemming/vote 23)

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 10 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 10 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 5 de Reccino Van Lommel tendant à insérer un article 11/1(n). **(2915/17)**
Stemming over amendement nr. 5 van Reccino Van Lommel tot invoeging van een artikel 11/1(n). **(2915/17)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

(Stemming/vote 23)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 6 de Nabil Boukili tendant à insérer un article 66/1(n). **(2915/17)**
Stemming over amendement nr. 6 van Nabil Boukili tot invoeging van een artikel 66/1(n). **(2915/17)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 24)</i>		
Ja	10	Oui
Nee	84	Non
Onthoudingen	40	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

31 Ensemble de la proposition de loi portant des mesures de soutien temporaires suite à la crise de l'énergie (2915/16)

31 Geheel van het wetsvoorstel houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de energiecrisis (2915/16)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 25)</i>		
Ja	111	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	22	Abstentions
Totaal	133	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(2915/18)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2915/18)**

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

32 Adoption de l'ordre du jour

32 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance du 10 novembre 2022.

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van 10 november 2022.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

Merci en particulier aux services, qui nous ont accompagnés tout au long de cette longue séance de presque 12 heures.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 10 novembre 2022 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 10 november 2022 om 14.15 uur.

La séance est levée le vendredi 28 octobre 2022 à 00 h 32.

De vergadering wordt gesloten vrijdag 28 oktober 2022 om 00.32 uur.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 212 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 212 bijlage.

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	082	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	051	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Prévot Maxime

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	041	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dallemagne Georges, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	079	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Abstentions	012	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Van Hees Marco, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	052	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedeker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravys Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Non	079	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Prévot Maxime

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	036	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Smet François, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Raskin Wouter, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Hees Marco, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Non	077	Nee
-----	-----	-----

Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Channele, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Abstentions	018	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Bury Katleen, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	079	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Channele, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	021	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Raskin Wouter, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Abstentions	033	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	115	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacqueline Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	010	Nee
-----	-----	-----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Warmoes Thierry

Abstentions	007	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Dallemagne Georges, De Smet François, Fonck Catherine, Matz Vanessa, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	102	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	032	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Raskin Wouter, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Hees Marco, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	016	Ja
-----	-----	----

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Non	118	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda

Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	134	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 010

Oui	024	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dallemagne Georges, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Loones Sander, Matz Vanessa, Metsu Koen, Raskin Wouter, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Non	089	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Zanchetta Laurence

Abstentions	020	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Bury Katleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 011

Oui	077	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	054	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Kathleen, Depoortere Ortwin, De Rover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees

Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 012

Oui	134	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 013

Oui	077	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	055	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 014

Oui	040	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	094	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 015

Oui	053	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Non	079	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicair Albert, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Prévot Maxime

Vote nominatif - Naamstemming: 016

Oui	052	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Non	077	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot

Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Prévot Maxime

Vote nominatif - Naamstemming: 017

Oui	040	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	083	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 018

Oui	094	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé

Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Zanchetta Laurence

Non	023	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Lanjri Nahima, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donck Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Abstentions	017	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravys Kurt, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 019

Oui	079	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Non	053	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravys Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donck Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel

Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Prévot Maxime

Vote nominatif - Naamstemming: 020

Oui	133	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 021

Oui	112	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke,

Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	022	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 022

Oui	134	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 023

Oui	039	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Beke Wouter, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	085	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 024

Oui	010	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Warmoes Thierry

Non	084	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta,

Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Zanchetta Laurence

Abstentions	040	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 025

Oui	111	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	022	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert